Rhaglen Gyflawn

Cyd-Bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru
North Wales Corporate Joint Committee

Cyfarfod

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

Dyddiad ac Amser

1.30 y.h., DYDD GWENER, 20FED TACHWEDD, 2026

Lleoliad

Cyfarfod Rhithiol

Am fynediad cyhoeddus, cysylltwch â ni

Pwynt Cyswllt

Sera Jane Whitley

serajanewhitley@gwynedd.llyw.cymru

(Dosbarthwyd 13/11/2026)

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG RHANBARTH Y GOGLEDD

Aelodau Cyngor

Cyng. Hugh Evans	Cyngor Sir Ddinbych
Cyng. Gary Pritchard	Cyngor Sir Ynys Môn
Cyng. Julie Fallon	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Cyng. Mark Pritchard	Cyngor Wrecsam
Cyng. Dave Hughes	Cyngor Sir y Fflint
Cyng. Nia Jeffreys	Cyngor Gwynedd

Aelod Eryri

Cyng. Ifor Glyn Lloyd	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Prif Weithredwyr Cynghorau Cyfansoddol

Dafydd Gibbard	Cyngor Gwynedd
Dylan Williams	Cyngor Sir Ynys Môn
Rhun ap Gareth	Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy
Neal Cockerton	Cyngor Sir y Fflint
Helen White	Cyngor Sir Ddinbych
Alwyn Jones	Cyngor Wrecsam
Jonathan Cawley	Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri

Swyddogion Statudol

Alwen Williams	Prif Weithredwr y Cyd-Bwyllgor
Dewi Aeron Morgan	Prif Swyddog Cyllid
Mark Watkins	Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol/Swyddog Monitro (dros dro)

R H A G L E N

1. YMDDIHEURIADAU

I dderbyn ymddiheuriadau am absenoldeb.

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

I dderbyn unrhyw ddatganiadau o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Nodi unrhyw eitemau sy'n fater brys ym marn y Cadeirydd fel y gellir eu hystyried.

4. COFNODION Y CYFARFODYDD BLAENOROL 5 - 18

Bydd y Cadeirydd yn cynnig y dylid llofnodi cofnodion cyfarfodydd o'r pwyllgor hwn a gynhaliwyd 25 Medi, 2026 a 9 Hydref, 2026 fel rhai cywir.

5. STRATEGAETH A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026/27 - 2029/30 19 - 55

Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC) i gyflwyno'r adroddiad.

6. DIRPWYAETH I'R IS-BWYLLGOR LLES ECONOMAIDD YNGHYLCH Y CYNLLUN TWF RHANBARTHOL A'R GRONFA TWF LLEOL 56 - 58

Alwen Williams, Prif Weithredwr, Uchelgais Gogledd Cymru ac Iain Taylor, Rhaglenni Strategol, Uchelgais Gogledd Cymru i gyflwyno'r adroddiad.

7. DIWEDDARIAD CYNLLUNIO TRAFNIDIAETH RANBARTHOL TACHWEDD 2026 59 - 74

Y Cynghorydd David A Bithell, Cadeirydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ac Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth i gyflwyno'r adroddiad.

8. CYNLLUN CYDRADDOLDEB STRATEGOL 75 - 101

Alwen Williams, Prif Weithredwr a Dave Hole, Rheolwr Rhaglen Gweithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig i gyflwyno'r adroddiad.

9. PORTHLADD RHYDD YNYS MON - ENWEBIAD I FWRDD Y CWMNI 102 - 105

Mark Watkins, Swyddog Monitro i gyflwyno'r adroddiad.

10. NEWIDIADAU I AELODAETH IS-BWYLLGOR LLYWODRAETHU 106 - 107

AC ARCHWILIO Y CBC

Mark Watkins, Swyddog Monitro i gyflwyno'r adroddiad.

11. FFRAMWAITH POLISI 108 - 111

Alwen Williams, Prif Weithredwr a David Hole, Rheolwr Rhaglen Gweithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig i gyflwyno'r adroddiad.

12. STRATEGAETH RHEOLI RISG 112 - 127

Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC) i gyflwyno'r adroddiad.

13. STRATEGAETH RHEOLAETH TRYSORLYS 2026/27: ADOLYGIAD HANNER BLWYDDYN 128 - 133

Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol CBC) a Delyth Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi i gyflwyno'r adroddiad.

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG RHANBARTH Y GOGLEDD
25/09/2026

Yn bresennol: Cadeirydd: Y Cynghorydd Mark Pritchard (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam).

Y Cynghorwyr: Dave Hughes (Cyngor Sir y Fflint), Nia Jeffreys (Cyngor Gwynedd), Nicola Roberts (Cyngor Sir Ynys Môn), Chris Cater (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Hugh Evans (Cyngor Sir Ddinbych), ac Ifor Glyn Lloyd (Cadeirydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Prif Weithredwyr Cynghorau Cyfansoddol: David Fitzsimon (Cyngor Sir y Fflint), Helen White (Cyngor Sir Ddinbych), Rhun ap Gareth (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Alwyn Jones (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam), Dylan Williams (Cyngor Sir Ynys Môn), Dafydd Gibbard (Cyngor Gwynedd), a Jonathan Cawley (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Swyddogion eraill yn bresennol: Alwen Williams (Prif Weithredwr y Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC)), Hedd Vaughan-Evans (Cyfarwyddwr Portffolio – Uchelgais Gogledd Cymru), Dewi Morgan (Prif Swyddog Cyllid – Cyngor Gwynedd) Sian Pugh (Pennaeth Cynorthwyol Cyllid – Cyngor Gwynedd), Sara Jane Jones (Uwch Gyfrifydd – Cyngor Gwynedd), Mark Watkins (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol / Swyddog Monitro dros dro – Uchelgais Gogledd Cymru), Helen Edwards (Dirprwy Swyddog Monitro – Uchelgais Gogledd Cymru), David Hole (Rheolwr Rhaglen Gweithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig), Adam Graham (Uwch Swyddog Trafnidiaeth – Uchelgais Gogledd Cymru), Yvonne Thomas (Rheolwr Archwilio - Archwilio Cymru), Siwan Glyn (Archwilio Cymru), Elen Wyn Owen (Swyddog Cefnogi Corfforaethol – Uchelgais Gogledd Cymru), Rhodri Jones (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth – Cyngor Gwynedd), a Sera Whitley (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth – Cyngor Gwynedd).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:

- Cynghorydd Julie Fallon (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy) gyda Chynghorydd Chris Cater yn dirprwyo
- Cynghorydd Gary Pritchard (Cyngor Sir Ynys Môn) gyda Chynghorydd Nicola Roberts yn dirprwyo
- Neal Cockerton (Cyngor Sir y Fflint) gyda David Fitzsimon yn dirprwyo
- Ffion Williams (Uwch Swyddog Gweithrediadau – Uchelgais Gogledd Cymru)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Ni dderbyniwyd datganiad o fuddiant personol.

3. ETHOL IS-GADEIRYDD AR GYFER 2026/27

Penderfynwyd ethol y Cynghorydd Gary Pritchard yn Is-gadeirydd y Cyd-bwyllgor ar gyfer 2026/27.

4. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

5. COFNODION Y CYFARFOD BLAENOROL

Llofnododd y Cadeirydd gofnodion y cyfarfod blaenorol a gynhaliwyd ar 19 o Fehefin, 2026 fel rhai cywir.

6. DATGANIAD LLYWODRAETHU 2025/26

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Mark Watkins, Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol/Swyddog Monitro'r CBC.

PENDERFYNWYD:

Cymeradwy Datganiad Llywodraethiant Blynyddol 2025/26 yn Atodiad 1 fel datganiad y Cyd-bwyllgor Corfforedig ar reolaeth fewnol at ddibenion Rheoliad 5 Rheoliadau Cyfrifon ac Archwilio (Cymru) 2014 (fel y'u diwygiwyd).

Nodwyd a chymeradwywyd y Cynllun Gwella Llywodraethiant ar gyfer 2026/27 sydd wedi'i gynnwys yn y Datganiad.

Awdurdodi'r Cadeirydd a'r Prif Weithredwr i lofnodi'r Datganiad Llywodraethiant Blynyddol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, gan nodi bod y Datganiad Llywodraethiant Blynyddol yn cofnodi canlyniad yr adolygiad blynyddol o drefniadau llywodraethu a threfniadau rheolaeth fewnol Uchelgais Gogledd Cymru. Adroddwyd bod y casgliad yn cadarnhau bod y fframwaith llywodraethu yn darparu sail resymol ar gyfer cyflawni swyddogaethau'r sefydliad yn gyfreithlon, yn atebol, ac yn effeithiol yn ystod 2025-26.

Eglurwyd hefyd bod y Datganiad yn darparu sicrwydd rhesymol yn hytrach ne sicrwydd llwyr gan fod Uchelgais Gogledd Cymru yn sefydliad sy'n dal i aeddfedu, ac yn fwriadol onest ynghylch rhai trefniadau sy'n dal i gael eu datblygu. Eglurwyd bod y trefniadau hyn, sy'n cynnwys rheoli risg corfforaethol, fframwaith cyfansoddiadol a gwneud penderfyniadau, llywodraethu moesegol, a gwydnwch gwasanaeth, wedi'u cynnwys yn y Cynllun Gwella Llywodraethu ynghyd a'r swyddogion cyfrifol a'r dyddiadau targed. Cadarnhawyd y bydd cynnydd y Cynllun Gwella Llywodraethu yn cael ei adrodd yn rheolaidd i'r CBC.

Esboniwyd y bwriad i gyflwyno'r Datganiad Llywodraethiant Blynyddol i'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 15 Medi, ond oherwydd problemau yn ymwneud â chworwm, gohiriwyd y cyfarfod. Cadarnhawyd y bydd y Datganiad Llywodraethiant Blynyddol yn cael ei gyflwyno i'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio unwaith y bydd dyddiad newydd wedi'i gadarnhau, ac y bydd unrhyw argymhellion gan yr Is-bwyllgor yn cael eu hadrodd i'r CBC.

Gofynnwyd am eglurhad ynghylch cyfeirnod y Datganiad Llywodraethiant Blynyddol at drefniadau craffu'r CBC. Cadarnhawyd bod y CBC wrthi'n cynorthwyo'r cynghorau cyfansoddol i sefydlu Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu, a bod materion fel y Cytundeb Twf eisoes wedi'u trafod o fewn pwyllgorau craffu'r awdurdodau lleol. Eglurwyd mai mater i'r cynghorau cyfansoddol yw sefydlu'r Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu neu sefydlu unrhyw drefniadau craffu ffurfiol. Yn dilyn cyfarfod diweddar gyda phrif weithredwyr y cynghorau cyfansoddol, eglurwyd eu bod wedi gofyn i Swyddog Monitro'r CBC ddarparu mwy o fanylion ynghylch y gofyniad capasiti penodol sydd eu hangen gan y cynghorau cyfansoddol, er mwyn iddynt ddeall yn well sut y gellir darparu adnoddau ar gyfer hynny.

Nodwyd, yn absenoldeb unrhyw bwyllgor craffu ffurfiol, bod y cyfrifoldeb yn disgyn ar bwyllgorau craffu lleol ym mhob cyngor cyfansoddol i gyflawni'r swyddogaethau craffu os dymunant wneud hynny. Fodd bynnag, tynnwyd sylw bod yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio'r CBC a'r mecanweithiau adrodd rheolaidd, sy'n rhan o'r fframwaith rheoli perfformiad, yn cyflawni rhywfaint o waith craffu yn barod.

Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch yr amserlen ar gyfer sefydlu'r Cyd-bwyllgor Trosolwg a Chraffu, ail-bwysleisiwyd mai mater i'r cynghorau cyfansoddol yw sefydlu unrhyw drefniadau craffu ffurfiol. Nodwyd, er nad oes rhwymedigaeth cyfreithiol i wneud hynny, bod disgwyliad gan Lywodraeth Cymru o drefniant craffu ffurfiol ar waith. Tynnwyd sylw bod gan bob un o'r cynghorau cyfansoddol bwyllgorau craffu sydd eisoes yn gweithredu, ac os ydynt yn dymuno craffu ar fater penodol yn ymwneud â busnes y CBC, fod ganddynt ryddid llwyr i wneud hynny. Fodd bynnag, cydnabuwyd bod gwendid llywodraethu yn bodoli oherwydd nad oes trefniant rhanbarthol wedi'i cydlynu eto.

7. DATGANIAD O GYFRIFON CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD AM 2025/26 A'R ARCHWILIAD PERTHNASOL

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC) a Sian Pugh, Pennaeth Cynorthwyol Cyllid.

PENDERFYNWYD:

Ystyriwyd a chymeradwywyd yr adroddiad ISA 260 gan Archwilio Cymru ar gyfer y CBC.

Ystyriwyd a chymeradwywyd y Datganiad o Gyfrifon terfynol y CBC (ôl archwiliad) ar gyfer 2025/26.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd cyfrifon terfynol y CBC, ynghyd ag adroddiad ISA260, sef adroddiad gan yr archwilydd allanol ar gyfer Uchelgais Gogledd Cymru – Archwilio Cymru. Adroddwyd bod y Datganiad Cyfrifon blynyddol wedi'i baratoi yn unol â'r Cod Ymarfer ar Gyfrifyddu mewn Awdurdodau Lleol, ac mae hynny yn un o'r pethau sy'n cael eu gwirio gan Archwilio Cymru.

Eglurwyd bod 2025/26 yn flwyddyn allweddol wrth baratoi'r datganiad o gyfrifon gan mai dyma'r tro cyntaf i'r CBC gael ei ystyried fel corff perthnasol mwy o faint yn dilyn trosglwyddiad y Cynllun Twf, sydd wedi golygu'r angen i baratoi set lawn o gyfrifon.

Amlygwyd bod y wybodaeth yn y Datganiad o Gyfrifon eisoes wedi'i gyflwyno i'r CBC yn ei gyfarfod ym mis Mehefin, ond fel rhan o'r Sefyllfa Alldro Refeniw a Chyfalaf ar gyfer 2025/26.

Esboniwyd bod y datganiadau bellach wedi cael eu hadolygu gan Archwilio Cymru. Cadarnhawyd bod yr archwiliwr yn bwriadu cyhoeddi barn archwilio ddiamod ar gyfrifon eleni unwaith y bydd y CBC wedi rhoi Llythyr Sylwadau i Archwilio Cymru. Eglurwyd y bydd angen i'r Cadeirydd a'r Swyddog Adran 151 arwyddo'r Llythyr Sylwadau.

Tynnwyd sylw bod llawer o waith caled a pharatoi wedi digwydd yn ystod y broses archwilio, a bod y datganiad cyfrifon yn rhai cymhleth a hir. Nodwyd bod y broses yn fwy cymhleth na'r disgwylir gan mai dyma set gyntaf o gyfrifon llawn y CBC, a bod angen gwaith archwilio ychwanegol i allu ymateb i'r risgiau sydd wedi nodi yn yr adroddiad.

Hysbyswyd yr aelodau fod rhai elfennau o'r archwiliad yn parhau pan ddosbarthwyd yr adroddiad, ond cadarnhawyd bod y gwaith bellach wedi'i gwblhau ac na chododd unrhyw faterion ychwanegol o ganlyniad i hynny.

Nodwyd bod Archwilio Cymru wedi ail asesu'r sail ar gyfer cyfrifon lefel materol ar ôl derbyn cyfrifon drafft, a'u bod yn defnyddio asedau twf bellach yn lle twf gwariant. Cadarnhawyd bod hyn yn sicrhau bod y dull a ddefnyddir yn fwy priodol i natur y sefydliad.

Nodwyd bod rhai diwygiadau wedi'u gwneud i'r nodiadau ar y cyfrifon. Cadarnhawyd bod y cywiriadau hyn wedi'u cynnwys yn y fersiwn o'r cyfrifon ger bron yr aelodau yn y cyfarfod heddiw, ac nad ydynt yn effeithio ar y sefyllfa ariannol gyffredinol. Ymhelaethwyd nad oes materion sylweddol i'w hadrodd i'r CBC a chadarnhawyd bod hwn yn ganlyniad cadarnhaol ac yn darparu sicrwydd cadarn.

Diolchwyd i'r swyddogion a'r archwiliwr oedd yn rhan o'r broses am eu hamser a'u hymdrechion.

8. SEFYLLFA REFENIW A CHYFALAF 2026/27 – ADOLYGIAD DIWEDD GORFFENNAF 2026

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC) a Sian Pugh, Pennaeth Cynorthwyol Cyllid.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd:

- Nodi a derbyn yr adolygiad refeniw ar ddiwedd Gorffennaf 2026 ar gyfer CBC (Atodiad 1), gan gynnwys uchafswm o £39,874 i'w drosglwyddo o'r gronfa wrth gefn (yn ychwanegol at y £624,590 a gymeradwywyd yng nghyllideb 2026/27) i adael sefyllfa niwtral (gyda'r ffigwr terfynol i'w gadarnhau pan gyflwynir adroddiad alldro 2026/27).

- Nodi a derbyn yr adolygiad refeniw a chyfalaf diwedd Gorffennaf 2026 ar gyfer y Cynllun Twf (Atodiad 2), gan gynnwys y sefyllfa cronfeydd wrth gefn (Atodiad 3).

- Nodi a derbyn proffil gwariant cyfalaf diwygiedig y Cynllun Twf (Atodiad 4).

- Nodi a derbyn yr adolygiad refeniw diwedd Gorffennaf 2026 ar gyfer y Parth Buddsoddi (Atodiad 5), gan gynnwys y defnydd o'r llog ar falensau Parth Buddsoddi i adael sefyllfa niwtral ar gyfer 2026/27.

- Nodi a derbyn yr adolygiad refeniw diwedd Gorffennaf 2026 ar gyfer yr PSRh (Atodiad 6).

- Cymeradwyo'r trosglwyddiadau yng nghyllidebau'r CBC, y Cynllun Twf a'r Parth Buddsoddi a nodir yn Atodiad 7.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, gan fanylu ar ragamcanion o sefyllfa alldro refeniw a chyfalaf y CBC ar gyfer 2026/27.

Esboniwyd bod yr adroddiad yn manylu ar ragamcan o sefyllfa alldro'r elfennau Cynllunio Strategol, Trafnidiaeth a Chorfforaethol eu natur, gyda gorwariant o bron i £40 mil yn cael ei ragweld erbyn diwedd y flwyddyn ariannol.

Cyflwynwyd sefyllfa refeniw ragamcan y Cytundeb Twf, gan nodi rhagolwg o danwariant o £288,000 erbyn diwedd y flwyddyn ariannol. Nodwyd bod hyn o ganlyniad danwariant ar gostau staff, rolau llywodraethu ychwanegol, gwasanaethau cymorth y corff atebol, a chymorth allanol ym meysydd cyfreithiol, ariannol a chaffael ar gyfer y prosiectau.

Amlygwyd, os bydd y tanwariant yn parhau ar ddiwedd y flwyddyn ariannol, y byddai'r cyfraniadau grant a dynnwyd o'r Cynllun Twf neu'r gronfa wrth gefn yn cael eu haddasu i gyflawni sefyllfa niwtral ar gyfer y flwyddyn. Cadarnhawyd y byddai'r ffynonellau incwm hyn ar gael wedyn i ariannu cyllidebau yn y dyfodol a lliniaru unrhyw gynnydd mewn cyfraniadau partneriaid. Eglurwyd ymhellach mai unrhyw gyfraniadau partneriaid - sy'n cyfrif am tua 25% o'r gyllideb yn unig - yw'r unig ffynonellau ariannu parhaol, tra bod gweddill y ffynonellau yn rhai dros dro yn unig.

Cyflwynwyd balansau cronfa'r Cytundeb Twf fel yr oeddent ar 31 Mawrth 2026, y symudiadau yn ystod y flwyddyn, a'r balansau a ragwelir ar gyfer 31 Mawrth 2027. Eglurwyd bod y gronfa llog o £5 miliwn wedi'i neilltuo i ariannu costau benthyca yn y blynyddoedd i ddod, gan dalu am y cyfnod pan ysgogir gwariant ar gynlluniau cyfalaf cyn derbyn cyllid grant gan y Llywodraeth. Eglurwyd ymhellach fod y gronfa adnoddau wedi'i dyrannu i dalu am ofynion y llywodraeth, costau datblygu prosiectau, a chynnal capasiti Swyddfa Rheoli'r Portffolio.

Cyflwynwyd proffil cyfalaf diwygiedig ar gyfer y Cynllun Twf, gan nodi, er bod gwariant o £51.26 miliwn wedi'i ragweld ar gyfer 2026/27, bod hyn yn £15.81 miliwn yn llai na'r proffil yn y gyllideb a gymeradwywyd ym mis Ionawr. Tynnwyd sylw bod hyn yn ganlyniad i oedi ar brosiectau, fodd bynnag, nodwyd bod cyflawni prosiect Porth Busnes a gwariant ar brosiectau ar y rhestr wrth gefn wedi lleihau'r oedi hwnnw.

Ymhelaethwyd bod yr adroddiad yn nodi'r gwariant a'r incwm a ragwelir ar gyfer y Parth Buddsoddi, a sefyllfa ariannol a ragwelir ar gyfer y Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol. Cadarnhawyd mai'r ddau yn dangos canlyniad niwtral ar gyfer y flwyddyn.

9. STRATEGAETH A CHYNLLUN ARIANNOL TYMOR CANOLIG 2026-27 – 2029/30

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC).

PENDERFYNWYD:

Rhoi arweiniad i swyddogion ynghylch parodrwydd y CBC i ddefnyddio cronfeydd wrth gefn wrth baratoi'r gyllideb ar gyfer 2026/27.

Penderfynwyd gofyn i swyddogion ddarparu opsiwn hybrid sy'n defnyddio 80% o'r reserfau defnyddiadwy amcangyfrifedig sydd ar gael ar 31 Mawrth 2027 fel sail, a fyddai'n golygu cyflwyno opsiwn sy'n disgyn rhwng opsiwn 3 ac opsiwn 4 i'r Aelodau yng nghyfarfod nesaf y CBC.

TRAFODAETH

Cyflynwyd yr adroddiad, gan dynnu sylw i wall ym mharagraff 2.1 o'r penderfyniad a geisir, lle nodwyd cyfeiriad at baratoi'r gyllideb ar gyfer 2026/27. Eglurwyd bod y gyllideb ar gyfer 2026/27 eisoes wedi'i gosod ym mis Ionawr 2026 ac y dylai'r penderfyniad a geisiwyd gyfeirio at osod y gyllideb ar gyfer 2027/28.

Hysbyswyd yr aelodau mai dyma'r tro cyntaf i'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig gael ei gyflwyno i'r CBC, gan nodi'r gobaith y bydd aelodau'n gallu gweld beth mae'r swyddogion cyllidol yn ragweld fel gofynion adnoddau'r CBC ar gyfer y tair blynedd nesaf.

Cyflwynwyd pedair egwyddor strategol ar gyfer cynllunio ariannol Uchelgais Gogledd Cymru:

- Bydd y CBC yn asesu penderfyniadau dros yr amserlen gynllunio lawn, gan alinio adnoddau ac ymrwymiadau â chyfrifoldebau statudol a blaenoriaethau rhanbarthol y cytunwyd arnynt.
- Bydd y CBC yn rheoli incwm, cronfeydd wrth gefn, llif arian, trysorlys, benthyca ac arian wrth gefn fel system integredig o wydnwch ariannol.
- Bydd y CBC yn sicrhau bod gallu sefydliadol, gallu, trefniadau llywodraethu ac adnoddau ariannol yn datblygu yn unol â'i gyfrifoldebau statudol sy'n ehangu, ei bortffolio rhaglenni a'i rôl fel corff cyhoeddus corfforedig.
- Bydd y CBC yn gwneud rhagdybiaethau, risgiau, dewisiadau ac atebolrwydd yn weladwy, gan gefnogi penderfyniadau gwybodus yr Aelodau ac ymgysylltu'n gynnar â chyrff sy'n talu ardoll.

Pwysleisiwyd nad ydi'r adroddiad hwn y gyllideb ar gyfer y flwyddyn ariannol 2027/28, gan bydd hwnnw'n cael ei gyflwyno i'r CBC i'w benderfynu'n derfynol ym mis Ionawr 2027, yn dilyn cael ei hystyried gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ym mis Rhagfyr 2026. Cadarnhawyd mai bwriad yr adroddiad hwn yw rhoi amlinelliad i aelodau o sut y bydd y gyllideb ar gyfer 2027/28 yn debygol o edrych, a darparu cyfle i aelodau roi arweiniad i swyddogion fel rhan o'r broses o baratoi'r gyllideb.

Atgoffwyd yr aelodau eu bod wedi gofyn am wybodaeth bellach gan swyddogion yng nghyfarfod y CBC ym mis Mehefin, ynghylch â: lefelau staffio'r CBC dros y tair blynedd diwethaf a'r cynlluniau ar gyfer y dyfodol; darparu dadansoddiad o'r tanwariant a'r defnydd o gronfeydd wrth gefn ar gyfer y flwyddyn nesaf, ynghyd â'r ganran ofynnol o gronfeydd wrth gefn; ac ystyried unrhyw rwymedigaethau ariannol sy'n deillio o ohirio'r ardoll ar gyfer 2027/28.

Eglurwyd nad yw rhewi'r ardoll yn opsiwn bosib ac, o ganlyniad, nid yw'n bosib peidio â chodi ardoll o gwbl yn 2027/28 gan na fyddai hynny'n galluogi'r CBC i bennu cyllideb gyfreithlon ar gyfer 2027/28. Nodwyd y tri opsiwn arall oedd ar gael i'r aelodau, a phwysleisiwyd mai opsiynau 3 a 4 yw'r opsiynau realistig.

Adroddwyd ar swyddi presennol o fewn y CBC, yn ogystal â rhagolwg o swyddi ychwanegol a fydd eu hangen dros y tair blynedd nesaf. Ymhelaethwyd ar sut y mae costau staffio'r CBC wedi esblygu dros y pedair blynedd ariannol ddiwethaf.

Adroddwyd bod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn nodi'r opsiynau ar gyfer delio â chronfeydd wrth gefn y CBC. Eglurwyd nad yw'r cronfeydd wrth gefn yn cynnwys rhai'r Fargen Twf, y Parth Buddsoddi, na'r Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol, a bod y rhain i gyd wedi'u clustnodi at ddibenion penodol ac yn cael eu hariannu drwy grantiau ar wahân neu gytundebau contractiol. Cadarnhawyd mai'r cronfeydd wrth gefn sy'n cael eu cyfeirio atynt yn yr adroddiad yw'r rhai sy'n parhau ar gyfer y CBC, yn rhai sy'n cyfeirio at swyddogaethau'r CBC, ac yn cael eu cefnogi gan yr ardoll. Mae'r swyddogaethau hyn yn

ymwneud â chraidd corfforaethol y CBC, ac yn cynnwys y swyddogaethau sy'n ofynnol i redeg corff awdurdod lleol, y swyddogaeth trafnidiaeth rhanbarthol a'r swyddogaeth cynllunio strategol.

Eglurwyd bod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig wedi'i ddatblygu drwy ystyried y swyddogaethau penodol hyn a'r gwariant disgwyliedig dros y tair blynedd ariannol nesaf. Darparwyd eglurhad ar sut y gellir ariannu'r swyddogaethau hyn.

Adroddwyd bod cyfanswm cronfeydd wrth gefn o tua £1.6 miliwn ar 31 Mawrth 2026, ond eglurwyd bod y CBC eisoes wedi cymeradwyo defnyddio tua £625,000 o'r cronfeydd hyn fel rhan o'r broses o bennu'r gyllideb ar gyfer 2026/27. Ymhelaethwyd, fel rhan o'r adolygiad ariannol mis Gorffennaf 2026, disgwylir y bydd £40,000 arall o'r cronfeydd hyn yn cael ei ddefnyddio yn ystod y flwyddyn ariannol bresennol i ymdopi â gorwariant disgwyliedig. Cadarnhawyd bod disgwyl i gyfanswm cronfeydd wrth gefn y CBC ar ddiwedd y flwyddyn ariannol bresennol, heb gynnwys y cronfeydd sy'n ymwneud â'r Fargen Twf, y Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol, a'r Parth Buddsoddi, fod yn £971,543.

Tynnwyd sylw nad oes fformiwla benodol ar gyfer pennu lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol, ond rheol gyffredinol ydi bod 5% o gyfanswm y gwariant refeniw yn lefel ddoeth i'w chadw fel cronfeydd wrth gefn. Argymhellwyd cadw tua £132,000 mewn cronfeydd wrth gefn fel balansau cyffredinol, gan adael cyfanswm o £839,851 ar gael ar ddechrau 2027/28 i'w defnyddio wrth bennu'r gyllideb.

Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch pa opsiwn y byddai'r Swyddog Adran 151 yn ei argymell, eglurwyd nad yw opsiwn 1 na 2 yn opsiynau realistig, a bod opsiwn 3 neu 4 yn well. Fodd bynnag, nodwyd mai opsiwn 3 fyddai'r dewis a ffafrir, gan y byddai'n galluogi'r CBC i gadw mwy o gronfeydd wrth gefn ac yn llai tebygol o effeithio ar yr ardoll ar gyfer y blynyddoedd i ddod.

Nodwyd na fyddai rhai aelodau yn cefnogi opsiwn 3 ac y byddai'n well ganddynt gefnogi opsiwn 4, oherwydd y pwysau ariannol presennol ar yr awdurdodau lleol. Gofynnwyd a fyddai'n bosibl i swyddogion ddarparu opsiwn arall rhwng opsiwn 3 ac opsiwn 4, a chynigiwyd y dylid darparu opsiwn arall sy'n defnyddio 80% o'r cronfeydd wrth gefn defnyddiadwy amcangyfrifedig sydd ar gael ar 31 Mawrth 2027 fel sail. Nodwyd y byddai hyn yn gadael 20% mewn cronfeydd wrth gefn, yn ogystal â'r 5% sydd wedi'u clustnodi mewn cronfeydd wrth gefn. Cadarnhawyd y byddai'r opsiwn hwn yn cael ei gyflwyno yng nghyfarfod nesaf y CBC.

Gofynnwyd hefyd a fyddai'n bosib i swyddogion ddarparu dadansoddiad o gost yr opsiwn i bob awdurdod lleol unigol, ac a ellid ystyried effaith lleihau adnoddau er mwyn lleihau'r ardoll ymhellach. Nodwyd fod y CBC yn sefydliad sy'n tyfu ac y bydd y galw am adnoddau yn cynyddu, ac felly ei bod yn annhebygol y bydd yn bosib lleihau adnoddau.

Gofynnwyd am eglurhad ynghylch y gofyniad cyfreithiol i'r awdurdodau lleol gefnogi'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig. Cadarnhawyd bod rhwymedigaeth gyfreithiol ar gynghorau lleol i ymgysylltu â Cyd-bwyllgorau Corfforedig, a bod y Senedd yn disgwyl i'r awdurdodau lleol ddarparu cefnogaeth ariannol i'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig yng Nghymru. Eglurwyd ymhellach fod graddau'r gefnogaeth ariannol a ddarperir gan awdurdodau lleol yn amrywio o ranbarth i ranbarth yng Nghymru, ac yn dibynnu ar sefyllfa ariannol yr awdurdodau lleol, a bod y penderfyniad yn un sydd i'w wneud gan y cynghorau unigol. Hysbyswyd yr aelodau os ydynt o'r farn bod y model hwn yn annheg, y dylent gyflwyno sylwadau yn uniongyrchol i Lywodraeth Cymru.

Gofynnwyd cwestiwn ynghylch a fyddai'n bosib arafu'r broses recriwtio er mwyn caniatáu mwy o hyblygrwydd ariannol. Nodwyd bod yr adroddiad yn dangos sut mae'r CBC eisoes

wedi ystyried y ffordd orau o sicrhau adnoddau a lefelau staffio dros y tair blynedd ariannol nesaf, er mwyn cyflawni ei gyfrifoldebau statudol ei hun. Ymhelaethwyd bod y CBC yn gyfrifol am swm sylweddol o arian cyhoeddus, ac na fyddai'n bosib arafu recriwtio staff hanfodol.

Diolchwyd i'r aelodau am eu trafodaeth, gan nodi nad yw'r opsiynau'n rhai hawdd, o ystyried bod bob awdurdod lleol yn gweithredu o dan amgylchiadau anodd. Pwysleisiwyd nad oes gan y CBC fodel ariannu cynaliadwy, a'i fod yn dibynnu ar gontractau cyfnodau penodol ac adnoddau dros dro neu ymgynghorol, a cydnabuwyd bod y Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn ganlyniad i hynny.

Diolchwyd i'r swyddogion am eu gwaith.

10. TREFNIADAU GWNEUD PENDERFYNIADAU AR GYFER RHEOLI'R GRONFA DRAFNIDIAETH RANBARTHOL YN YSTOD Y FLWYDDYN

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth.

PENDERFYNWYD:

Cymeradwy dirprwyo awdurdod i'r Prif Weithredwr, mewn ymgynghoriad â Chadeirydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol, y Swyddog Monitro, y Prif Swyddog Cyllid ac arweinwyr trafnidiaeth awdurdodau lleol perthnasol, i gymeradwyo a chyflwyno ceisiadau am newid rhanbarthol i Lywodraeth Cymru mewn perthynas â rheolaeth y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol yn ystod y flwyddyn.

Nodwyd mai Llywodraeth Cymru fydd yn parhau i wneud y penderfyniadau grant terfynol o ran y Gronfa Drafnidiaeth Rhanbarthol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, a thynnwyd sylw bod y Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol yn un o'r prif ffynonellau cyllid ar gyfer cynlluniau a gyflwynir drwy'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Atgoffwyd yr aelodau bod y Rhaglen wedi'i chymeradwyo gan y CBC yn ei gyfarfod ym mis Tachwedd y llynedd, ac wedi'i chyflwyno i Lywodraeth Cymru cyn hynny. Adroddwyd bod y CBC bellach yn gyfrifol am reoli cyflawniad y cynlluniau a gwariant y gyllideb.

Eglurwyd y bydd newidiadau o ran tanwariant a newidiadau i'r Rhaglen yn digwydd wrth i'r cynlluniau symud yn eu blaenau, a bod yr adroddiad yn ceisio awdurdod dirprwyedig i alluogi ymatebion mwy hyblyg i'r newidiadau hynny. Cadarnhawyd bod y cynnig hwn wedi'i gyflwyno i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ym mis Gorffennaf, a'u bod wedi argymell ei gymeradwyo i'r CBC, gan nodi bod unrhyw benderfyniadau terfynol ynghylch newidiadau i'r rhaglen yn eistedd gyda Llywodraeth Cymru.

11. ADRODDIAD BLYNYDDOL 2025/26

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Alwen Williams, Prif Weithredwr.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd gohirio'r penderfyniad gan nad oedd cworwm i'r cyfarfod bellach.

12. DIWEDDARIAD AR Y RHAGLEN TRAWSNEWID A GWELLA

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Alwen Williams, Prif Weithredwr ac Uwch Berchennog Cyfrifol y Rhaglen a Dave Hole, Arweinydd y Rhaglen.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd gohirio'r penderfyniad gan nad oedd cworwm i'r cyfarfod bellach.

13. CYNLLUN DEISEBAU CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Helen Edwards, Dirprwy Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd gohirio'r penderfyniad gan nad oedd cworwm i'r cyfarfod bellach.

14. SEFYDLU IS-BWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Helen Edwards, Dirprwy Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd gohirio'r penderfyniad gan nad oedd cworwm i'r cyfarfod bellach.

15. NEWIDIADAU I AELODAETH IS-BWYLLGORAU'R CBC A PHENODIAD AELOD LLEYG

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Mark Watkins, Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol/Swyddog Monitro'r CBC.

PENDERFYNWYD:

Penderfynwyd gohirio'r penderfyniad gan nad oedd cworwm i'r cyfarfod bellach.

Dechreuodd y cyfarfod am 13:30 a daeth i ben am 15:15.

_____

(Cadeirydd)

CYFARFOD ARBENNIG O GYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD
09/10/26

Presenoldeb:

Yn bresennol: Cadeirydd: Y Cynghorydd Mark Pritchard (Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam).

Y Cynghorwyr: Dave Hughes (Cyngor Sir y Fflint), Nia Jeffreys (Cyngor Gwynedd), Gary Pritchard (Cyngor Sir Ynys Môn), Julie Fallon (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy), Hugh Evans (Cyngor Sir Ddinbych), ac Ifor Glyn Lloyd (Cadeirydd Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri).

Prif Weithredwyr y Cynghorau Cyfansoddol: David Fitzsimon (Cyngor Sir y Fflint), Gary Williams (Cyngor Sir Ddinbych), a Dylan Williams (Cyngor Sir Ynys Môn).

Swyddogion eraill yn bresennol: Alwen Williams (Prif Weithredwr y Cyd-bwyllgor Corfforedig (y CBC)), Sian Pugh (Pennaeth Cynorthwyol Cyllid – Cyngor Gwynedd), Mark Watkins (Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol / Swyddog Monitro Dros Dro – Uchelgais Gogledd Cymru), Helen Edwards (Dirprwy Swyddog Monitro – Uchelgais Gogledd Cymru), David Hole (Rheolwr Rhaglen Weithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig), Ffion Williams (Uwch Swyddog Gweithrediadau – Uchelgais Gogledd Cymru), Lowri Evans (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth – Cyngor Gwynedd), a Sera Whitley (Swyddog Gwasanaethau Democratiaeth – Cyngor Gwynedd).

1. YMDDIHEURIADAU

Derbyniwyd ymddiheuriadau gan:

- Rhun ap Gareth a Jenny Williams (Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy)
- Helen White (Cyngor Sir Ddinbych) gyda Gary Williams yn dirprwyo
- Neal Cockerton (Cyngor Sir y Fflint) gyda David Fitzsimon yn dirprwyo
- Dafydd Gibbard (Cyngor Gwynedd)
- Jonathan Cawley (Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri)
- Dewi Morgan (Prif Swyddog Cyllid – Cyngor Gwynedd)
- Hedd Vaughan-Evans (Cyfarwyddwr Portffolio – Uchelgais Gogledd Cymru)

2. DATGAN BUDDIANT PERSONOL

Nid oedd unrhyw ddatganiad o fuddiant personol.

3. MATERION BRYS

Dim i'w nodi.

4. ADRODDIAD BLYNYDDOL 2025/26

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Alwen Williams, y Prif Weithredwr.

PENDERFYNWYD:

Cymeradwywyd yr Adroddiad Blynyddol ar gyfer 2025/26.

TRAFODAETH

Adroddwyd bod Adroddiad Blynyddol 2025/26 yn rhoi trosolwg o flwyddyn arwyddocaol i'r CBC ac i Uchelgais Gogledd Cymru. Nodwyd bod cynnydd wedi'i wneud mewn swyddogaethau allweddol ac adroddwyd hefyd am benodi Prif Weithredwr llawn amser, Cyfarwyddwr Portffolio, cynghorwyr anweithredol, ac arweinwyr Trafnidiaeth a Chynllunio penodol.

Amlygwyd y cynnydd, gan gynnwys: cymeradwyo'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol; cynnydd gyda Chytundeb Cyflawni'r Cynllun Datblygu Strategol; lansio Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam; parhau i gyflawni Cynllun Twf Gogledd Cymru; gwaith y Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol; gwaith y Tîm Ynni Strategol; a chyflawni prosiectau'r Gronfa Ffyniant Gyffredin Ranbarthol.

Adroddwyd ar lwyddiannau er budd yr aelodau. Nodwyd bod saith prosiect Cynllun Twf yn cael eu cyflawni ar gyfer 2025/26, ac roedd deg prosiect arall wedi cael eu cymeradwyo ac yn mynd rhagddynt ar hyn o bryd. Cadarnhawyd bod y Cynllun Twf wedi creu 121 o swyddi ac wedi cyflawni £34.21 miliwn o fuddsoddiad yn economi Gogledd Cymru. Tynnwyd sylw hefyd at ganlyniadau cryf o ran caffael yn lleol, gan nodi bod 86% o weithgaredd caffael y Cynllun Twf wedi'i roi i gwmnïau sydd wedi'u lleoli yng Ngogledd Cymru.

Cadarnhawyd y byddai cymeradwyo'r adroddiad yn fodd i'r CBC ddangos tryloywder ac atebolrwydd yn y ffordd y mae wedi cyflawni ei swyddogaethau yn ystod 2025/26.

Tynnwyd sylw at y ffaith ei bod yn hanfodol sicrhau gwerth am arian waeth o ble yng Ngogledd Cymru y daw'r caffael, yn enwedig o ystyried bod arian cyhoeddus yn cael ei wario.

5. DIWEDDARIAD AR Y RHAGLEN TRAWSNEWID A GWELLA

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Alwen Williams, Prif Weithredwr a Dave Hole, Arweinydd Rhaglen.

PENDERFYNWYD:

Nodwyd y cynnydd a'r heriau gyda rhaglen 2026/27.

Yng nghyd-destun trawsnewid a newid, na ddylai'r CBC dalu costau unrhyw rolau, swyddogaethau neu gyfrifoldebau ychwanegol a roddir iddo o'i adnoddau ariannol ei hun.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, gan nodi bod y Rhaglen yn parhau i gefnogi datblygiad parhaus y CBC fel corff cwbl weithredol ar ôl trosglwyddo'r Cynllun Twf, ei gyllid a'i weithwyr, i'r sefydliad. Pwysleisiwyd bod hon yn rhaglen aml-flwyddyn sydd wedi'i dylunio i adeiladu ar fodel gweithredu, llywodraethu, capasiti, systemau a threfniadau corfforaethol y CBC er mwyn cyflawni ei ddyletswyddau a'i bwerau statudol.

Adroddwyd bod cynnydd positif wedi parhau ar draws ystod eang o feysydd ers y diweddariad diwethaf, gan gynnwys capasiti corfforaethol, trefniadau cyfreithiol a llywodraethu, cyllid, TG, AD, gweithrediadau, polisi, caffael, trafnidiaeth a chynllunio. Tynnwyd sylw hefyd at gyflawniadau allweddol, megis penodi Cyfarwyddwr Portffolio, penodi Pennaeth Cyflawni'r Swyddfa Rheoli Portffolio (PMO), cynnydd gyda'r adolygiad cyfansoddiadol, cyflwyno cynlluniau archwilio, cyflawni'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, cyhoeddi'r Polisi

Cyflogau, cynnydd gyda'r Cytundeb Lefel Gwasanaeth, a datblygu nifer o bolisïau a threfniadau corfforaethol allweddol.

Nodwyd bod y Rhaglen Trawsnewid a Gwella yn parhau i fod yn rhaglen heriol. Yn benodol, adroddwyd bod capasiti yn dal i fod yn gyfyngedig ac roedd y sefydliad yn ceisio cydbwyso gweithgarwch trawsnewid ochr yn ochr â gweithgareddau cyflawni dydd i ddydd. Rhestrwyd nifer o gyfyngiadau, gan gynnwys y ddibyniaeth barhaus ar genfogaeth partneriaid, cyfyngiadau cyllidebol, cyfyngiadau recriwtio, newidiadau system, a'r ffaith nad oedd y Cytundeb Lefel Gwasanaeth wedi ei gwblhau'n ffurfiol.

Cadarnhawyd bod rhestr o waith blaenoriaeth ar waith ar gyfer gweddill y flwyddyn, ochr yn ochr â rhestr wrth gefn y gellid ei dwyn ymlaen os bydd capasiti yn caniatáu, neu fel arall byddai'r gwaith wrth gefn yn cael ei gario ymlaen i 2027/28. Pwysleisiwyd bod hyn yn adlewyrchu'r angen i gymryd agwedd ystwyth ond realistig at gyflawni tra'n parhau i adeiladu sylfeini'r sefydliad.

Nodwyd, pe bai unrhyw gyfrifoldebau, rolau neu swyddogaethau ychwanegol yn deillio o unrhyw ddeddfwriaeth newydd neu ddeddfwriaeth arfaethedig, y dylai'r CBC sicrhau nad oes disgwyl iddo dalu'r costau o'i adnoddau ariannol ei hun.

6. CYNLLUN DEISEBAU CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Helen Edwards, Dirprwy Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD:

Cymeradwywyd y Cynllun Deisebau.

TRAFODAETH

Adroddwyd ei bod yn ofynnol i'r CBC sefydlu a chyhoeddi Cynllun Deisebau, gan ei fod yn nodi sut y gall unigolion godi materion gyda'r CBC. Eglurwyd bod y Cynllun hefyd yn egluro pwy all godi deiseb, sut y bydd yn cael ei hystyried, beth ddylai ei gynnwys, a'r camau y gall y CBC eu cymryd i ymateb i ddeiseb.

Holwyd pa gamau fyddai'n cael eu cymryd i hyrwyddo'r Cynllun, o ystyried nad yw rhai aelodau o'r cyhoedd yn ymwybodol o fodolaeth y CBC ac Uchelgais Gogledd Cymru. Cadarnhawyd y byddai'r Cynllun yn cael ei hyrwyddo ar wefan Uchelgais Gogledd Cymru, ond cydnabuwyd hefyd bod angen gwneud gwaith o ran sut y gellir gwneud y cyhoedd yn fwy ymwybodol o'r sefydliad yn ei gyfanrwydd. Pwysleisiwyd bod Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithio'n galed gyda'r adnoddau oedd ganddynt ar gael ar hyn o bryd i godi ymwybyddiaeth o waith a chyfrifoldebau'r CBC, ac roedd hyn yn cynnwys rhwydweithio dyddiol ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol fel Facebook a LinkedIn. Fodd bynnag, cydnabuwyd bod y gwaith hwn yn cymryd amser fel sefydliad cymharol newydd, ac roedd hi'n bosibl nad oeddent wedi gallu cyrraedd pob cymuned ar draws y Gogledd.

Tynnwyd sylw at y ffaith fod gan Arweinwyr yr awdurdodau lleol eu llwyfannau cyfryngau eu hunain ac y gallent gynnig cefnogaeth bellach i hyrwyddo gwaith y CBC. Cadarnhawyd y byddai Prif Weithredwr Uchelgais Gogledd Cymru yn cael trafodaeth gyda Phrif Weithredwyr ac Arweinwyr yr awdurdodau lleol ynghylch sut y gallant gynnig y cymorth hwn, yn enwedig o ystyried pa mor bwysig yw hyrwyddo'r Cynllun hwn.

Cydnabuwyd ymhellach fod gan Uchelgais Gogledd Cymru ei Swyddog Cyfathrebu ei hun sydd mewn cysylltiad rheolaidd â'r timau cyfathrebu ym mhob awdurdod lleol, ac efallai y gellid defnyddio'r berthynas bresennol hon i ehangu cyfleoedd rhwydweithio.

Cadarnhawyd y byddai hyn yn gam cadarnhaol, ac efallai y byddai angen ystyried cynllun cyfathrebu neu strategaeth gyfathrebu mewn perthynas â chyhoeddi'r Cynllun Deisebau. Fodd bynnag, nodwyd nad yw rhai aelodau o'r cyhoedd ar lwyfannau cyfryngau cymdeithasol ac bod angen ystyried sut mae cyrraedd yr unigolion hyn.

7. SEFYDLU IS-BWYLLGOR SAFONAU

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Helen Edwards, Dirprwy Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD:

Cytunwyd ar y Cylch Gorchwyl ar gyfer yr Is-bwyllgor Safonau.

Cytunwyd y byddem yn gofyn i'r awdurdodau cyfansoddol ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol enwebu aelodau ar yr is-bwyllgor fel y nodir ym mharagraff 4.5 isod.

Cytunwyd y byddai'r CBC yn cynnal ymgyrch recriwtio allanol gyhoeddus fel bo'r angen, ac y byddai'r awdurdodau cyfansoddol yn cael gwybod am hyn fel y gallant dynnu sylw aelodau annibynnol eu Pwyllgorau Safonau rhag ofn y byddai unrhyw un ohonynt yn gymwys ac â diddordeb mewn gwneud cais.

Cytunwyd ar yr amserlen a'r broses recriwtio ar gyfer Aelodau Annibynnol fel y nodir ym mharagraffau 4.6 a 4.7 yr adroddiad hwn, ac awdurdodwyd y Swyddog Monitro i a) ei diwygio os oes angen a b) sefydlu a phenodi panel penodi yn unol â rheoliad 15 o Reoliadau Pwyllgorau Safonau (Cymru) 2001, fel y'u diwygiwyd.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, ac eglurwyd trefniant yr Is-bwyllgor i'r aelodau. Nodwyd y byddai'r Is-bwyllgor yn cynnwys aelodau annibynnol ac aelodau cyngor, gyda'r aelodau annibynnol yn ffurfio'r mwyafrif. Adroddwyd y byddem yn gofyn i'r awdurdodau cyfansoddol enwebu aelodau cyngor ac aelodau annibynnol ar gyfer yr Is-bwyllgor, ond bod rhaid i'r CBC hefyd hysbysebu'n allanol am aelodau annibynnol.

Nodwyd yr amserlen a'r broses recriwtio, a nodwyd y byddai angen addasu'r amserlenni gan fod rhai o'r amserlenni eisoes wedi llithro. Cadarnhawyd y byddai'r Swyddog Monitro yn addasu'r amserlenni hyn.

Mewn ymateb i gwestiwn ynghylch pam y bydd awdurdodau cyfansoddol yn cynnig enwebiadau ar gyfer aelodau annibynnol yn y lle cyntaf, eglurwyd bod trafodaethau gyda'r swyddog monitro o bob cyngor cyfansoddol wedi dangos y byddai enwebu aelodau annibynnol o bwyllgor safonau eu cyngor cyfansoddol eu hunain yn cyflymu'r broses ac yn sicrhau bod gennym aelodau sydd â phrofiad perthnasol. Fodd bynnag, pwysleisiwyd bod rhaid i'r CBC hysbysebu'n allanol am aelodau annibynnol ynghyd â cheisio enwebiadau gan y cynghorau cyfansoddol. Esboniwyd y byddai angen proses ddethol pe bai'r CBC yn derbyn mwy o enwebiadau nag oedd eu hangen.

Eglurwyd y byddai cyfnod rhesymol o amser, yn ôl disgresiwn y Swyddog Monitro, yn cael ei ganiatáu ar gyfer derbyn enwebiadau, ac os na dderbynnir enwebiadau, byddai'r broses

enwebu yn cael ei hailystyried. Pwysleisiwyd pa mor bwysig oedd hysbysebu mor eang â phosibl.

8. NEWIDIADAU YN AELODAETH IS-BWYLLGORAU'R CBC A PHENODI AELOD LLEYG

Cyflwynwyd yr adroddiad gan Mark Watkins, Pennaeth Gwasanaethau Cyfreithiol/Swyddog Monitro.

PENDERFYNWYD:

Nodwyd bod y Cynghorydd Hugh Evans, fel Arweinydd Cyngor Sir Ddinbych, yn aelod o'r CBC a'i Is-bwyllgor Llesiant Economaidd yn rhinwedd y swydd honno.

Nodwyd penodiadau'r Swyddog Monitro o dan y ddirprwyaeth dyddiedig 21 Mehefin 2024, sef y Cynghorydd James Elson i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol a'r Cynghorydd Geraint Lloyd Williams i'r Is-bwyllgor Cynllunio Strategol.

Penodwyd Dewi Lewis yn aelod lleyg o'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio am gyfnod o bedair blynedd o'r dyddiad y daw'r penodiad i rym, yn amodol ar gwblhau'r cytundeb cyfethol perthnasol.

TRAFODAETH

Cyflwynwyd yr adroddiad, gan gadarnhau ei fod yn ymwneud â newidiadau diweddar yn aelodaeth y CBC ei hun a'i Is-bwyllgorau yn dilyn newidiadau yng Nghyngor Sir Ddinbych, yn ogystal â phenodi aelod lleyg newydd i Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y CBC.

Adroddwyd mai'r Cynghorydd Hugh Evans oedd arweinydd newydd Cyngor Sir Ddinbych ac felly daeth yn aelod o'r CBC a'r Is-bwyllgor Lles Economaidd yn awtomatig. Cadarnhawyd hefyd fod y Cynghorydd James Elson wedi'i benodi i Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol y CBC a'r Cynghorydd Geraint Lloyd Williams wedi'i benodi i Is-bwyllgor Cynllunio Strategol y CBC, yn dilyn newidiadau portffolio yng Nghyngor Sir Ddinbych.

Adroddwyd bod Dewi Lewis wedi cael ei enwebu gan Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio Cyngor Gwynedd, oherwydd bod sedd wag wedi ymddiswyddiad aelod lleyg blaenorol. Hysbyswyd yr Aelodau, yn wahanol i'r penodiadau a nodir uchod, fod angen penodiad ffurfiol gan y CBC ar y penodiad hwn. Nodwyd hefyd fod CV Dewi Lewis wedi cael ei rannu'n gyfrinachol gyda'r aelodau cyn y cyfarfod ond y byddai'n rhaid i'r cyfarfod symud i ran dau os oeddent eisiau trafod y CV.

Estynnwyd croeso i'r Cynghorydd Hugh Evans, a chadarnhawyd bod yr aelodau'n fodlon â'r enwebiad a gyflwynwyd ac nad oeddent am drafod y CV yn fanylach.

Dechreuodd y cyfarfod am 09:30 a daeth i ben am 10:05

_____

(Cadeirydd)

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Strategaeth a Chynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27-2029/30

AWDUR: Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC)

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw cyflwyno Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (SATC) a Chynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) cysylltiedig i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd am gymeradwyaeth.

1.2. Roddwyd ystyriaeth i ddrafftiau cychwynnol y dogfennau gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) ar 25 Medi.
Adroddiad Blaen
Atodiad 1 – Strategaeth Ariannol Tymor Canolig
Atodiad 2 – Cynllun Ariannol Tymor Canolig

1.3. Ar ôl gwneud addasiadau i'r dogfennau y gofynnwyd amdanynt gan y CBC, cawsant eu craffu gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 15 Hydref.
Adroddiad Blaen
Atodiad 1 – Strategaeth Ariannol Tymor Canolig
Atodiad 2 – Cynllun Ariannol Tymor Canolig

1.4. Mae sylwadau ac arweiniad a ddarparwyd gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig a'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio wedi eu hystyried wrth baratoi'r fersiwn a gyflwynir i'r cyfarfod yma.

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Cymeradwyo'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn Atodiad 1 a'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn Atodiad 2.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig yn nodi Egwyddorion Strategol lefel uchel Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd o dan y penawdau canlynol:

- Dewisiadau cynaliadwy
- Cyllid a mantolen wydn
- Portffolio cyflawnadwy ac adnoddau corfforaethol
- Llywodraethu a phartneriaeth dryloyw

3.2. Mae'r strategaeth yn nodi sut y bydd y CBC yn gwneud dewisiadau ariannol cynaliadwy, yn rheoli ansicrwydd ac yn cynnal y gallu i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol a'i raglenni rhanbarthol y cytunwyd arnynt dros y cyfnod CATC arfaethedig. Mae'n gosod y fframwaith strategol, archwaeth risg, rheolau penderfynu a disgwyliadau llywodraethu y mae'r CATC yn

cael ei baratoi, ei herio, ei gymeradwyo a'i fonitro. Bydd y strategaeth yn cael ei hadolygu'n flynyddol a'i diweddaru yn unol â'r cynllun ariannol.

3.3. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) yn nodi'r rhagolygon ariannol ar gyfer y cyfnod o 3 blynedd sy'n dechrau ar 1 Ebrill 2027.

3.4. Mae'r amcangyfrifon hyn yn seiliedig ar y rhagolygon diweddaraf sydd ar gael am y newid mewn incwm y bydd y CBC yn ei dderbyn dros y cyfnod (yn bennaf trwy ardoll a Grant y Llywodraeth), a'r gofynion gwariant ychwanegol dros yr un cyfnod.

3.5. Bydd mabwysiadu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn caniatáu i'r CBC ystyried y gwaith sydd ei angen i greu cynlluniau manwl i fynd i'r afael â'r gofynion cyllido ar gyfer 2027/28 – 2029/30. Ar ôl mabwysiadu'r CATC, bydd y gyllideb ddrafft ar gyfer 2027/2028 yn cael ei chyflwyno i'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 15 Rhagfyr 2026 ac yna i Gyd-bwyllgor Corfforaethol Gogledd Cymru ar 29 Ionawr 2027, fel sy'n ofynnol gan statud.

Crynodeb

3.6. Nodwyd yn yr adroddiadau blaenorol:

- Ni ragwelir unrhyw danwariant ar weithgareddau CBC ar gyfer blwyddyn ariannol 2026/27.
- Ni fyddai defnyddio holl gronfeydd wrth gefn y CBC (ar wahân i 5% o'r gyllideb gros i'w chadw fel cronfa wrth gefn gyffredinol) yn ddigonol i ganiatáu rhewi'r cynnydd ardoll, heb sôn am ohirio'r ardoll ar gyfer 2027-28.
- Byddai gohirio'r ardoll ar gyfer 2027-28 yn golygu bwlch ariannu o dros £1m a fyddai'n arwain at y CBC yn methu â chyflawni ei ddyletswyddau statudol neu bennu cyllideb gyfreithlon.

3.7. Felly, mae risg sylweddol o ansefydlogrwydd ariannol difrifol o beidio â chymryd camau cynnar a phenderfynol i ystyried y sefyllfa a chymryd camau adferol.

Strategaeth Cronfeydd Wrth Gefn

3.8. Fel unrhyw sefydliad arall, mae cyfrifoldeb cyllidol yn ei gwneud yn ofynnol i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd gadw cronfeydd wrth gefn cyffredinol. Er nad oes fformiwla benodol ar gyfer lefel y cronfeydd wrth gefn cyffredinol y dylid eu cadw, fel rheol ystyrir bod lefel o oddeutu 5% o wariant refeniw gros yn lefel ddarbodus, yn amodol ar unrhyw amgylchiadau lleol penodol. Mae'r CATC yn cynnig y dylai'r Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol gynrychioli 5% o gyllideb refeniw gros y CBC ar gyfer 2027/28.

Defnyddio Cronfeydd Wrth Gefn

3.9. Roedd y CATC a gyflwynwyd i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig ar 25 Medi yn cynnwys pedwar opsiwn o ran faint o'r cronfeydd wrth gefn y disgwylir iddynt fod wedi cronni erbyn dechrau blwyddyn ariannol 2027/28. Byddai pob un o'r opsiynau hyn yn cael effaith ganlyniadol ar yr ardoll ar yr awdurdodau cyfansoddiadol.

3.10. **Ar ôl trafodaeth, penderfyniad y Cyd-bwyllgor Corfforedig oedd i ofyn i swyddogion ddarparu opsiwn hybrid sy'n defnyddio 80% o'r reserfau defnyddiadwy sydd ar gael ar 31 Mawrth 2027 fel sail, a fyddai'n golygu cyflwyno opsiwn sy'n disgyn rhwng opsiwn 3 ac opsiwn 4 i'r Aelodau yng nghyfarfod nesaf y CBC.**

3.11. Mae Rhan 7.2 o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig (Atodiad 2) yn adlewyrchu'r opsiwn yma a'r oblygiadau ariannol o hynny. Fel y gwelir, byddai'n golygu cynnydd yn y lefi ar yr awdurdodau cyfansoddol o 42% yn 2027/28 o'i gymharu â 2026/27.

4. SYLWADAU'R IS-BWYLLGOR LLYWODRAETHU AC ARCHWILIO

4.1. Cyflwynwyd y Strategaeth a'r fersiwn diwygiedig o'r Cynllun drafft, yn dilyn sylwadau'r CBC, i'r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ar 15 Hydref 2026. Mae'r sylwadau a fynegwyd gan yr aelodau i'w cael isod.

Y Risg o fethu gosod cyllideb

4.2. Gofynnwyd cwestiwn ynglŷn a'r risg o awdurdodau lleol yn gwrthod talu ardoll yn 2027/28. Eglurodd y Swyddog Adran 151 fod tystiolaeth i ddangos na fyddai modd gosod cyllideb gytbwys heb godi ardoll, a thra ei fod yn annhebygol iawn y byddai'r awdurdodau lleol yn gwrthod codi unrhyw fath o ardoll, petai hynny yn digwydd byddai'r Cydbwyllgor Corfforedig yn gwario'n anghyfreithiol o 1 Ebrill 2027. Mewn amgylchiadau o'r fath ni fyddai gan y Swyddog Adran 151 ddewis ond cyhoeddi hysbysiad Adran 114.

Effaith diffyg cytundeb ar yr ardoll

4.3. Gofynnwyd am effaith ar y CBC pe bai'r awdurdodau lleol yn methu dod i gytundeb ar yr ardoll. Esboniwyd y bydd dau elfen angen penderfyniad arnynt gan y CBC pan gyflwynir y gyllideb ym mis Ionawr 2027. Y penderfyniad cyntaf sydd ei angen yw cytundeb ar y swm cyfan a godir drwy'r ardoll, a'r ail benderfyniad sydd ei angen yw'r dyraniad gan bob awdurdod lleol. Pwysleisiwyd bod angen penderfyniad unfrydol ar y ddau, sef rhywbeth sy'n heriol ac a fydd yn gofyn am drafodaeth ymlaen llaw. Eglurwyd mai dyma pam mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cael ei gyflwyno i'r CBC yn gynharach yn y cylch cynllunio, er mwyn rhoi digon o amser i'r awdurdodau lleol ac aelodau drafod ac ystyried yr opsiynau sydd ar gael.

4.4. Mewn ymateb i gwestiwn pellach ynghylch y posibilrwydd damcaniaethol na fyddai'r CBC yn gallu dod i gytundeb ar yr ardoll, cadarnhawyd, unwaith y bydd penderfyniad wedi'i wneud a'r ardoll wedi'i gytuno, bod gan bob awdurdod lleol rwymedigaeth gyfreithiol i dalu. Pwysleisiwyd bod y Llywodraeth wedi sefydlu'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig ble mae arweinydd pob awdurdod lleol yn eistedd arnynt fel aelodau, er mwyn caniatáu iddynt benderfynu ar gost resymol o rhedeg y CBC.

4.5. Er bod cynnydd o 42% yn yr ardoll yn amlwg yn cael ei weld gan aelodau'r Is-bwyllgor yn hynod heriol i'w egluro, eglurwyd bod y CBC mewn cyfnod cynnar o'i ddatblygiad, gyda dyletswyddau statudol cynyddol a dim digon o arian i'w ariannu – er enghraifft cyfrifoldebau cynllunio strategol. Er bod y ganran yn sylweddol, mae'n adlewyrchiad o sefyllfa bresennol y CBC ar ei gromlin ddatblygu.

Gwerth am Arian

4.6. Mynegwyd pryder nad yw'r adroddiadau yn cyfeirio at werth am arian, ac nad oes opsiynau i dorri costau yn hytrach na chynyddu gwariant. Cadarnhawyd bod hyn wedi'i ystyried a bod yr holl gostau wedi'u herio gan Cyllid wrth ddatblygu'r CATC, ond pwysleisiwyd bod y CBC ar gam gwahanol yn ei ddatblygiad o gymharu â'r chwe awdurdod lleol ac Awdurdod y Parc Cenedlaethol. Eglurwyd bod y Llywodraeth hefyd wedi rhoi nifer o gyfrifoldebau statudol ar y CBC heb ddarparu ffynonellau cyllido priodol. Pwysleisiwyd ymhellach fod gan y CBC gyfrifoldeb sylweddol o ran dosbarthu cyllid cyhoeddus a buddsoddi yn economi gogledd Cymru, a byddai

unrhyw doriadau i'r costau am y cam yma yn effeithio ar dwf economaidd a chyfleodd maent yn darparu.

4.7. Darparwyd rhagor o wybodaeth ynglŷn â gwerth am arian gan y Prif Weithredwr ynglŷn â maint y buddsoddiad yn yr economi leol. Roedd tîm bychan yn darparu gwerth am arian, gyda buddsoddiad o £400m yn economi gogledd Cymru a thua 10,000 o swyddi newydd net ychwanegol i'r economi leol a thua £2bn o fuddsoddiad dros y 10 mlynedd nesaf. Eglurodd fod y tîm bob amser yn anelu at leihau costau gweithredu a chyflawni'n effeithlon, ond roedd gwneud toriadau yn golygu stopio neu oedi'r buddsoddiad.

Strategaeth Cronfeydd

4.8. Mynegwyd gan rai o aelodau'r Is-Bwyllgor mai'r opsiwn sy'n cynnwys y risg lleiaf i'r CBC fyddai cadw cymaint o'r gronfeydd wrth gefn â phosibl, o ystyried bod etholiadau ar y gorwel ac y gallai cyfansoddiad yr arweinwyr ar y CBC fod yn wahanol wedi hynny. Cydnabuwyd gan y swyddogion bod yr opsiynau wedi'u paratoi ar sail y trafodaeth a gynhaliwyd yng nghyfarfodydd y CBC ym mis Mehefin a mis Medi, ac ar sail yr arweiniad a roddwyd gan yr aelodau bryd hnny. Cyngor swyddogion yw fod yr hyn sy'n cael ei gynnig yn falans priodol o gynnal balansau wrth gefn a chadw'r cynnydd yn yr ardoll mor isel â phosib.

Llog

4.9. Mewn ymateb i cwestiwn ynglŷn a'r cyfeiriad at log yn yr adroddiad, eglurwyd bod y llog yn ymwneud ag achosion lle bydd angen benthyca i ariannu prosiectau penodol, a lle bydd gofyn i noddwyr gyfrannu at y costau benthyca pe bai costau'n cynyddu.

Casgliad

4.10. Gan fod yr aelodau'n fodlon efo'r adroddiad, a heb i unrhyw newidiadau sylfaenol gael eu cynnig ganddynt, argymhellwyd y dylid llunio adroddiad yn seiliedig ar y drafodaeth a gafwyd yn y cyfarfod hwn, a'i gyflwyno i'r CBC yn ei gyfarfod nesaf er mwyn adlewyrchu barn yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio.

ATODIADAU:

Atodiad 1:	Strategaeth Ariannol Tymor Canolig Ddrafft 2026/27 – 2029/30
Atodiad 2:	Cynllun Ariannol Tymor Canolig Drafft 2026/27 – 2029/30

YMATEB SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Yn amodol ar y Swyddog Cyllid Statudol fod yn fodlon bod y trosglwyddiadau cyllidebol arfaethedig a'r defnydd o gronfeydd wrth gefn yn gyson â'r trefniadau hynny ac ag unrhyw amodau cymwys sy'n gysylltiedig â'r ffrydiau cyllido perthnasol, nid oes unrhyw faterion cyfreithiol neu lywodraethu penodol sy'n deillio o'r argymhellion yn yr adroddiad."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

Awdur yr adroddiad.

Strategaeth Ariannol Tymor Canolig 2026/27-2029/30

1. Cyflwyniad

Bargen Twf a Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru

Sefydlwyd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru (BUEGC) fel cyd-bwyllgor yn 2018 fel y cytunwyd mewn Cytundeb Llywodraethu cam cyntaf, a gymeradwywyd gan yr holl bartneriaid (6 awdurdod lleol a 4 partner addysg) ym mis Mehefin a Gorffennaf 2018.

Cadarnhaodd Llywodraeth y DU ddyraniad o £120 miliwn ar gyfer y Fargen Twf yng Nghyllideb y Canghellor a gynhaliwyd ar 29 Hydref 2018. Derbyniwyd cadarnhad gan Lywodraeth Cymru y byddent yn cyfateb i'r swm hwn ar 21 Rhagfyr 2018. Roedd hyn yn golygu bod cyllideb o £240 miliwn yn ei le i gyflawni prosiectau o fewn y Fargen Twf. Y Cyd-bwyllgor oedd y corff allweddol i oruchwylio'r Fargen Twf ac i gynrychioli buddiannau'r partïon a'i randdeiliaid. Roedd BUEGC hefyd yn gyfrifol am fonitro cynnydd y prosiect a rheoli dimensiynau gwleidyddol y Fargen Twf.

Yn ogystal, byddai BUEGC hefyd yn goruchwylio'r Strategaeth Twf Ranbarthol a gwneud yr holl benderfyniadau angenrheidiol i hwyluso a gweithredu ei chyflawni.

Cymeradwywyd Dogfen Gynnig, a oedd yn nodi pecyn o fesurau ac ymyriadau beiddgar i gyflawni twf economaidd cynaliadwy a chynhwysol yng Ngogledd Cymru, gan yr holl bartneriaid ym mis Medi a Hydref 2018. Roedd y ddogfen hon yn nodi 16 o brosiectau i'w hariannu drwy'r Fargen Twf, gyda manylion am gostau, canlyniadau ac amserlen ar gyfer cyflawni wedi'u cynnwys. Ar y pryd, cyfanswm y swm a dargedwyd o'r Fargen Twf oedd £334m o gyllid cyfalaf a £8m o gyllid refeniw.

Sefydlwyd y Swyddog Rheoli Portffolio (PMO) i reoli'r Fargen Twf ar ran y partneriaid, dan arweiniad y Cyfarwyddwr Portffolio.

Cyd-bwyllgor Corfforedig

Mae Rhan 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021, Cydweithio gan Brif Gynghorau, yn nodi pwerau Llywodraeth Cymru i wneud rheoliadau mewn perthynas â Chyd-bwyllgorau Corfforedig yng Nghymru. Yn benodol, mae rheoliadau 11 i 14 o Reoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru (Cymru) 2021 yn amlinellu'r canlynol fel swyddogaethau CBC Gogledd Cymru:

Llesiant Economaidd. Mae'r swyddogaeth llesiant economaidd yn cael ei rhoi i CBC Gogledd Cymru fel y nodir yn adran 76 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Gall cyd-bwyllgor corfforedig sydd wedi cael y swyddogaeth llesiant economaidd wneud unrhyw beth y mae'n ystyried ei fod yn debygol o hyrwyddo neu wella lles economaidd ei ardal.

Datblygu polisïau trafnidiaeth. Swyddogaeth datblygu polisïau ar gyfer hyrwyddo ac annog trafnidiaeth ddiogel, integredig, effeithlon ac economaidd i, oddi yno ac o fewn eu hardal ac i ddatblygu polisïau ar gyfer

gweithredu Strategaeth Drafnidiaeth Cymru yn eu hardal, mewn perthynas ag ardal pob cyngor cyfansoddol, i'w harfer gan CBC y Gogledd, ac nid gan y cyngor cyfansoddol.

Swyddogaethau cynllunio strategol. Mae gan CBC y Gogledd y swyddogaeth o baratoi cynllun datblygu strategol.

Mae rheoliad 14 yn nodi, – (1) caiff CBC y Gogledd wneud unrhyw beth (a) i hwyluso, neu (b) sy'n gysylltiedig neu'n ffafriol i, arfer ei swyddogaethau o dan y Rheoliadau hyn neu unrhyw ddeddfiad arall. Mae hyn yn cynnwys (a) ysgwyddo gwariant; (b) codi ffioedd; (c) caffael neu waredu eiddo neu hawliau.

Trosglwyddo Bargen Twf

Ar 1 Ebrill 2025, trosglwyddwyd swyddogaethau Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd o dan ddyletswydd statudol CBC ar gyfer llesiant economaidd.

Ariannu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig

Nid oes gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig unrhyw bwerau codi trethi.

Mae costau refeniw y Fargen Twf yn cael eu hariannu gan gyfuniad o sleisen uchaf o'r grant cyfalaf a chyfraniadau partner. Yn yr un modd, mae costau refeniw sy'n gysylltiedig â Pharthau Buddsoddi yn cael eu hariannu gan grant.

Ar gyfer pob swyddogaeth ac eithrio'r Bargen Twf a'r Parthau Buddsoddi, ar gyfer pob blwyddyn ariannol rhaid i CBC y Gogledd gyfrifo ei ofyniad refeniw net y gellir ei briodoli i—

(a) ei swyddogaethau cynllunio strategol a

(b) ei swyddogaethau eraill.

Mae'r gofynion refeniw net sy'n ymwneud â'r swyddogaethau cynllunio strategol (gan gynnwys cyfran briodol o gostau gweinyddol a gorbenion eraill) yn cael eu dosrannu i'r Cynghorau Cyfansoddol ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri, tra bod y gofyniad refeniw net ar gyfer pob swyddogaeth arall (ac eithrio cynllunio strategol, y Fargen Twf a'r Parthau Buddsoddi) yn cael eu dosrannu i'r Cynghorau Cyfansoddiadol. Rhaid cytuno ar ddyraniadau yn unfrydol.

Felly, mae'r gyllideb yn cael ei gosod yn flynyddol ac, ar wahân i'r materion penodol a ddisgrifir uchod, nid oes mecanwaith cyllido cynaliadwy hirdymor lle mae Uchelgais Gogledd Cymru yn cael ei ariannu'n uniongyrchol gan Lywodraeth Cymru.

Pam mae angen y SATC nawr

Fel sefydliad y mae ei swyddogaethau yn parhau i gael eu datblygu a'u harwain gan Lywodraeth Cymru, rhaid i Uchelgais Gogledd Cymru sicrhau bod ganddo'r adnoddau angenrheidiol ar waith i gyflawni ei ddyletswyddau a'i swyddogaethau statudol. Er bod y gyllideb yn cael ei gosod bob blwyddyn, dim hwyrach na diwedd mis Ionawr, rhaid bod dull strategol o ystyried gallu'r sefydliad i barhau i weithredu yn ôl yr angen. Mae hyn nid yn unig yn caniatáu i Uchelgais Gogledd Cymru fod yn glir ynglŷn â'i gyfeiriad, ond hefyd yn dryloyw ac yn agored gyda'r cyngor cyfansoddiadol ac awdurdod y parc cenedlaethol.

2. Pwrpas y SATC

Mae canllawiau CBC Llywodraeth Cymru yn nodi bod CBCau yn gyrff cyhoeddus ac yn rhan o deulu llywodraeth leol a dylent ddangos llywodraethu da o'r cychwyn cyntaf. Mae'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig (SATC) yn cynnig egwyddorion wedi'u sefydlu ar Ddisgwyliadau CIPFA a Llywodraeth Cymru ynghylch llywodraethu da, cynaliadwyedd ariannol, rheoli risg, stiwardiaeth ac atebolrwydd.

Mae'r strategaeth yn nodi sut y bydd y CBC yn gwneud dewisiadau ariannol cynaliadwy, yn rheoli ansicrwydd ac yn cynnal y gallu i gyflawni ei gyfrifoldebau statudol a'i raglenni rhanbarthol y cytunwyd arnynt dros gyfnod y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) presennol. Mae'n gosod y fframwaith strategol, archwaeth risg, rheolau penderfynu a disgwyliadau llywodraethu y mae'r CATC yn cael ei baratoi, ei herio, ei gymeradwyo a'i fonitro. Bydd y strategaeth yn cael ei hadolygu'n flynyddol a'i chyflwyno yn unol â'r cynllun ariannol.

Bwriad y Strategaeth yw:

- cefnogi gwneud penderfyniadau ariannol cynaliadwy;
- integreiddio cynllunio cyllid, gweithlu, risg a pherfformiad;
- gwahaniaethu'n glir rhwng gweithgarwch a ariennir gan ardoll a gweithgarwch a ariennir gan raglen;
- cefnogi gwneud penderfyniadau tryloyw gan Aelodau a chyrff sy'n talu ardoll.

Perthynas â'r CATC

SATC: fframwaith strategol	CATC: cynllun ariannol meintiol
Gosod egwyddorion, amcanion, archwaeth risg, rheolau penderfynu a llywodraethu.	Yn dangos rhagolygon incwm, gwariant, ardoll, cronfeydd wrth gefn, llif arian, cyfalaf a benthyca ar draws 2026/27-2029/30.
Yn esbonio sut y bydd y CBC yn asesu gwytnwch ac yn gwneud dewisiadau.	Yn dangos canlyniadau ariannol rhagdybiaethau cyfredol a dewisiadau arfaethedig.
Dylai aros yn gymharol sefydlog, yn amodol ar adolygiad blynyddol.	Dylid ei adnewyddu'n flynyddol a'i gyflwyno yn unol â phrosesau cynllunio ariannol.

3. Egwyddorion strategol

1. Dewisiadau cynaliadwy

Egwyddor: Bydd y CBC yn asesu penderfyniadau dros yr amserlen gynllunio lawn, gan alinio adnoddau ac ymrwymiadau â chyfrifoldebau statudol a blaenoriaethau rhanbarthol y cytunwyd arnynt.

Mae'n egwyddor sylfaenol bod yn rhaid i unrhyw sefydliad awdurdod lleol statudol fel Uchelgais Gogledd Cymru allu gosod cyllideb gytbwys. Felly, mae deddfwriaeth ariannol llywodraeth leol arwyddocaol yr un mor berthnasol i'r CBC ag y mae i brif gyngor, yn enwedig Adran 151 o Ddeddf Llywodraeth Leol 1972 ac Adran 114 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988, ymhlith eraill. Fel Cyd-bwyllgor Corfforedig, mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gorff codi ardoll ac nid oes ganddo unrhyw bwerau codi trethi ei hun.

Prif ffynonellau incwm refeniw y Swyddfa Rheoli Portffolio, sy'n gweinyddu Bargen Twf Gogledd Cymru, yw "haen uchaf" o 2.15% o'r grantiau cyfalaf o £240 miliwn a ddarperir gan Lywodraethau'r DU a Chymru, a chyfraniadau partner y cytunwyd arnynt gan chwe chyngor cyfansoddol a phedwar sefydliad addysg bellach ac uwch.

Yn yr un modd, mae costau refeniw sy'n gysylltiedig â Pharthau Buddsoddi yn cael eu hariannu gan grant trwy "haen uchaf" gweinyddol y cytunwyd arno.

Mae swyddogaethau eraill y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cael eu hariannu'n bennaf trwy godi ardoll ar y chwe chyngor cyfansoddol ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Yn ôl statud, rhaid cytuno ar y gyllideb a'i dosrannu i'r cyrff sy'n talu ardoll erbyn 31 Ionawr cyn dechrau'r flwyddyn ariannol berthnasol. Fel rhan o'r Strategaeth Ariannol Tymor Canolig, bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn dryloyw gyda'r cyrff sy'n talu ardoll a bydd yn cynnal trafodaethau ar lefel aelodau a swyddogion ar ei ofynion ariannu.

Bydd datblygu'r gyllideb yn broses ailadroddus, gyda'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio a'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn cael eu hysbysu'n rheolaidd yn ystod y broses gyllidebu am lefel debygol yr ardoll, ac unrhyw ymrwymiadau ariannol newydd y bydd angen eu hystyried.

Bydd y strategaeth yn agored ar y gofynion gwariant, ac o ganlyniadau peidio â chytuno ar gyllid.

Fel rhan o'r dyletswyddau statudol, os bydd popeth arall yn methu, rhaid i'r Swyddog Adran 151 gyflwyno adroddiad o dan Adran 114 o Ddeddf Cyllid Llywodraeth Leol 1988 ("Hysbysiad Adran 114" os yw'n o'r farn bod y Cyd-bwyllgor Corfforedig neu berson sy'n dal unrhyw swydd neu gyflogaeth o dan y CBC—

> (a) sydd wedi gwneud neu sydd ar fin gwneud penderfyniad sy'n cynnwys neu a fyddai'n golygu i'r awdurdod ysgwyddo gwariant sy'n anghyfreithlon,
>
> (b) sydd wedi cymryd neu ar fin cymryd camau a fyddai, pe bai'n cael ei ddilyn i'w ddiwedd, yn anghyfreithlon ac yn debygol o achosi colled neu ddiffyg ar ran y CBC, neu
>
> (c) sydd ar fin cofnodi eitem o gyfrif y mae ei chofnodi yn anghyfreithlon.

2. Cyllid gwydn a mantolen

Egwyddor: Bydd y CBC yn rheoli incwm, cronfeydd wrth gefn, llif arian, trysorlys, benthyca ac wrth gefn fel system integredig o wydnwch ariannol.

Bydd y strategaeth ariannol ar gyfer y Fargen Twf yn parhau i gymryd golwg oes gyfan hyd at ddiwedd y Fargen yn 2034/35., a bydd rhagolygon ariannol y gwariant cyfalaf hyd at ddiwedd y Fargen yn 2034/35 yn cael eu hadolygu'n barhaus. Fel sydd wedi digwydd ers cychwyn y fargen twf, bydd y trosolwg oes gyfan hwn yn cynnwys trosolwg o broffiliau gwariant cyfalaf, cronfeydd wrth gefn disgwyliedig, llif arian ac unrhyw ofynion benthyca cysylltiedig, amseriad taliadau grant, treth annomestig a gedwir, a'r gofynion refeniw cysylltiedig i gefnogi'r Swyddfa Rheoli Portffolio. Bydd trefniadau clir ar waith ar gyfer delio â diwedd y Fargen Twf, a ddangosir yn y Cynllun Ariannol Tymor Canolig.

Yn yr un modd, bydd Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam yn cael ei ariannu drwy grant penodol gan y llywodraeth, gydag amlen wariant refeniw clir. Bydd y cyllid hwn hefyd yn cael ei adolygu'n gyson i sicrhau nad yw cyfanswm y gwariant refeniw yn fwy na'r adnoddau sydd ar gael.

O ran swyddogaethau eraill Uchelgais Gogledd Cymru, mae'r rhain yn faterion a ariennir yn bennaf gan yr ardoll a godwyd ar awdurdodau cyfansoddol. Yn unol ag ymrwymiad i dryloywder, bydd y defnydd o'r ardoll yn cael ei gyfathrebu'n glir i'r awdurdodau cyfansoddol, a dylai'r rhesymeg y tu ôl i ofynion cyllideb Uchelgais Gogledd Cymru fod yn ddangosadwy.

3. Portffolio cyflawnadwy ac adnoddau corfforedig

Egwyddor: Bydd y CBC yn sicrhau bod gallu sefydliadol, gallu, trefniadau llywodraethu ac adnoddau ariannol yn datblygu yn unol â'i gyfrifoldebau statudol sy'n ehangu, ei bortffolio rhaglenni a'i rôl fel corff cyhoeddus corfforedig.

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn parhau i ddatblygu wrth iddo gael dyletswyddau a chyfrifoldebau ychwanegol gan Lywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU. O ganlyniad, bydd adolygiad cyson o ofynion capasiti'r sefydliad i sicrhau y gall barhau i gyflawni'r swyddogaethau hyn. Mae hyn yn cynnwys yr angen i'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig gynnwys trosolwg gonest a chlir o'r angen i ddatblygu Uchelgais Gogledd Cymru fel corff awdurdod lleol statudol. Bydd yr adnoddau hyn yn cynnwys yr angen am strwythurau staffio digonol a chyfiawnhau a sefydlu'r strwythurau llywodraethu sy'n ofynnol ar gyfer sefydliad o'r fath, o ran arfer da ac fel sy'n ofynnol gan statud.

Mae hyn yn cynnwys sicrhau cefnogaeth ddigonol i'r swyddogion statudol a'u timau.

Felly, bydd adolygiadau rheolaidd o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn cynnwys asesiad o strwythurau staffio sy'n symud ymlaen am y tair blynedd nesaf.

4. Llywodraethu a phartneriaeth dryloyw

Egwyddor: Bydd y CBC yn gwneud rhagdybiaethau, risgiau, dewisiadau ac atebolrwydd yn weladwy, gan gefnogi penderfyniadau gwybodus yr Aelodau ac ymgysylltu'n gynnar â chyrff sy'n talu ardoll.

Wrth i Uchelgais Gogledd Cymru aeddfedu fel sefydliad dros dymor y Strategaeth Ariannol hon, bydd y broses gyllidebu hefyd yn datblygu. Bydd adolygiadau rheolaidd o'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig, gydag ystyriaeth ffurfiol gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (ar gyfer trosolwg annibynnol) a'r Cyd-bwyllgor Corfforedig llawn (i'w mabwysiadu'n ffurfiol) bob hydref, yn caniatáu i'r broses gyllidebu fod yn broses wirioneddol ailadroddus, gyda'r darlun sy'n datblygu yn glir i'r holl aelodau erbyn gosod y gyllideb ffurfiol ym mis Ionawr.

Mae hyn yn cynnwys bod yn glir o fewn yr CATC o'r rhagdybiaethau a wnaed wrth ddatblygu'r gofynion cyllideb.

4. Pensaernïaeth Cynllunio Ariannol

Cefnogir yr SATC gan Gynllun Ariannol Tymor Canolig sy'n cwmpasu'r cyfnod 2026/27-2029/30.

Mae'r CATC yn cyflwyno trosolwg o'r canlynol mewn un golwg o sefyllfa ariannol tymor canolig y CBC:

- gweithgaredd craidd a ariennir gan ardoll;
- swyddogaethau statudol;
- gwariant rhaglen;
- cronfeydd wrth gefn;
- llif arian;
- gofynion benthyca;
- goblygiadau'r gweithlu.

5. Rhagdybiaethau a Senarios

Bydd y SATC yn cael ei gefnogi gan ddatblygu cofrestr rhagdybiaethau rheoledig yn ystod 2026/27.

Wrth ddatblygu'r CATC, gwnaed nifer o ragdybiaethau sy'n cael eu hegluro yn y ddogfen. Dylai'r rhagdybiaethau allweddol hyn gynnwys chwyddiant, dyfarniadau cyflog, cyllid grant, costau benthyca, proffiliau cyflawni rhaglenni a chyfrifoldebau CBC newydd.

6. Archwaeth Risg a Rheolau Penderfynu

Mae gan y CBC archwaeth isel am:

- gwariant a all fod *yn ultra vires;*
- gwariant cylchol heb gefnogaeth;
- disbyddu cronfeydd wrth gefn cyffredinol islaw'r trothwy a argymhellir gan y Swyddog Cyllid Statudol heb strategaeth ailgyflenwi;
- ymrwymo i wariant newydd ar ôl i'r gyllideb gael ei chymeradwyo, gan arwain at yr angen am gyllideb atodol o fewn y flwyddyn;
- penderfyniadau ariannol sy'n bygwth cyflawni statudol.

Mae gan y CBC archwaeth cymedrol am:

- buddsoddiad heb ddiwydrwydd dyladwy digonol
- risg cyflawni rhaglenni a ariennir yn allanol;
- benthyca a reolir lle gellir dangos fforddiadwyedd.

7. Llywodraethu ac Atebolrwydd

Mae'r Strategaeth yn cydnabod yr holl gyrff sy'n talu ardollau a phartneriaid statudol perthnasol ac yn ceisio cefnogi gwneud penderfyniadau tryloyw a gwybodus.

8. Monitro a Gwerthuso

Bydd y SATC yn cael ei fonitro drwy:

- monitro cyllideb chwarterol;
- adrodd gwytnwch chwarterol;
- adrodd risg;
- adrodd ar berfformiad y rhaglen.

9. Asesiad Gwydnwch Ariannol Blynyddol

Bydd y Swyddog Cyllid Statudol yn darparu asesiad blynyddol o wydnwch ariannol ochr yn ochr â'r CATC.

Dylai'r asesiad hwn ystyried:

- cynaliadwyedd y sefyllfa refeniw;
- digonolrwydd cronfeydd wrth gefn;
- fforddiadwyedd benthyca;
- cyllid a dibyniaeth ar grantiau;
- cynaliadwyedd y gweithlu;
- fforddiadwyedd rhaglenni a risg cyflawni;
- effeithiolrwydd llywodraethu a rheolaethau ariannol.

10. Casgliad

- Bydd y SATC yn cael ei adolygu'n flynyddol ochr yn ochr â'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig.
- Bydd y cyfnod cynllunio ariannol yn cael ei gyflwyno fel rhan o'r broses flynyddol o osod cyllideb a chynllunio ariannol.
- Gellir adolygu'r Strategaeth yn gynharach pan fo newid sylweddol mewn trefniadau cyllido, cyfrifoldebau statudol, trefniadau llywodraethu neu amlygiad i risg ariannol.
- Bydd y Swyddog Cyllid Statudol yn cynghori ar unrhyw ddiwygiadau sy'n ofynnol i sicrhau aliniad parhaus â'r CATC a deddfwriaeth, canllawiau a safonau proffesiynol perthnasol.

Atodiad 2

Cynllun Ariannol Tymor Canolig 2026/27 – 2029/30

1. Crynodeb Gweithredol

1.1 Pwrpas y CATC

Bydd y Cynllun Ariannol Tymor Canolig (CATC) hwn yn darparu fframwaith ar gyfer cynllunio a rheoli adnoddau ariannol Uchelgais Gogledd Cymru dros y tymor canolig. Ei bwrpas yw sicrhau ein bod yn cynllunio'n effeithiol ar gyfer ei rwymedigaethau statudol, cynnal cynaliadwyedd ariannol a chefnogi'r gwaith o gyflawni ei amcanion strategol.

1.2 Cyfnod y Cynllun

Cyfnod y cynllun hwn yw 2027/28 i 2029/30. Bydd y cynllun hwn yn cael ei adolygu a'i ddiweddaru'n flynyddol i adlewyrchu'r wybodaeth ddiweddaraf.

1.3 Rhagdybiaethau Allweddol

Mae'r rhagolygon ariannol a gynhwysir yn y cynllun yn dilyn cymhwyso nifer o ragdybiaethau allweddol, gan gynnwys:

- Lefelau chwyddiant disgwyliedig.
- Dyfarniadau cyflog cenedlaethol.
- Cyllid a grantiau Llywodraeth Cymru.
- Cyfraniadau'r awdurdodau cyfansoddol.
- Newidiadau yn y galw a gweithgarwch gwasanaeth.
- Effaith polisïau a deddfwriaeth newydd.

Er mwyn sicrhau cywirdeb y rhagdybiaethau hyn, byddwn yn eu hadolygu'n rheolaidd wrth i wybodaeth newydd ddod ar gael

1.4 Sefyllfa ariannol gyffredinol

Erbyn diwedd cyfnod 2025/26 roedd Uchelgais Gogledd Cymru, Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd (CBC) mewn sefyllfa ariannol sefydlog, gyda model cyllido yn seiliedig ar gyfuniad o ardollau awdurdodau cyfansoddiadol, cyfraniadau partner, grantiau a ffynonellau incwm eraill. Yn ystod 2025/26, defnyddiodd y CBC (gan gynnwys y Cynllun Twf) grantiau a chyfraniadau gwerth £18.2m a derbyniodd £2.2m o incwm llog. Roedd y sefydliad hefyd yn rheoli lefel ddarbodus o gronfeydd wrth gefn a buddsoddiadau sylweddol i gefnogi'r gwaith o gyflawni rhaglenni rhanbarthol allweddol, gan gynnwys y Cynllun Twf, y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a'r gwaith Cynllunio Strategol.

Fodd bynnag, nodwyd bod gan y CBC fwy o gronfeydd wrth gefn nag oedd ei angen i barhau i fod yn ddarbodus ac roedd 2026/27 yn cynnwys defnydd sylweddol o gronfeydd wrth gefn er mwyn lleihau'r cynnydd yn yr ardoll.

Mae'r rhagolygon ariannol dros gyfnod y cynllun hwn yn adlewyrchu pwysau costau cyflogaeth, chwyddiant a risgiau cyllido grantiau, ond mae hefyd yn dangos cyfleoedd sylweddol i sicrhau buddsoddiad pellach yn y rhanbarth.

1.5 Prif risgiau a chyfleoedd

Risgiau

- Chwyddiant a phwysau cost yn uwch na'r rhagolygon.
- Mae dyfarniadau cyflog a chostau cyflogaeth yn fwy na'r ddarpariaeth yn y gyllideb.
- Newidiadau i lefelau cyllido neu drefniadau grant awdurdod cyfansoddol, Llywodraeth Cymru a Llywodraeth y DU.
- Dibynnu ar gyllid grant a ffynonellau cyllido cyfnod penodol ar gyfer rhaglenni strategol.
- Risgiau o recriwtio a chadw staff mewn meysydd arbenigol a swyddogaethau allweddol.
- Oedi wrth sicrhau neu gyflawni prosiectau a ariennir yn allanol.
- Newidiadau i ddeddfwriaeth, polisïau neu flaenoriaethau cenedlaethol a rhanbarthol.
- Cost benthyca ddiangen.
- Incwm ardrethi annomestig ar brosiectau Cynllun Twf heb ei dderbyn neu'n is na'r disgwyl.
- Nid yw cyllid grant Parth Buddsoddi ar gael i ariannu gwariant prosiect.
- Gwariant gweinyddu Parth Buddsoddi yn uwch na'r cyllid sydd ar gael.

Cyfleoedd

- Sicrhau cyllid grant a buddsoddiad ychwanegol ar gyfer rhaglenni rhanbarthol.
- Datblygu a chyflwyno Cynllun Twf Gogledd Cymru a Pharth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam.
- Cryfhau trefniadau cydweithredu rhanbarthol a gwasanaethau a rennir.
- Gwella effeithlonrwydd gweithredol a chyflawni mwy o werth am arian.
- Cynyddu incwm buddsoddi a datblygu ffynonellau incwm newydd lle bo hynny'n briodol.
- Datblygu gallu sefydliadol a chynllunio ariannol strategol i gefnogi twf a chyflawni blaenoriaethau'r CBC.

1.6 Crynodeb o'r bwlch yn y gyllideb

Er bod cyfleoedd clir yn deillio o'r cynnydd yn y dyletswyddau statudol ar Uchelgais Gogledd Cymru i wella gwaith rhanbarthol a denu buddsoddiad sylweddol i'r rhanbarth, mae'r her o sicrhau cyllid o hyd. Mae'r CBC yn dibynnu ar yr ardoll sy'n cael ei thalu gan y 6 cyngor cyfansoddol (ynghyd ag Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri ar gyfer materion Cynllunio Strategol), ac mae'r broses statudol o osod y gyllideb flynyddol yn cynnwys cytundeb ar swm yr ardoll i'w godi, a'i dosraniad ymhlith yr awdurdodau.

Mae gwaith ar ddatblygu'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn dangos y bydd angen ariannu'r symiau canlynol drwy gyfuniad o ardoll a defnyddio cronfeydd wrth gefn ar gyfer y penawdau gwariant perthnasol.

	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Cyfanswm yr incwm nad yw'n ardoll	(470,000)	(470,000)	(470,000)
Cyfanswm y Gwariant	2,633,830	2,593,000	2,682,080
Diffyg i'w ariannu gan ardoll a chronfeydd wrth gefn	**2,163,830**	**2,123,000**	**2,212,080**

2. Cyd-destun Strategol

2.1 Amcanion, blaenoriaethau a rhaglenni

Mae dyletswyddau statudol Uchelgais Gogledd Cymru, Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Gogledd, wedi'u nodi mewn rheoliadau a wneir yn unol â phwerau Llywodraeth Cymru fel yr amlinellir yn Neddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021. Yn benodol, mae rheoliadau 11 i 14 o Reoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd 2021 yn amlinellu swyddogaethau statudol Uchelgais Gogledd Cymru:

- Llesiant economaidd
- Datblygu Polisi Trafnidiaeth Rhanbarthol
- Cynllunio Strategol

Ffactor arwyddocaol wrth gyflawni'r ddyletswydd Llesiant Economaidd oedd trosglwyddo Cynllun Twf Gogledd Cymru o Fwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru, Cyd-bwyllgor annibynnol (yn unol â Deddf Llywodraeth Leol 1972) gyda Chyngor Gwynedd yn awdurdod lletyol, i Gyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru, Uchelgais Gogledd Cymru, corff corfforaethol annibynnol, ar 1 Ebrill 2025.

Er mwyn cyflawni'r pwerau statudol hyn, mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gyfrifol am gyflawni swyddogaethau strategol a rhanbarthol ledled Gogledd Cymru, gan weithio mewn partneriaeth â'r awdurdodau cyfansoddol, Llywodraeth Cymru, Llywodraeth y DU a rhanddeiliaid allweddol eraill. Mae'r Cynllun Ariannol Tymor Canolig yn darparu'r fframwaith ariannol sy'n cefnogi cyflawni'r blaenoriaethau hyn mewn ffordd gynaliadwy a fforddiadwy.

Trwy gydol cyfnod y cynllun, byddwn yn parhau i ganolbwyntio ar gyflawni ein swyddogaethau statudol a datblygu rhaglenni sy'n cyfrannu at dwf economaidd, cysylltedd a chynaliadwyedd y rhanbarth. Mae'r prif flaenoriaethau strategol yn cynnwys:

- Datblygu a gweithredu'r Cynllun Datblygu Strategol ar gyfer Gogledd Cymru.
- Cyflawni'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a chefnogi gwell cysylltedd ar draws y rhanbarth.
- Arwain a chyflawni Cynllun Twf Gogledd Cymru a'i phortffolio o raglenni a phrosiectau.
- Cefnogi datblygiad a gweithrediad Parth Buddsoddi Sir y Fflint a Wrecsam.
- Datblygu sgiliau a gallu'r gweithlu drwy waith y Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol.
- Sicrhau trefniadau llywodraethu, perfformiad a rheoli ariannol cadarn.
- Datblygu gallu sefydliadol a gweithredol y CBC i fodloni cyfrifoldebau cynyddol y sefydliad.

Rydym yn ceisio sicrhau bod adnoddau ariannol yn cael eu cyfeirio at y blaenoriaethau hyn tra'n cynnal gwytnwch ariannol a rheoli risg effeithiol. Wrth ddatblygu'r cynllun, rhoddir ystyriaeth i'r adnoddau sydd ar gael, y pwysau ariannol sy'n wynebu'r sector cyhoeddus, a'r angen i ddarparu gwerth am arian wrth gyflawni canlyniadau i gymunedau, busnesau a rhanddeiliaid ledled Gogledd Cymru.

Mae'r cynllun hwn hefyd yn adlewyrchu pwysigrwydd gweithio rhanbarthol a sicrhau bod buddsoddiadau'r CBC yn cyfrannu at gyflawni'r weledigaeth o economi fwy bywiog, cynaliadwy a gwydn i Ogledd Cymru, gan gefnogi twf economaidd, datblygu sgiliau a gwelliannau seilwaith strategol ledled y rhanbarth.

2.2 Ffactorau allanol sy'n effeithio ar y sefyllfa ariannol

Bydd nifer o ffactorau allanol yn dylanwadu ar sefyllfa ariannol y CBC a allai effeithio ar lefelau cyllid, costau a blaenoriaethau y sefydliad. Bydd y ffactorau hyn yn cael eu monitro a'u hystyried wrth ddatblygu a diweddaru'r cynllun.

Ffactor	Effaith bosibl
Cyllid gan y Partneriaid	Amharodrwydd i barhau i gefnogi Uchelgais Gogledd Cymru yn ariannol, gan arwain at ardoll annigonol.
Cyllid y Llywodraeth	Newidiadau i lefelau cyllid, trefniadau grant neu broffil grant.
Chwyddiant	Cynnydd mewn costau cyflogaeth, contract a gwasanaeth.
Amodau Economaidd	Effaith ar gostau gweithredu, buddsoddi a chyfleoedd ariannu.
Datblygiadau Polisi a Deddfwriaeth	Gofynion newydd neu newidiadau i flaenoriaethau'r CBC.
Disgwyliadau Rhanddeiliaid	Pwysau i gyflawni canlyniadau rhanbarthol a chyflawni gwerth am arian.

Byddwn yn adolygu effaith y ffactorau hyn yn rheolaidd fel rhan o'n trefniadau cynllunio ariannol, rheoli risg a gosod cyllideb.

3. Rhagdybiaethau Cynllunio

Mae'r rhagolygon ariannol yn y cynllun hwn yn seiliedig ar nifer o ragdybiaethau ynghylch incwm, gwariant ac amodau economaidd. Defnyddir y rhagdybiaethau hyn fel sail ar gyfer datblygu'r rhagolygon ariannol dros gyfnod y cynllun.

3.1 Rhagdybiaethau Incwm

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r prif ragdybiaethau incwm a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r cynllun.

Ardal	Rhagdybiaeth
Cyfraniadau Partner (Cynllun Twf)	Cyfraniad gan 6 cyngor a 4 corff addysg i ariannu gweithredu'r Cynllun Twf. Mae hwn yn swm y cytunwyd arno, ac nid yw ei weithrediad yn dibynnu ar benderfyniadau ardoll ehangach. Mae'r CATC hwn yn rhagdybio y bydd cyfraniadau'r partner yn parhau fel y cytunwyd rhwng y partneriaid.
Incwm Ardoll	Yn unol â gofynion statudol, bydd yr ardoll yn parhau i gael ei chodi ar y 6 cyngor cyfansoddol ac Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri. Rhaid pennu'r swm sydd i'w gasglu trwy ardoll, a'i ddyrannu i'r aelodau cyfansoddol, cyn diwedd mis Ionawr ar gyfer y flwyddyn ariannol ganlynol.
Cyllid Prosiect	Rhagwelir y gellir parhau i ddefnyddio 2.15% o grant y Cynllun Twf tuag at gostau refeniw y Swyddfa Rheoli Portffolio
Incwm Llog	Yn seiliedig ar lefelau arian parod a chyfraddau llog a ragwelir gan Fanc Lloegr a'r ymgynghorwyr rheoli trysorlys penodedig.
Cyfraniadau Llog Partneriaid	Yn seiliedig ar incwm ardrethi annomestig, proffil gwariant cyfalaf, proffil grant a chyfradd llog a ragwelir

3.2 Rhagdybiaethau gwariant

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r prif ragdybiaethau gwariant a ddefnyddiwyd wrth baratoi'r cynllun.

Ardal	Rhagdybiaeth
Strwythur staffio	Y bydd angen i strwythur staffio'r CBC adlewyrchu'r dyletswyddau presennol ac sy'n dod i'r amlwg a osodir ar y sefydliad.
Cynnydd Cyflog	Yn unol â'r rhagolygon cenedlaethol diweddaraf a'r wybodaeth sydd ar gael.
Codiadau cyflog	Yn cynnwys costau cytundebol lle bo hynny'n berthnasol.
Yswiriant Gwladol	Adlewyrchu unrhyw newidiadau hysbys i gyfraddau cyfraniadau.
Cyfraniadau Pensiwn	Yn seiliedig ar gyfraddau cyflogwr disgwyliedig a bydd yn adlewyrchu unrhyw newidiadau hysbys i gyfraddau cyfraniadau.
Chwyddiant	Yn cynnwys darpariaeth ar gyfer costau cyflogaeth, contractau a gwasanaethau. Gwneir rhagdybiaethau yn unol â'r wybodaeth ragolygon ddiweddaraf sydd ar gael gan Fanc Lloegr a'r ymgynghorwyr rheoli trysorlys penodedig.
Costau trydydd parti	Bydd yn cynnwys rhagdybiaethau darbodus o gostau'r gwasanaethau cymorth a ddarperir gan Gyngor Gwynedd a darparwyr trydydd parti eraill, fel y nodir mewn contractau a chytundebau lefel gwasanaeth.
Costau Eiddo	Yn cynnwys taliadau cyfleustodau, rhenti a chostau cysylltiedig lle bo'n berthnasol.

3.3 Adolygu rhagdybiaethau

Fel y nodwyd eisoes, bydd y rhagdybiaethau a ddefnyddir yn y cynllun yn cael eu hadolygu a'u diweddaru'n rheolaidd i sicrhau eu bod yn adlewyrchu'r wybodaeth a'r amgylchiadau diweddaraf. Bydd angen gwneud hyn o leiaf bob blwyddyn, ond yn ymarferol bydd angen ei wneud yn ystod y flwyddyn wrth i ddata a gwybodaeth sy'n dod i'r amlwg gael ei dderbyn. Bydd unrhyw newidiadau sylweddol i lefelau cyllid, chwyddiant, costau cyflogaeth neu amodau economaidd yn cael eu hystyried wrth ddiweddaru'r rhagolygon ariannol.

4. Sylfaen Ariannol

4.1 Cyllideb sylfaenol ar gyfer y flwyddyn gyfredol

Dyma gyllideb sylfaenol 2026/27 ar gyfer y Cyd-Bwyllgor Corfforedig, fel y'i cymeradwywyd ar 23 Ionawr 2026. Nid yw'n cynnwys costau sy'n ymwneud â Cynllun Twf Gogledd Cymru, Parth Buddsoddi na'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol gan nad ydynt yn cael eu hariannu drwy'r ardoll, ond gan gytundeb a grant cytundebol ar wahân.

Categori	Cyllideb 2026/27 (£)
Gweithwyr	956,920
Teithio	3,110
Cyflenwadau a Gwasanaethau	654,630
Gwasanaethau Cefnogol	273,220
Costau Sefydlu	71,890
Incwm (nad yw'n ardoll, gan gynnwys cyfraniadau o gronfeydd wrth gefn)	(944,590)
Cyfanswm Gwariant Net	**1,015,180**

4.2 Man cychwyn rhagolwg ariannol

Defnyddir y gyllideb sylfaenol fel sail ar gyfer datblygu'r rhagolygon ariannol dros gyfnod y cynllun hwn. Mae'r rhagolygon yn ystyried effaith y rhagdybiaethau cynllunio, gan gynnwys:

- Chwyddiant.
- Dyfarniadau cyflog.
- Newidiadau mewn cyllid.
- Pwysau a rhaglenni gwasanaeth.
- Newidiadau i gyfrifoldebau'r CBC.

Mae'r dull hwn yn galluogi'r Cyd-Bwyllgor Corfforedig i asesu cynaliadwyedd ariannol, nodi bylchau cyllidebol posibl a chefnogi penderfyniadau ynghylch blaenoriaethau a defnyddio adnoddau.

4.3 Newidiadau i'r Sylfaen

Y newid mwyaf yn y sylfaen ariannol oedd trosglwyddo Cynllun Twf Gogledd Cymru a'r Swyddfa Rheoli Portffolio, ynghyd â'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol, i Gyd-Bwyllgor Corfforedig y Gogledd ar 1 Ebrill 2025. Arweiniodd y trosglwyddiad hwn at drosglwyddo asedau, ymrwymiadau, cronfeydd wrth gefn a chyfrifoldebau gweithredol sylweddol i'r CBC, gan gynyddu maint a chymhlethdod gweithgarwch y sefydliad.

5. Rhagolwg Ariannol Tair Blynedd

Mae'r adran hon yn cyflwyno'r rhagolygon incwm, gwariant a sefyllfa ariannol gyffredinol a ragwelir ar gyfer y CBC dros gyfnod y cynllun hwn. Mae'r rhagolygon yn seiliedig ar y rhagdybiaethau a nodir yn Adran 3.

5.1 Rhagolygon Incwm

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r incwm a ragwelir dros gyfnod y cynllun.

Ffynhonnell yr Incwm	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Llog ar Falansau	(20,000)	(20,000)	(20,000)
Grant y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	(450,000)	(450,000)	(450,000)
Cyfanswm Incwm nad yw'n ardoll	**(470,000)**	**(470,000)**	**(470,000)**

Mae'r rhagolygon incwm yn adlewyrchu trefniadau cyllido cyfredol, grantiau hysbys a rhagdybiaethau ynghylch ffynonellau incwm eraill.

5.2 Rhagolygon Gwariant

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r gwariant a ragwelir dros gyfnod y CATC.

Gwariant a ragwelir	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Cyd-Bwyllgor Corfforedig	1,220,090	1,354,100	1,446,490
Cynllun Datblygu Strategol	814,210	634,690	625,910
Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	599,530	604,210	609,680
Cyfanswm y Gyllideb Gwariant	**2,633,830**	**2,593,000**	**2,682,080**

Mae'r rhagolygon gwariant yn cynnwys effaith dyfarniadau cyflog, chwyddiant, ymrwymiadau cytundebol a phwysau costau eraill a ragwelir dros gyfnod y cynllun.

5.3 Sefyllfa Ariannol Gyffredinol

Mae cymhariaeth o'r incwm a'r gwariant disgwyliedig yn rhoi trosolwg o sefyllfa ariannol y CBC dros gyfnod y CATC.

Dyma'r symiau y bydd angen eu hariannu trwy gyfuniad o ddefnyddio cronfeydd wrth gefn a chodi ardoll ar yr awdurdodau cyfansoddol.

	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Cyfanswm yr incwm nad yw'n ardoll	(470,000)	(470,000)	(470,000)
Cyfanswm y Gwariant	2,633,830	2,593,000	2,682,080
Diffyg	**2,163,830**	**2,123,000**	**2,212,080**

Mae rhywfaint o sgôp cyfyngedig ar gyfer amrywio'r union gyfuniad a'r gyfran o ardoll / cronfeydd wrth gefn i'w defnyddio dros gyfnod y CATC. Mae'r rhain wedi'u nodi isod.

6. Meysydd Gwariant

6.1 Cynllun Twf

Mae'r Cynllun Twf yn ddarostyngedig i drefniadau cyllido ar wahân ac nid yw'n cael ei ariannu drwy'r ardoll. Mae ganddo hefyd gronfeydd wrth gefn ar wahân na ellir eu defnyddio i ariannu gweithgareddau ehangach y Cyd-Bwyllgor Corfforedig.

Er bod y CBC hyd yma wedi derbyn mwy o incwm grant nag y mae wedi'i wario ar brosiectau'r Cynllun Twf, rhagwelir bwlch cyllido dros dro tymor canolig rhwng proffil gwariant y Cynllun Twf a phroffil disgwyliedig cyllid y llywodraeth a dderbyniwyd gan Lywodraethau'r DU a Chymru. Yn 2020, comisiynodd Bwrdd Uchelgais Economaidd Gogledd Cymru gwmni cynghori trysorlys annibynnol i fodelu cost benthyca a'r cyfraniadau partner blynyddol cyfatebol sy'n ofynnol i dalu'r gost hon ac sydd wedi'u cynnwys yn y cyllidebau ers 2021/22. Mae nifer o newidynnau (incwm ardrethi annomestig, proffil gwariant cyfalaf, proffil grant a chyfradd llog a ragwelir) a all effeithio ar y costau hyn, ac mae'r cyfraniadau partner yn cael eu hail gyfrifo bob blwyddyn i adlewyrchu'r wybodaeth ddiweddaraf.

Mae cronfa llog penodol wedi'i chreu ac mae wedi'i neilltuo i ariannu'r costau hyn ac mae'n cynnwys cyfraniadau'r partner yn ogystal â'r llog ar falansau'r Cynllun Twf (ac eithrio 2024/25 a 2025/26 lle gwnaed penderfyniad y Bwrdd i'r llog gael ei drosglwyddo i'r gronfa adnoddau wrth gefn i ariannu gofynion ychwanegol y llywodraeth, datblygu prosiectau a chadw capasiti'r Swyddfa Rheoli Portffolio am ddwy flynedd ychwanegol y tu hwnt i fis Mawrth 2026).

Yn 2023/24 a 2024/25, mae'r ddwy Lywodraeth wedi atal eu cyllid ac er bod proffil grant diwygiedig wedi'i dderbyn gan Lywodraeth y DU, nid yw Llywodraeth Cymru wedi cadarnhau eu proffil grant diwygiedig eto i gynnwys y cyllid o £16m a gafodd ei atal. Ar hyn o bryd rydym yn rhagweld y bydd angen i'r CBC fenthyca yn 2027/28 i ariannu'r gwariant cyfalaf. Ffactor arall a fydd yn cynyddu cost benthyca'n ddiangen yw amseriad y grant a dderbynnir gan lywodraethau, gyda thaliadau grant yn cael eu derbyn ar ddiwedd y flwyddyn ariannol ac ar rai achlysuron wedi llithro i'r flwyddyn ariannol ganlynol.

6.2 Parth Buddsoddi

Dros gyfnod deng mlynedd y Parth Buddsoddi, mae cyfanswm o £6.4m ar gael i gefnogi gweinyddiaeth y rhaglen. O'r dyraniad hwn, dyrennir £200,000 y flwyddyn i'r CBC a £220,000 yr un i Gyngor Sir y Fflint a Chyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam. Nododd adolygiad diwedd Gorffennaf 2026 na fydd y dyraniad gweinyddol ar ei ben ei hun yn ddigonol i ariannu costau'r CBC ar gyfer 2026/27, felly bydd y llog ar falansau Parth Buddsoddi yn cael ei ddefnyddio ar gyfer y bwlch ariannu hwn. Mae'r defnydd o log yn drefniant dros dro gan y bydd llog i'w dderbyn ar falansau yn gostwng wrth i all-lif arian grant y Parth Buddsoddi

gynyddu, a bydd angen mesurau ar y CBC i sicrhau bod y gwariant yn parhau i fod o fewn yr amlen ariannu yn y blynyddoedd i ddod.

6.3 Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol

Mae'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol yn sicrhau bod datblygu sgiliau wedi'i ymgorffori mewn rhaglenni buddsoddi mawr gan gynnwys y Cynllun Twf a'r Parth Buddsoddi. Mae'n cael ei ariannu gan grant blynyddol gan Lywodraeth Cymru gyda'r rhan fwyaf o'r gwariant yn cael ei wneud ar weithwyr, digwyddiadau a chyfarfodydd, marchnata a chyfathrebu a'r porth sgiliau.

6.4 Y Gronfa Twf Lleol

Mae'r Gronfa Twf Lleol yn rhaglen fuddsoddi sy'n cefnogi twf cynhyrchiant ac yn mynd i'r afael ag anghydraddoldebau economaidd ledled Cymru rhwng 2026 a 2029. Mae'n cefnogi buddsoddiad mewn busnesau cynhyrchiol a chystadleuol, sgiliau a chymorth i helpu pobl i gael gwaith ac isadeilwaith rhanbarthol.

Yn ystod 2027–29 (ac wedi hynny yn amodol ar unrhyw estyniad), bydd y cyfrifoldeb am gynllunio a goruchwylio cyflawni'r Gronfa Twf Lleol yn trosglwyddo o Gyngor Gwynedd i Gyd-Bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru, a fydd yn arwain cynllunio rhanbarthol, blaenoriaethu a dewis portffolio.

Mae'r costau gweinyddol wedi'u capio ar 4% o gyfanswm dyraniadau y Gronfa Twf Lleol ym mhob blwyddyn ariannol ac felly bydd angen i'r CBC weithio o fewn eu hamlen ariannol.

6.5 Cyd-Bwyllgor Corfforedig

Mae'r grŵp cyllideb hwn yn cynnwys costau net cyflawni dyletswyddau statudol Uchelgais Gogledd Cymru ac eithrio'r Cynllun Twf, y Cynllun Datblygu Strategol a'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Yn ogystal â'r costau gweithredol, mae'r grŵp hwn hefyd yn cynnwys craidd corfforaethol y sefydliad, a'r costau sy'n gysylltiedig â rhedeg corff awdurdod lleol gan gynnwys swyddogaethau statudol fel y Prif Weithredwr, Swyddog S151 a Swyddog Monitro, ac ystod o swyddogaethau corfforaethol eraill megis polisi, caffael a gwasanaethau cefnogol eraill. Er bod rhai o'r costau hyn yn daladwy i Gyngor Gwynedd fel darparwr gwasanaethau cefnogol drwy gytundebau lefel gwasanaeth, mae'r CATC yn mynd i'r afael â'r materion capasiti cyfredol o fewn rhai o swyddogaethau craidd Uchelgais Gogledd Cymru.

Cyd-Bwyllgor Corfforedig	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Gweithwyr	875,560	1,000,980	1,079,000
Ymgynghorwyr Allanol	37,260	38,560	39,900
Teithio	3,110	3,750	4,430
Cyflenwadau a Gwasanaethau	191,780	194,490	202,760
Gwasanaethau Cefnogol	149,640	154,880	160,300
Incwm - Llog ar falansau	(20,000)	(20,000)	(20,000)
Cyfanswm Gwariant Net	**1,200,090**	**1,334,100**	**1,426,490**

6.6 Cynllun Datblygu Strategol (CDS)

Tynnodd adroddiad i'r Is-bwyllgor Cynllunio Strategol ar 4 Medi 2025 sylw at y ffaith bod y Rheoliadau sy'n ymwneud â datblygu'r CDS yn nodi'n glir bod cynhyrchu CDS yn ddyletswydd statudol i'r CBC, ac yn ymhlyg â hynny mae'r cyfrifoldeb i dalu costau llawn gwneud hynny. Ar wahân i rywfaint o gyllid grant cymharol fychan ar y cychwyn, nid oes unrhyw gyllid wedi'i nodi ar gyfer y CDS gan Lywodraeth Cymru, yn wahanol i ymrwymiad cyhoeddedig i gefnogi gwaith y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol. Fel y mae pethau'n sefyll, felly mae i fyny i'r CBC dalu costau llawn y CDS.

Mae'r gwaith a wnaed ers mis Medi 2025 wedi caniatáu i'r CBC ddatblygu a mireinio ei ragolygon ariannol, ac fel y gwelir o'r tabl isod, disgwylir i wariant ostwng ar ôl 2027/28 wrth i'r angen am ymgynghorwyr allanol (a ddangosir o dan Gyflenwadau a Gwasanaethau) leihau'n sylweddol, gyda chyfrifoldebau wedi'u darparu'n fewnol.

Cynllun Datblygu Strategol	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Gweithwyr	232,040	300,440	375,160
Teithio	950	980	1,010
Cyflenwadau a Gwasanaethau	531,380	281,680	196,340
Gwasanaethau Cefnogol	49,840	51,590	53,400
Cyfanswm Gwariant Net	**814,210**	**634,690**	**625,910**

6.7 Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol

Mae'r swyddogaeth o ddatblygu polisïau ar gyfer hyrwyddo ac annog trafnidiaeth ddiogel, integredig, effeithlon ac economaidd i'w hardal, oddi yno ac o fewn eu hardal, a datblygu polisïau ar gyfer gweithredu Strategaeth Drafnidiaeth Cymru yn eu hardal, mewn perthynas ag ardal pob cyngor cyfansoddol, i'w harfer gan CBC Gogledd Cymru, ac nid gan y cyngor cyfansoddol.

Yn ymarferol, mae hyn yn golygu bod yn rhaid i Uchelgais Gogledd Cymru gyflawni'r swyddogaeth o ddatblygu a chynhyrchu Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol a pholisïau rhanbarthol cysylltiedig mewn cydweithrediad ag Awdurdodau Lleol a phartneriaid. Trwy'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol, mae gan Uchelgais Gogledd Cymru gyfrifoldebau i reoli prosiectau a rhaglenni. Cyflawnir y rôl hon trwy gydlynu, cynllunio a datblygu'r rhaglenni prosiect perthnasol a gwneud argymhellion i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae'r cyfrifoldeb i fonitro ac adolygu lefel a defnydd adnoddau, gan gynnwys staff, yn cael ei wneud gan yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol.

Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	2027/28 (£)	2028/29 (£)	2029/30 (£)
Gweithwyr	207,740	215,020	222,550
Teithio	520	540	560
Cyflenwadau a Gwasanaethau	341,940	337,590	333,720
Gwasanaethau Cefnogol	49,330	51,060	52,850
Incwm - Grant y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	(450,000)	(450,000)	(450,000)
Cyfanswm Gwariant Net	**149,530**	**154,210**	**159,680**

Derbyniwyd cyllid dangosol ar gyfer y grant ar gyfer 2027/28 a 2028/29. Wrth ddatblygu'r CATC hwn mae rhagdybiaeth y bydd cyllid yn aros yn gyson yn 2029/30, ond nid yw hyn wedi'i gadarnhau eto. Bydd y sefyllfa yn cael ei chadw dan adolygiad.

7. Cyllid

Mae model cyllido y CBC yn dibynnu ar gyfuniad o gyfraniadau awdurdodau cyfansoddiadol, grantiau a ffynonellau cyllid eraill. Mae rheoli'r ffynonellau hyn yn effeithiol yn hanfodol i sicrhau cynaliadwyedd ariannol a chyflawni ein blaenoriaethau.

7.1 Defnyddio cronfeydd wrth gefn

Mae'r tabl isod yn dangos sefyllfa cronfeydd wrth gefn y CBC (heb gynnwys unrhyw gronfeydd wrth gefn y Cynllun Twf a'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol, sydd wedi'u neilltuo).

	£
Cyfanswm y gronfa wrth gefn ar 31 Mawrth 2026	(1,636,007)
Defnydd yn 2026/27 (wedi'i gymeradwyo yn y gyllideb)	624,590
Defnydd yn 2026/27 (amcangyfrifir fel rhan o adolygiad ariannol Gorffennaf 2026)	39,874
Ad-dalu gwariant Parth Buddsoddi 2024/25 i'r gronfa wrth gefn y CBC yn 2026/27	(62,405)
Cyfanswm y gronfa wrth gefn ar 31 Mawrth 2027	(1,033,948)
5% o gyllideb refeniw gros 2027/28 wrth gefn	131,692
Cyfanswm y gronfa wrth gefn sydd ar gael ar gyfer 2027/28	**(902,256)**

Fel y gwelir, yn ogystal â'r £624.6k a gymeradwywyd i ariannu cyllideb 2026/27, mae adolygiad diwedd Gorffennaf 2026 yn amcangyfrif y bydd angen £40k ychwanegol yn ystod y flwyddyn i ddelio â gorwariant a ragwelir. Gwariant y Parth Buddsoddi ar gyfer 2024/25 oedd £83k ac ariannwyd gan gronfa wrth gefn y CBC. Mae £21k wedi'i ad-dalu i'r gronfa wrth gefn yn 2025/26 a bydd y £62k sy'n weddill yn cael ei ad-dalu yn 2026/27.

Yn unol ag arfer da a dderbynnir yn gyffredinol, mae angen cadw oddeutu 5% o'r Gwariant Refeniw Gros fel Cronfa Wrth Gefn Cyffredinol. Byddai hyn yn gadael oddeutu £902k i'w ddefnyddio fel rhan o'r cyllidebu ar gyfer y blynyddoedd i ddod.

7.2 Cyfraniadau ardoll Awdurdodau Partner

Mae cyfraniadau ardoll yr awdurdodau lleol cyfansoddol yn ffynhonnell allweddol o gyllid i'r CBC. Mae lefel y cyfraniadau yn cael ei adolygu'n flynyddol gan ystyried y gofynion ariannol, blaenoriaethau rhanbarthol a fforddiadwyedd i'r partneriaid.

Yn dilyn cyfarfod Cyd-Bwyllgor Corfforedig y Gogledd ar 25 Medi 2026, cyflwynir yr opsiwn arfaethedig isod.

Cynyddu'r ardoll a defnyddio 80% o'r cronfeydd wrth gefn sydd ar gael yn 2027/28

	Cyfanswm Ardoll 2027/28	(Cynnydd) / Gostyngiad	%
Awdurdod	(£)	(£)	
Cyngor Bwrdeistref Sirol Conwy	(233,570)	(68,790)	42%
Cyngor Sir Ddinbych	(203,770)	(60,730)	42%
Cyngor Sir y Fflint	(323,300)	(96,310)	42%
Cyngor Gwynedd	(233,950)	(69,160)	42%
Cyngor Sir Ynys Môn	(142,190)	(41,580)	41%
Cyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam	(286,090)	(84,780)	42%
Awdurdod Parc Cenedlaethol Eryri	(19,160)	(5,500)	40%
Cyfanswm Ardoll	**(1,442,030)**		
Defnydd y cronfeydd wrth gefn	(721,800)		

Cronfa wrth gefn sydd ar gael sy'n weddill (ar ôl y dyraniad cronfa wrth gefn cyffredinol o 5%) ar 31 Mawrth 2028: £180,456.

Mae'r opsiwn hwn yn cynnwys defnyddio 80% o'r cronfeydd wrth gefn sydd ar gael ar ddechrau pob blwyddyn ariannol ar gyfer 2027/28, 2028/29 a 2029/30. Byddai hyn yn darparu cydbwysedd o allu defnyddio rhai o'r cronfeydd wrth gefn ym mhob un o dair blynedd ariannol er mwyn lleihau'r cynnydd ardoll. Gyda'r opsiwn hwn, byddai angen i'r ardoll gynyddu oddeutu 42% yn 2027/28, ond gyda chynnydd is o oddeutu 37% yn 2028/29 a 10% yn 2029/30.

7.3 Ariannu Rhaglenni Rhanbarthol

Mae llawer o weithgareddau'r CBC yn dibynnu ar grantiau a chyllid allanol. Byddwn yn monitro lefelau cyllid, cyfleoedd newydd, dyddiadau dod i ben grant a risgiau cyllido hirdymor.

7.4 Trefniadau Gwasanaeth a Rennir

Lle bo hynny'n briodol, mae Uchelgais Gogledd Cymru yn defnyddio gwasanaethau a rennir i sicrhau effeithlonrwydd a gwerth am arian. Ar hyn o bryd mae'r trefniadau hyn yn cynnwys gwasanaethau ariannol, adnoddau dynol, gwasanaethau cefnogol democrataidd, TGCh a gwasanaethau corfforaethol eraill.

7.5 Dadansoddiad o ddibyniaeth ar grantiau

Mae dibyniaeth ar gyllid grant yn peri risg ariannol, yn enwedig pan fo grantiau'n gyfnod penodol. Byddwn yn monitro lefel y ddibyniaeth ar grantiau, dyddiadau dod i ben cyllid a chyfleoedd i amrywio ffynonellau incwm.

Rhaglen	Ffynhonnell Grant
Cynllun Twf Gogledd Cymru	Llywodraeth Cymru / Llywodraeth y DU
Parth Buddsoddi	Llywodraeth Cymru / Llywodraeth y DU
Cynllun Datblygu Strategol	Dim grant cyfredol
Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol	Llywodraeth Cymru
Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol	Llywodraeth Cymru

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn parhau i fod yn ddibynnol ar gyllid grant i gefnogi nifer o'i rhaglenni strategol. Bydd unrhyw ostyngiad neu newid mewn trefniadau grant yn risg sylweddol i gyflawni blaenoriaethau'r sefydliad.

8. Strategaeth Arian Wrth Gefn

Mae cronfeydd wrth gefn yn rhan allweddol o reolaeth ariannol y CBC ac yn darparu gwytnwch ariannol i reoli risgiau, ymateb i ddigwyddiadau annisgwyl a chefnogi costau un tro. Mae'r tabl isod yn dangos y sefyllfa gronfeydd wrth gefn cyffredinol a ragwelir ar gyfer cyfnod y CATC hwn.

Categori Cronfa Wrth Gefn	Ar 1/4/2027	Ar 31/3/2030
	(£)	(£)
Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol	131,692	131,692
Cronfeydd wrth Gefn wedi'u Clustnodi	902,256	7,218
Cyfanswm	**1,033,948**	**138,908**

Mae'r Cronfeydd Wrth Gefn Cyffredinol yn cynrychioli 5% o gyllideb refeniw gros 2027/28 gyda gweddill y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi.

8.2 Defnydd arfaethedig o gronfeydd wrth gefn

Lle bo'n briodol, gellir defnyddio cronfeydd wrth gefn ar gyfer:

- Cyllido cost un-amser.
- Rheoli risgiau neu bwysau ariannol tymor byr.
- Cefnogi prosiectau a blaenoriaethau'r CBC.
- Lliniaru effaith amrywiadau mewn incwm neu wariant.
- Cynorthwyo gyda newidiadau neu drawsnewid sefydliadol.

Bydd unrhyw ddefnydd o gronfeydd wrth gefn yn cael ei ystyried yn drylwyr yng nghyd-destun cynaliadwyedd ariannol tymor hwy, a bydd y sefyllfa yn cael ei adrodd yn rheolaidd i'r Cyd-Bwyllgor Corfforedig a'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel rhan o'r adolygiadau ariannol.

Mae cronfeydd wrth gefn y Cynllun Twf a'r Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol wedi'u neilltuo ac nid ydynt yn cael eu hystyried fel rhan o'r sefyllfa cronfeydd wrth gefn a ddangosir uchod.

8.3 Isafswm lefel y cronfeydd wrth gefn

Mae'r CBC yn cynnal lefel briodol o gronfeydd wrth gefn cyffredinol er mwyn diogelu'r sefydliad rhag risgiau a chostau annisgwyl. Bydd cronfeydd wrth gefn cyffredinol i ddechrau oddeutu 5% o'r Gwariant Refeniw Gros amcangyfrifedig ar gyfer 2027/28, a byddant yn cael eu hadolygu'n flynyddol, gan ystyried y risgiau ariannol allweddol, ansicrwydd cyllido, a lefel y cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi.

8.4 Cronfeydd wrth gefn wedi'u clustnodi

Mae cronfeydd wrth gefn yn cael eu clustnodi at ddibenion penodol, megis:

- Cronfa Wrth Gefn Cynllun Twf
- Cronfa Prosiectau Cynllun Twf
- Cronfa Llog Cynllun Twf
- Cronfa Adnoddau Cynllun Twf
- Cyfrif Dal Llog Cynllun Twf
- Cronfa Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol

Ni ellir defnyddio cronfeydd wrth gefn y Cynllun Twf na'r Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol i ariannu neu sybsideiddio gweithgareddau eraill Uchelgais Gogledd Cymru.

Byddwn yn adolygu'r cronfeydd wrth gefn hyn yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn briodol ac yn berthnasol.

8.5 Rhagolygon Cronfeydd Wrth Gefn

Bydd lefelau cronfeydd wrth gefn yn cael eu monitro trwy gydol cyfnod y cynllun i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn ddigonol i gefnogi gwytnwch ariannol y sefydliad. Bydd unrhyw newidiadau sylweddol yn cael eu hadlewyrchu yn y rhagolygon ariannol a'r broses gyllidebu flynyddol.

9. Asesiad Risg

Mae'r cynllun yn cynnwys asesiad o'r prif risgiau a allai effeithio ar sefyllfa ariannol y CBC dros ei oes. Mae'r risgiau hyn yn cael eu monitro a'u hadolygu'n rheolaidd fel rhan o drefniadau llywodraethu a rheoli ariannol y sefydliad.

9.1 Risgiau Ariannol Allweddol

Mae'r tabl canlynol yn crynhoi'r prif risgiau sy'n wynebu'r CBC a'r mesurau lliniaru perthnasol.

Risg	Effaith	Tebygolrwydd	Camau Lliniaru
Gostyngiad mewn cyllid grant	Uchel	Canolig	Amrywio ffynonellau cyllido a monitro cyfleoedd grant newydd
Chwyddiant yn uwch na'r rhagolwg	Uchel	Canolig	Darpariaeth wrth gefn priodol ac adolygiad rheolaidd o ragdybiaethau
Pwysau i recriwtio a chadw staff	Canolig	Canolig	Cynllunio'r gweithlu a monitro marchnad lafur
Dyfarniadau cyflog uwch na rhagdybiaethau	Uchel	Canolig	Adolygu cyllidebau cyflog a monitro trafodaethau cenedlaethol
Oedi neu fethu â sicrhau cyllid allanol	Uchel	Canolig	Cryfhau prosesau cynllunio a datblygu prosiectau
Newidiadau mewn deddfwriaeth neu bolisi	Canolig	Canolig	Monitro datblygiadau polisi a chynllunio ymlaen llaw
Cynnydd mewn costau contract a gwasanaeth	Canolig	Canolig	Rheoli contractau'n effeithiol ac adolygu trefniadau caffael
Dibyniaeth ar nifer fach o ffynonellau cyllido	Uchel	Isel/Canolig	Gall y CBC archwilio ffynonellau cyllid amgen, ond mae'r opsiynau yn gyfyngedig iawn.
Cost benthyca ddiangen	Uchel	Uchel	Trafodaethau gyda Llywodraeth y DU a Chymru ar broffil ac amseriad Cyllid Grant y Cynllun Twf.
Incwm ardrethi annomestig ar brosiectau Cynllun Twf heb ei dderbyn neu'n is na'r disgwyl	Canolig	Canolig	Mae angen cymeradwyaeth gweinidogion Llywodraeth Cymru ar incwm ardrethi annomestig yn ogystal â chytundebau ar rannu incwm ardrethi annomestig rhwng cynlluniau'r Cynllun Twf, Porthladd Rydd a'r Parth Buddsoddi.

Nid yw cyllid grant Parth Buddsoddi ar gael i ariannu gwariant prosiect	Uchel	Isel/Canolig	Trafodaethau gyda Llywodraeth y DU a Chymru ar broffil ac amseriad Cyllid Grant Parth Buddsoddi.
Gwariant gweinyddu Parth Buddsoddi yn uwch na'r cyllid sydd ar gael	Canolig	Canolig	Defnyddio incwm llog yn y tymor byr, ond mae angen rhoi mesurau ar waith i sicrhau bod y gwariant yn aros o fewn yr amlen ariannu yn y blynyddoedd i ddod.

9.2 Rheoli Risg Ariannol

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn rheoli risgiau ariannol drwy:

- Adolygu'r cynllun yn flynyddol.
- Monitro perfformiad ariannol yn rheolaidd.
- Cynnal lefel briodol o gronfeydd wrth gefn.
- Diweddaru rhagolygon a rhagdybiaethau wrth i wybodaeth newydd ddod ar gael.
- Integreiddio rheoli risg i brosesau cynllunio a gwneud penderfyniadau.

9.3 Casgliad

Mae rheoli risg yn rhan annatod o gynaliadwyedd ariannol Uchelgais Gogledd Cymru. Bydd y risgiau a nodir yn y cynllun yn cael eu hadolygu'n rheolaidd i sicrhau bod y sefydliad yn gallu ymateb yn effeithiol i newidiadau mewn cyllid, costau a'r amgylchedd gweithredu ehangach.

Atodiad – Dadansoddiad Sefydliad Swyddi

Swyddi Presennol (heb gynnwys y rhai sydd wedi eu hariannu'n llawn gan y Cynllun Twf a/neu y Parth Buddsoddi

Teitl Swydd	Dyraniad Cyllideb			Nodiadau
	Cyd-Bwyllgor Corfforedig	Cynllunio Strategol	Trafnidiaeth	
Prif Weithredwr	100%			
Cynhorthwy-ydd Personol i'r Prif Weithredwr	100%			
Rheolwr Prosiect Cyllido	50%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Swyddog Arweiniol Cyfathrebu ac Ymgysylltu Strategol	50%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Rheolwr Adnoddau a Gweithrediadau	25%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Rheolwr Caffael a Gwerth Cymdeithasol	25%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Uwch Swyddog Caffael	75%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Swyddog Cefnogi Corfforaethol	100%			
Uwch Swyddog Gweithredol	75%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Uwch Swyddog Polisi	100%			
Rheolwr Rhaglen	25%			Tan ganol Blwyddyn 1, wedi ei ariannu gan PB a CTLl
Swyddog Monitro	40%	5%	10%	Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf a PB

Teitl Swydd	Dyraniad Cyllideb			Nodiadau
	Cyd-Bwyllgor Corfforedig	Cynllunio Strategol	Trafnidiaeth	
Dirprwy Swyddog Monitro	75%	5%	5%	Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf a PB
Cyfreithiwr	15%	5%		Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf a PB
Rheolwr Masnachol	33%			Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf a PB
Rheolwr Cynllunio Datblygu Strategol Rhanbarthol		100%		
Uwch Swyddog Cynllunio		100%		
Uwch Swyddog Trafndiaeth			100%	
Swyddog Trafndiaeth			100%	
Swyddog Trafndiaeth			100%	

Mae'r swyddi sydd eisoes wedi eu llenwi i gyd yn rhai tymor penodol, ar wahân i'r Prif Weithredwr a Cymhorthydd Personol y PW sy'n apwyntiadau parhaol.

Swyddi Ychwanegol sydd wedi eu cynnwys yn y CATC ac i gyd yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth cyllidebol

Teitl Swydd	Dyraniad Cyllideb			Nodiadau
	Cyd-Bwyllgor Corfforedig	Cynllunio Strategol	Trafnidiaeth	
Cyfarwyddwr Corfforaethol (Adnoddau)	100%			O Blwyddyn 1
Swyddog Cyfathrebu	50%			O Blwyddyn 1. Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Uwch Swyddog Cynllunio		100%		O Blwyddyn 1
Swyddog Gweithredol	25%			O Blwyddyn 2. Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf
Swyddog Polisi	100%			O Blwyddyn 2
Swyddog Cymorth Technegol		100%		O Blwyddyn 2
Swyddog Rhaglen		100%		O Blwyddyn 3
Dadansoddwr Systemau / Data	33%			O Blwyddyn 3. Gweddill wedi ei ariannu o'r Cynllun Twf a PB

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Dirprwyaeth i'r Is Bwyllgor Lles Economaidd ynghylch y Cynllun Twf Rhanbarthol a'r Gronfa Twf Lleol

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr, Uchelgais Gogledd Cymru

Iain Taylor, Rhaglenni Strategol, Uchelgais Gogledd Cymru

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas craidd yr adroddiad hwn yw nodi cwmpas y gwaith a'r rôl sy'n ofynnol ar gyfer y CBC ac i ddirprwyo penderfyniadau a nodir yn Adran 2 isod. Mae cyllid ar gyfer Blynyddoedd 2 a 3 Rhaglen y Gronfa Twf Lleol yn gofyn am gytundeb ar Gynllun Cyflawni'r Gronfa Twf Lleol a Chynllun Twf Rhanbarthol.

1.2. Mae'n ofynnol i'r CBC wneud penderfyniad yng nghyfarfod 20 Tachwedd 2026 i ganiatáu cyflwyno dogfennau allweddol i Lywodraeth Cymru fel y gall cymeradwyaethau a chadarnhad fod yn eu lle ym mis Chwefror sy'n caniatáu parhau ag adnoddau refeniw allweddol (tua £1.3m) i'r CBC a phartneriaid cyflawni Awdurdodau Lleol Gogledd Cymru o fis Ebrill 2027 ymlaen.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Dirprwyo cyfrifoldeb i Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforedig i ystyried a chymeradwyo cyflwyno Cynllun Cyflawni'r Gronfa Twf Lleol drafft ar gyfer Blwyddyn 2 a 3 (2027 – 2029) a rhoi unrhyw ddirprwyaethau pellach angenrheidiol yn eu lle i swyddogion UGC i gadarnhau'r Cynllun Cyflawni terfynol gyda Llywodraeth Cymru fel ei bod yn caniatáu i Lythyr Cynnig Grant LGF gael ei gyhoeddi ym mis Chwefror 2027.

2.2. Dirprwyo cyfrifoldeb i Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforedig i ystyried a chymeradwyo cyflwyno Cynllun Twf Rhanbarthol drafft ac i roi unrhyw ddirprwyaethau pellach angenrheidiol yn eu lle i swyddogion UGC i gadarnhau sail y Cynllun Twf Rhanbarthol fel ei fod yn caniatáu i Lythyr Cynnig Grant LGF gael ei gyhoeddi ym mis Chwefror 2027.

2.3. Dirprwyo cyfrifoldeb i Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforedig i gytuno ar y trefniadau gweinyddu rhanbarthol gyda Chyngor Gwynedd ar gyfer cyflawni'r Gronfa Twf Lleol ym Mlynyddoedd 2 a 3, gan adeiladu ar y trefniadau sy'n bodoli ym Mlwyddyn 1 (y flwyddyn ariannol gyfredol) gan gynnwys telerau Cytundeb Partneriaeth neu Gytundeb Rhwng Awdurdodau.

2.4. Dirprwyo cyfrifoldeb i Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforedig i gytuno, gyda'r chwe awdurdod lleol, ar y trefniadau ar gyfer cyflawni'r Gronfa Twf Lleol yn ystod Blynyddoedd 2 a 3, gan adeiladu ar y trefniadau sydd mewn grym ar gyfer Blwyddyn 1 (y flwyddyn ariannol bresennol), gan gynnwys telerau Cytundeb Partneriaeth, Cytundeb Cyllid Grant neu Gytundeb Rhwng Awdurdodau.

2.5. Dirprwyo cyfrifoldeb i Is-bwyllgor Lles Economaidd y Cyd-bwyllgor Corfforedig i lywodraethu a rheoli darpariaeth Cyllid Twf Lleol ym Mlynyddoedd 2 a 3, gan gynnwys pob penderfyniad sy'n ymwneud â threfniadau gweinyddu, cyllid, rhaglenni a phrosiectau, a chwblhau Cynllun Twf Rhanbarthol yn 2027.

2.6. Cymeradwyo ymdrechion parhaus i sicrhau hyblygrwydd darpariaeth, gan gynnwys trosglwyddo arian rhwng blynyddoedd a rhwng dyraniadau blaenoriaeth i ganiatáu rheoli adnoddau'n effeithiol.

2.7. Awdurdodi'r Prif Swyddog Gweithredol i gomisiynu gwaith ychwanegol i lywio, ategu a chryfhau Cynllun Twf Rhanbarthol Gogledd Cymru a'i ddarpariaeth, gan gynnwys gwaith ar y cyd â'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig eraill i rannu arfer gorau, cryfhau gallu darpariaeth rhanbarthol a gwella canlyniadau i gymunedau, o fewn cyllidebau cymeradwy ac yn unol â gofynion caffael perthnasol.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1. Mae Llywodraeth Cymru yn ei gwneud yn ofynnol bod cyfrifoldeb am y LGF yn trosglwyddo i'r CBC ar gyfer ail a thrydedd flwyddyn y rhaglen (2027/28 a 2028/29).

3.2. Mae cais yr Is-bwyllgor Lles Economaidd i gefnogi rheolaeth y Gronfa Twf Lleol o 2027/28 yn cyd-fynd â chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor wrth arfer swyddogaeth lles economaidd y CBC.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Mae Cronfa Twf Lleol y Llywodraeth yn gronfa tair blynedd, a weinyddir gan Lywodraeth Cymru drwy ei Chynllun Buddsoddi LGF. Blwyddyn 1 yw'r flwyddyn ariannol gyfredol gyda Blwyddyn 2 (Ebrill 2027-Mawrth 2028) a Blwyddyn 3 (Ebrill 2028-Mawrth 2029). Bydd unrhyw gyllid ar ôl hynny yn dibynnu ar Adolygiadau Gwariant yn y dyfodol.

4.2. O 2027-28, bydd Llywodraeth Cymru yn dyfarnu cyllid yn uniongyrchol i'r pedwar Cyd-bwyllgor Corfforedig drwy lythyrau cynnig grant blynyddol. Bydd pob Cyd-bwyllgor Corfforedig wedyn yn arwain cynllunio rhanbarthol a dewis portffolio. Dyraniad dangosol y Gogledd yw £41.44m yn 2027–28 a £39.92m yn 2028–29. Mae pob blwyddyn yn cynnwys neilltuo cyfalaf ar draws Cymru gyda £5.37m ar gyfer y Gogledd. Mae'r cyllid hwn yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

4.3. Yn yr Is-bwyllgor ar 2 Hydref cytunwyd y byddai Uchelgais Gogledd Cymru yn cynnal 'galwad am dystiolaeth' 4 wythnos gan sefydliadau partner, gan ofyn i bob partner nodi eu blaenoriaethau strategol ar gyfer lleihau bylchau cynhyrchiant, mynd i'r afael ag anghydraddoldebau mewn ardaloedd o amddifadedd a gwledig ledled y rhanbarth, a sut mae eu cynigion ar gyfer ymyrraeth yn cyd-fynd â fframwaith Llywodraeth Cymru. Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig yn dod ag allbynnau o'r cam cychwynnol hwn o waith i'r Is-bwyllgor ar 13 Tachwedd i'w hadolygu'n gychwynnol.

4.4. Bydd gwaith ymchwil pellach yn cefnogi datblygu a chyflawni'r Cynllun Twf Rhanbarthol, gan gynnwys cydweithio â'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig eraill i gryfhau'r sylfaen dystiolaeth, rhannu arferion gorau, ac ystyried y rolau, y cyfrifoldebau a'r galluoedd sydd eu hangen ar gyfer datblygiad economaidd rhanbarthol effeithiol.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

5.1. Defnyddio'r £200,000 o gyllid datblygu LGF/RGP a ddyfarnwyd i'r CBC i ddatblygu'r dogfennau angenrheidiol (gan gynnwys y Cynllun Twf Rhanbarthol 10 Mlynedd) a'r dull o reoli cronfeydd yr LGF yn ystod Blynyddoedd 2 a 3.

5.2. Mae angen gwaith datblygu pellach i adnabod a chytuno ar yr union ddyraniadau o'r 4% o adnoddau gweinyddol i'w rhannu rhwng y CBC, Cyngor Gwynedd a'r 6 Cyngor partner.

5.3. Mae'r CBC yn gyfrifol yn ariannol am y rhaglen. Y disgwyliad yw y bydd taliadau'n cael eu gwneud yn uniongyrchol gan y CBC i bartneriaid cyflawni, gyda'r atodlen taliadau a'r gefnogaeth wrth gefn yn cael eu darparu gan Gyngor Gwynedd.

5.4. Graddfa cyllid yr LGF ar gyfer Gogledd Cymru ar gyfer y ddwy flynedd olaf o'r rhaglen yw tua £40m y flwyddyn, sef cynnydd o tua £10m o gymharu â Blwyddyn 1.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

6.1. Bydd yn ofynnol i'r CBC ymrwymo i Lythyr Cynnig Grant gyda Llywodraeth Cymru, y deallwn fod y telerau yn gyson â Llythyrau Cynnig Grant a dderbyniwyd yn flaenorol gan Lywodraeth Cymru.

6.2. Bydd y CBC yn ymrwymo i Gytundeb Partneriaeth (neu Gytundeb Rhwng Awdurdodau) gyda Chyngor Gwynedd ar gyfer swyddogaethau gweinyddiaeth a chydlynu rhanbarthol, ac i'r cytundebau angenrheidiol gyda phob un o'r 6 Cyngor sy'n rhan ohono; gallai'r rhain fod ar ffurf Cytundeb Partneriaeth, Cytundeb Rhwng Awdurdodau neu Gytundeb Cyllid Grant.

6.3. Bydd y CBC yn ymrwymo i Gytundebau Cyllido Grant ar gyfer rhaglenni a phrosiectau ac yn ymgymryd â phrosesau sicrwydd a Rheoli Cymorthdaliadau perthnasol.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae'r dirprwyo arfaethedig i'r Is-bwyllgor Lles Economaidd yn gyson â swyddogaeth lles economaidd y CBC, ac mae'n darparu llwybr llywodraethu priodol ar gyfer symud y Gronfa Twf Lleol a'r Cynllun Twf Rhanbarthol yn eu blaenau o fewn yr amserlen ofynnol. Dylai aelodau nodi cwmpas y dirprwyo arfaethedig sy'n cael ei geisio, yn enwedig y dirprwyo o ran llywodraethu a rheoli sydd wedi'i gynnwys ym mharagraff 2.4."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Er bod goblygiadau ariannol clir i Uchelgais Gogledd Cymru o'r rhaglen Cronfa Twf Lleol, y penderfyniad a geisir drwy'r adroddiad hwn yw dirprwyo penderfyniadau allweddol i'r Is-bwyllgor Lles Economaidd. Nid oes unrhyw resymau o safbwynt ariannol i wrthwynebu'r cynnig hwn."

Y CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG
20 TACHWEDD 2026

TEITL: DIWEDDARIAD CYNLLUNIO TRAFNIDIAETH RANBARTHOL TACHWEDD 2026

AWDUR: Y Cynghorydd David A Bithell, Cadeirydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol
Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Pwrpas yr adroddiad hwn yw:

- Gofyn am gymeradwyaeth gan y CBC ar gyfer y rhaglen ddrafft o gynlluniau ar gyfer cyllid o'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol ar gyfer blwyddyn ariannol 2027/28
- Hysbysu'r CBC o waith yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol a nodwyd yn yr Adroddiad Chwe Mis

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1 Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig gymeradwyo'r Rhaglen Gynlluniau ddrafft i'w hariannu drwy'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol yn 2027/28 i'w chyflwyno i Lywodraeth Cymru.

2.2 Ni cheisir unrhyw benderfyniad ynglŷn â'r Adroddiad Chwe Mis, gofynnir i'r pwyllgor nodi'r adroddiad.

3. RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1 Ymhellach i ganllawiau ariannu Trafnidiaeth Ranbarthol Llywodraeth Cymru, mae gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig gyfrifoldeb am ddatblygu Rhaglen o Gynlluniau pum mlynedd i'w hariannu gan y Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol ac am ymgymryd â rheolaeth yn ystod y flwyddyn o'r arian grant sy'n cael ei wario.

3.2 Mae Cylch Gorchwyl yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn ei gwneud yn ofynnol bod adroddiad diweddaru yn cael ei gynhyrchu ddwywaith y flwyddyn ar gyfer y CBC.

4. RHAGLEN GYNLLUNIAU'R GRONFA TRAFNIDIAETH RANBARTHOL

4.1 Yn sgil ei gyfrifoldeb am Gynllunio Trafnidiaeth Ranbarthol, mae'r CBC yn gyfrifol am flaenoriaethu a rheoli'r rhaglen o gynlluniau a fydd yn cael ei chyflawni drwy gyllid gan y Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol yng ngogledd Cymru yn 2027/28.

4.2 Cyflwynwyd y rhestr arfaethedig o gynlluniau i'w hariannu i'r Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol ar 2 Tachwedd 2026.

4.3 Mae Uchelgais Gogledd Cymru, gyda chymorth ymgynghoriaeth gan Arup, wedi gweithio'n agos gyda swyddogion awdurdodau lleol ac Aelodau sy'n ddeiliaid portffolio ledled y rhanbarth i nodi rhaglen o gynlluniau ar gyfer 2027/28. Mae Llywodraeth Cymru a swyddogion Trafnidiaeth Cymru hefyd wedi bod yn ymgysylltu yn ystod y broses hon.

4.4 Mae'r rhaglen wedi'i chynllunio i gyd-fynd â chyllideb ddangosol a ddarperir gan Lywodraeth Cymru, sydd i'w gweld yn Nhabl 1. Dyma'r un gyllideb gyfalaf a ddarparwyd i ogledd Cymru ar gyfer y flwyddyn ariannol gyfredol, ac nid yw'n cynnwys unrhyw gynnydd ar gyfer chwyddiant nac unrhyw newidynnau eraill. Nid yw'r gyllideb ddangosol yn cynrychioli dyraniad neu ymrwymiad cyllido y cytunwyd arno gan Lywodraeth Cymru, ac mae'r rhaglen derfynol a'r cynlluniau unigol yn parhau i fod yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru.

Rhanbarth y CBC	Cyfalaf (£)	Refeniw (£) (Diogelwch Ffyrdd a Newid Ymddygiad)	Refeniw (£) Gweinyddu'r CBC	Cyfanswm (£)
Gogledd Cymru	28.3m	384k	0.1m	28.784m

Tabl 1

4.5. Wrth roi'r rhaglen gynlluniau at ei gilydd, roedd y newidynnau a ganlyn ymysg yr ystyriaethau allweddol:

- Blaenoriaethu parhad y cynlluniau a ariannwyd eleni sy'n cael eu cyflawni ar draws sawl blwyddyn
- Polisïau a dyheadau RTP
- Blaenoriaethau'r RTDP a'r awdurdod lleol
- Cyflawnadwyedd cynlluniau

4.6. Dangosir y rhaglen gynlluniau ddrafft ar gyfer 2027/28, y ceisir cymeradwyaeth ar ei chyfer, yn Atodiad A.

5. CAMAU NESAF Y GRONFA TRAFNIDIAETH RANBARTHOL

5.1. I sicrhau cydymffurfiaeth ag amserlenni Llywodraeth Cymru, cyflwynwyd rhaglen ddrafft yn unol ag Atodiad 1 i Lywodraeth Cymru ar 30 Hydref.

5.2 Yna, bydd Llywodraeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru yn adolygu'r drafft ac yn rhoi sylwadau yn ôl erbyn 18 Rhagfyr. Wedyn, bydd Uchelgais Gogledd Cymru ac Arup yn gweithio gydag awdurdodau lleol i ymateb i sylwadau cyn cyflwyno fersiwn terfynol erbyn 30 Ionawr 2027.

5.3. Bydd Llywodraeth Cymru yn cymeradwyo'r rhaglen ac yn anfon llythyrau o gynnig at awdurdodau lleol erbyn diwedd mis Mawrth 2027, a bydd awdurdodau lleol yn dechrau cyflawni'r cynllun o fis Ebrill 2027. Bydd cyllid y cynllun yn cael ei ddyfarnu'n uniongyrchol i awdurdodau lleol gan Lywodraeth Cymru.

6. ADRODDIAD CHWE MIS YR IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL

6.1. Mae Cylch Gorchwyl yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn nodi y bydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn paratoi adroddiad ddwywaith y flwyddyn ar ei waith ar gyfer y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

6.2. Cyd-destun adroddiad o'r fath yw sicrhau bod gwaith yr Is-bwyllgor yn agored ac yn dryloyw a bod ei swyddogaethau'n cael eu cyfathrebu'n glir.

6.3. Mae'r Cylch Gorchwyl yn darparu y bydd adroddiadau chwe mis yn ffurfio rhan o brotocol craffu cytunedig ac y byddant ar ffurf a fydd yn hwyluso eu cyflwyno i drefniadau Craffu neu drefniadau llywodraethu eraill fel y pennir hwy gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

6.4. Atodir yr Adroddiad Chwe Mis fel Atodiad B. Mae'n cynnwys manylion am:

- Y Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol 2025/26
- Ymatebion i'r Ymgynghoriad a anfonwyd at sefydliadau partner
- Perfformiad ariannol
- Rheoli Adnoddau.

7. GOBLYGIADAU ARIANNOL

7.1. Bydd cyllid o'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol ar gyfer cyflawni cynlluniau yn cael ei ddyfarnu'n uniongyrchol i awdurdodau lleol felly nid yw'n cael unrhyw effaith ariannol uniongyrchol ar y CBC.

7.2. Er mwyn cefnogi a darparu adnoddau ar gyfer y gwaith o gydlynu a gweinyddu i'r CBC, mae canllawiau Llywodraeth Cymru yn caniatáu i'r CBC hawlio cost cefnogi rheoli rhaglen o gyllideb yr RTF yn flynyddol. Gwneir hyn i osgoi dosrannu costau ar gyfer rheolaeth gyffredinol y CBC o'r rhaglenni i bob prosiect ac i alluogi arbedion maint. Bydd hyn hefyd yn caniatáu i bob awdurdod ganolbwyntio ar ddylunio a chyflawni'r cynlluniau. Dangosir swm y cyllid arfaethedig i'w hawlio gan y CBC yn y ffigyrau yn Atodiad A.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

8.1. Mae gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig ddyletswydd statudol i baratoi Cynllun Trafnidiaeth Ranbarthol. Mae Llywodraeth Cymru wedi cyflwyno cyfres o Ganllawiau a Chyfarwyddiadau Desg i'r Cyd-bwyllgorau Corfforedig er mwyn iddynt ddatblygu eu Rhaglen Cynlluniau ar gyfer 2027/28. Mae'r rhaglen sydd i'w gweld yn Atodiad 1 wedi'i datblygu yn unol â'r canllawiau hynny.

ATODIADAU:

Atodiad A – Rhaglen Ddrafft o Gynlluniau ar gyfer Cyllido'r Gronfa Trafnidiaeth Ranbarthol
Atodiad B – Adroddiad Chwe Mis yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol

---

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

“Mae'r Rhaglen Cynlluniau arfaethedig wedi'i datblygu o fewn cyfrifoldebau cynllunio trafnidiaeth rhanbarthol y CBC ac yn unol â chanllawiau a chyfarwyddiadau desg perthnasol Llywodraeth Cymru.

Mae cymeradwyo'r rhaglen ddrafft i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru ac nid yw'n gyfystyr â chymeradwyaeth derfynol y cynlluniau unigol na'r dyraniadau cyllid, sy'n parhau i fod yn amodol ar gymeradwyaeth Llywodraeth Cymru a'r trefniadau grant a sicrwydd perthnasol. Nid oes unrhyw faterion cyfreithiol penodol yn codi o'r argymhelliad a geisir.”

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Er nad oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol i’r penderfyniad a geisir, bydd y Cyd-bwyllgor Corfforaethol yn nodi’r rhaglen waith, a’r dyraniad o gyllid refeniw a chyfalaf i’r cynlluniau ynddi. Nid oes gennyf unrhyw wrthwynebiadau i’r penderfyniad a geisir; bydd cyllid ar gyfer y cynlluniau unigol yn cael ei ddyfarnu’n uniongyrchol i’r awdurdodau lleol a bydd y Gwasanaeth Cyllid yn parhau i gefnogi Uchelgais Gogledd Cymru yn ôl yr angen wrth weinyddu costau cymorth rheoli’r rhaglen a gedwir."

		RTP Year 2 FY2027-28		
		Capital	Revenue	TOTAL
Cyd-Bwllgor Corfforedig				
Rheoli a monitro rhaglenni		£250.0k	£100.0k	£350.0k
Cyfanswm		**£250.0k**	**£100.0k**	**£350.0k**
Conwy				
Diogelwch Ffyrdd				
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Kerbcraft	*279a*		£45.0k	£45.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Cycle Training	*279b*		£13.5k	£13.5k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Older Driver	*279c*		£2.0k	£2.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - PassPlus Cymru	*279d*		£2.0k	£2.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Bike Safe	*279e*		£2.0k	£2.0k
Teithio Llesol				
Teithio Llesol Bae Penrhyn	*175*	£1.0m		£1.0m
Llwybr Teithio Llesol Strategol Towyn i'r Rhyl	*176*	£10.0k		£10.0k
Teithio Llesol Dolgarrog	*177*	£50.0k		£50.0k
Môr i'r Mynydd/ Llwybr Teithio Llesol Strategol o'r Arfordir i'r Dyffryn	*178*	£100.0k		£100.0k
Teithio Llesol Canol Tref Bae Colwyn	*180*	£100.0k		£100.0k
Cyllid Craidd	*ATC1*	£260.0k		£260.0k
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru cyhoeddus	*166*	£300.0k		£300.0k
Priffyrdd				
A470 Pont Dros y Rheilffordd Cyffordd Llandudno	*193a*	£750.0k		£750.0k
Promenâd Bae Colwyn - Ffordd Rotari i Borth Eirias	*196*	£1.0m		£1.0m
A470	*193b*	£100.0k		£100.0k
Cyfanswm		**£3.67m**	**£64.5k**	**£3.73m**
Sir Ddinbych				
Diogelwch Ffyrdd				
Gwelliannau capasiti a diogelwch / gwelliannau mannau cyfyng: Safleoedd Clwstwr Gwrthdrawiadau	*125*	£100.0k		£100.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd: Ymyriadau Addysgol	*279f*		£80.0k	£80.0k
Teithio Llesol				
Ffordd Nant Hall, Prestatyn	*81*	£500.0k		£500.0k
Pont H, Y Rhyl	*87*	£400.0k		£400.0k
Lenten Pool, Dinbych	*89*	£100.0k		£100.0k
B4501 i Lôn Dewi Sant, Dinbych	*275*	£100.0k		£100.0k
Lôn Hylas/ Stryd y Castell, Rhuddlan	*83*	£400.0k		£400.0k
Pont Reilffordd Afon Clwyd, y Rhyl / Bae Cinmel	*86*	£800.0k		£800.0k
Mill Street, Llangollen	*NS1*	£100.0k		£100.0k
Cyllid Craidd	*ATC2*	£500.0k		£500.0k
Cludiant cyhoeddus				
Gwelliannau parhaus i'r isadeiledd bysiau, gan gynnwys mesurau blaenoriaeth bysiau, gwelliannau i gyfleusterau mynd ar fysiau, arwyddion, arosfannau bysiau a darpariaeth lloches.	*15*	£150.0k		£150.0k
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru Cerbydau	*167*	£85.0k		£0.0
Priffyrdd				
Green Lanes, Prestatyn	*NS4*	£250.0k		£250.0k
A548 Pont Foryd	*NS5*	£100.0k		£100.0k
Cyfanswm		**£3.5m**	**£80.0k**	**£3.6m**
Sir y Fflint				
Diogelwch Ffyrdd				
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Older Driver	*279g*		£6.0k	£6.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd -Cycle Training	*279h*		£72.0k	£72.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Bikesafe	*279i*		£8.0k	£8.0k
Gwelliannau capasiti a diogelwch / gwelliannau mannau cyfyng: Safleoedd Clwstwr Gwrthdrawiadau - cyffyrdd gwledig	*120a*	£300.0k		£300.0k
Gwelliannau capasiti a diogelwch / gwelliannau mannau cyfyng: Safleoedd Clwstwr Gwrthdrawiadau - Mold/Pontblyddyn	*120b*	£300.0k		£300.0k
Teithio Llesol				
Llwybrau Diogel mewn cymunedau/ cludiant o'r cartref i'r ysgol -Ysgol Trelogan	*72*	£300.0k		£300.0k
Bagillt i'r Fflint	*200*	£750.0k		£750.0k
Cysylltiadau Teithio Llesol i Pont Dyfrdwy'r A494	*198*	£660.0k		£660.0k
Cyllid Craidd	*ATC3*	£710.0k		£710.0k
Cludiant cyhoeddus				

	RTP Year 2 FY2027-28		
	Capital	Revenue	Total
Cyngor			
Conwy	£3.67m	£64.5k	£3.7m
Sir Ddinbych	£3.50m	£80.0k	£3.6m
Sir Y Fflint	£4.18m	£86.0k	£4.3m
Gwynedd	£6.74m	£73.8k	£6.8m
Ynys Mon	£4.88m	£44.9k	£4.9m
Wrecsam	£9.75m	£74.3k	£9.8m
Cyd-Bwllgor Corffore	£350.0k	£100.0k	£450.0k
Cyfanswm	**£32.7m**	**£523.4k**	**£33.2m**
Cyfanswm sydd ar gae	£28.7m	£384.0k	£29.1m

Rhwydwaith bysiau a choetsis gwledig rhanbarthol, Sir y Fflint	*103*	£100.0k		£100.0k
Gwella Seilwaith Bysiau Gogledd Cymru - mesurau blaenoriaethu bysiau	*170*	£30.0k		£30.0k
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru Cerbydau	*163*	£400.0k		£400.0k
Priffyrdd				
Gwella capasiti a diogelwch / gwelliannau mannau cyfyng: adnewyddu goleuadau stryd	*126*	£80.0k		£80.0k
Cynnal a Gwella priffyrdd, Sir y Fflint	*157*	£550.0k		£550.0k
Cyfanswm		**£4.18m**	**£86.0k**	**£4.3m**
Gwynedd				
Diogelwch Ffyrdd				
Gwelliannau capasiti a diogelwch / gwelliannau mannau cyfyng: Safleoedd Clwstwr Gwrthdrawiadau yng Ngwynedd	*122*	£150.0k		£150.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd: Ymyriadau Addysgol	*279j*		£73.8k	£73.8k
Teithio Llesol				
Gwella Teithio Llesol Lleol mewn prif aneddiadau	*207*	£200.0k		£200.0k
Llwybr Teithio Llesol Tywyn i Aberdyfi	*250*	£800.0k		£800.0k
Cyllid Craidd	*ATC4*	£500.0k		£500.0k
Llwybr Teithio Llesol Bethel i Gaernarfon	*219*	£200.0k		£200.0k
Gwella'r Lôn Las. Gwella llwybrau beicio oddi ar y ffordd presennol, Lôn las Ogwen, Lôn Las Menai a Lôn Eifion	*218*	£350.0k		£350.0k
Llwybrau Diogel mewn cymunedau/ cludiant o'r cartref i'r ysgol, Gwynedd	*74*	£300.0k		£300.0k
Cludiant cyhoeddus				
Gwelliannau parhaus i'r isadeiledd bysiau, gan gynnwys mesurau blaenoriaeth bysiau, gwelliannau i gyfleusterau mynd ar fysiau, arwyddion, arosfannau bysiau a darpariaeth lloches.	*12*	£500.0k		£500.0k
Rhwydwaith bysiau a choetsis gwledig rhanbarthol Gwynedd - Sherpar. G23 & 2 Fflecsi	*105*	£1.1m		£1.1m
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru Cerbydau	*165*	£150.0k		£150.0k
Priffyrdd				
Gwelliannau I Drafnidiaeth Llanbedr	*147*	£1.8m		£1.8m
Gwelliannau Cydnerthedd Rhwydwaith Trafnidiaeth: A499 Ffordd Penrhos – gwelliannau i liniaru llifogydd	*151*	£120.0k		£120.0k
Cynnal a gwella priffyrdd, Gwynedd	*162*	£500.0k		£500.0k
Porth Caernarfon	*154*	£120.0k		£120.0k
Cyfanswm		**£6.74m**	**£73.8k**	**£6.8m**
Ynys Mon				
Diogelwch Ffyrdd				
Cyfalaf Diogelwch Ffyrdd: Gwella Digwyddiadau ar y Briffordd	*280*	£300.0k		£300.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Kerbraft	*279k*		£27.9k	£27.9k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - PassPlus Cymru	*279l*		£4.5k	£4.5k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Beicio	*279m*		£10.9k	£10.9k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Older Driver	*279n*		£1.6k	£1.6k
Teithio Llesol				
Llwybrau Diogel mewn cymunedau/ cludiant o'r cartref i'r ysgol, Ynys Môn	*73*	£150.0k		£150.0k
Teithio Llesol Llanfairpwll (Lôn Refail i Lôn Graig)	*256*	£150.0k		£150.0k
Teithio Llesol Benllech	*258*	£1.9m		£1.9m
Teitho Llesol Gaerwen	*259*	£130.0k		£130.0k
Teithio Llesol Amlwch	*261*	£75.0k		£75.0k
Teithio Llesol London Road I Orsaf Caergybi	*NS2?*	£150.0k		£150.0k
Cyllid Craidd	*ATC5*	£500.0k		£500.0k
Cludiant cyhoeddus				
Integreiddio â gwasanaethau trafnidiaeth cyhoeddus strategol: Gwelliannau i'r isadeiledd trafnidiaeth gyhoeddus yn Ynys Môn	*11*	£250.0k		£250.0k
Teithiau tacsi â chymhorthdal mewn ardaloedd gwledig i lenwi "bylchau" mewn trafnidiaeth gyhoeddus ar Ynys Môn	*112*	£65.0k		£65.0k
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru Cerbydau	*164*	£180.0k		£180.0k
Priffyrdd				
Annog teithio cynaliadwy: Gwelliannau i gylchfan Four Crosses A5025/ B5420	*49*	£150.0k		£150.0k
Safleoedd Lairds Ffordd Biwmares	*156*	£75.0k		£75.0k
Prosiect Ffordd Cydnerthedd yr A5 (Pentre Berw)	*253*	£80.0k		£80.0k
Cyfnewidfa Drafnidiaeth Niwbwrch	*254*	£250.0k		£250.0k
Highway Maintenance and Improvements, Ynys Mon: Innovative maintenance trials	*158*	£350.0k		£350.0k
Rheoli a monitro rhaglenni				
rheoli prosiectau	*NS6*	£123.0k		£123.0k
Cyfanswm		**£4.88m**	**£44.9k**	**£4.92m**
Wrecsam				
Diogelwch Ffyrdd				
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Bike Safe	*279o*		£2.0k	£2.0k

Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Bike Safe Lite	*279p*		£2.0k	£2.0k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Older Driver	*279q*		£400.0	£400.0
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - sgiliau cerdded i blant	*279r*		£9.9k	£9.9k
Refeniw Diogelwch Ffyrdd - Cycle Training	*279s*		£60.0k	£60.0k
Teithio Llesol				
Teithio llesol fel cludiant o'r cartref i'r ysgol, Wrecsam	*71*	£200.0k		£200.0k
Cyllid Craidd	*ATC6*	£450.0k		£450.0k
Coridor Teithio Llesol Ffordd yr Wyddgrug, Gwersyllt	*61*	£300.0k		£300.0k
Coridor teithio llesol Ffordd yr Wyddgrug (Canol y ddinas)	*52a*	£5.0m		£5.0m
Coridor teithio llesol Ffordd yr Wyddgrug (Canol y ddinas)	*52b*	£250.0k		£250.0k
Teithio llesol ardal Rhostyllen (Phase B)	*58*	£600.0k		£600.0k
Wrecsam - Gwersyllt trwy Rhosrobin	*67*	£200.0k		£200.0k
Cludiant cyhoeddus				
Gwelliannau i seilwaith bysiau	*13*	£50.0k		£50.0k
Gorsaf fysiau Wrecsam	*NS3*	£200.0k		£200.0k
Cerbydau allyriadau isel				
Pwyntiau gwefru Cerbydau	*268*	£1.0m		£1.0m
Priffyrdd				
Treialon cynnal a chadw arloesol, Wrecsam	*159*	£1.5m		£1.5m
Cyfanswm		**£9.75m**	**£74.3k**	**£9.8m**

Reserve List

	Scheme	RTF Scheme Theme	Q1	Q2	Q3	Q4	Cyfanswm
Gwynedd							
Llwybr Teithio Llesol Llanberis i Gaernarfon	**220**	Teithio Llesol	£220.0k	£220.0k	£220.0k	£220.0k	£880.0k
Conwy							
Teithio Llesol Llysfaen	**182**	Teithio Llesol	£162.5k	£162.5k	£162.5k	£162.5k	£650.0k
Gwella llwybr y B5106	**186**	Priffyrdd	£187.5k	£187.5k	£187.5k	£187.5k	£750.0k

Atodiad B

Adroddiad Chwe Mis yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol

Cyd-Bwyllgor Corfforedig
Gogledd Cymru
North Wales
Corporate Joint Committee

ADRODDIAD I'R IS-BWYLLGOR TRAFNIDIAETH STRATEGOL
2 Tachwedd 2026

TEITL: Adroddiad Chwe Mis yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol

AWDUR: Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Ystyried yr adroddiad chwe mis yn ôl yr angen, fel y nodir yn y Cylch Gorchwyl.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Ystyried yr adroddiad a gwneud argymhellion yn ôl yr angen i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig.

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1. Mae'r Cylch Gorchwyl ar gyfer yr Is-bwyllgor yn ei gwneud yn ofynnol bod adroddiad diweddaru yn cael ei gynhyrchu ddwywaith y flwyddyn.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Mae'r Cylch Gorchwyl yn nodi y bydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol yn paratoi adroddiad ddwywaith y flwyddyn ar ei waith ar gyfer y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

4.2. Cyd-destun adroddiad o'r fath yw sicrhau bod gwaith yr Is-bwyllgor yn agored ac yn dryloyw a bod ei swyddogaethau'n cael eu cyfathrebu'n glir.

4.3. Mae'r Cylch Gorchwyl yn darparu y bydd adroddiadau chwe misol yn ffurfio rhan o brotocol craffu cytunedig a bydd ar ffurf a fydd yn hwyluso ei gyflwyno i drefniadau Craffu neu drefniadau llywodraethu eraill fel y pennir gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig.

5. CRONFA TRAFNIDIAETH RANBARTHOL 2026/27

5.1. Ar ddechrau blwyddyn ariannol 2026/27, daeth Cronfa Trafnidiaeth Ranbarthol Llywodraeth Cymru yn ffynhonnell ariannu bwysig ar gyfer ymyraethau trafnidiaeth a nodwyd yn y Cynllun Cyflawni Trafnidiaeth Rhanbarthol (RTDP). Gweithiodd Uchelgais Gogledd Cymru, wedi'i gefnogi gan ymgynghorwyr allanol, yn agos gyda swyddogion o awdurdodau lleol i adnabod Rhaglen Cynlluniau i'w hariannu yn 2026/27, a oedd yn adlewyrchu'r cynlluniau a flaenoriaethwyd gan yr RTDP, dyheadau awdurdod lleol a'r gyllideb ddangosol a ddarparwyd gan Lywodraeth Cymru. Cytunwyd ar y rhaglen gan yr Is-bwyllgor ac yna'r CBC yn hydref 2025, cyn ei gymeradwyo gan Lywodraeth Cymru.

5.2. Rhoddir cyllid i gyflawni'r cynlluniau i awdurdodau lleol. Roedd cyfanswm yr arian a roddwyd i awdurdodau gogledd Cymru yn £28.3m cyfalaf, a £0.48m refeniw. Dechreuwyd cyflawni'r cynllun ar 1 Ebrill 2026.

5.3. Ers hynny, mae gwaith wedi dechrau ar ddatblygu rhaglen cynlluniau'r Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol ar gyfer blwyddyn ariannol 2027/28. Mae hyn yn ddibynnol ar ystyriaeth fwy manwl mewn eitem arall ar y rhaglen.

6 YMATEBION I'R YMGYNGHORIAD GAN SEFYDLIADAU PARTNER

6.1 Ers yr adroddiad chwe misol diwethaf, mae ymateb ymgynghoriad wedi'i anfon at Drafnidiaeth Cymru i sicrhau yr ystyrir dyheadau Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y rhanbarth fel rhan o'r ymgynghoriad masnachfraint bysiau. Gweler yr ymateb yn Atodiad 1.

7. PERFFORMIAD ARIANNOL

7.1 Drwy'r Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol, sicrhaodd y CBC gyllid o £370k cyfalaf a £100k refeniw gan Lywodraeth Cymru ar gyfer rheoli rhaglen y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol. Roedd adrodd ar ddiwedd Chwarter 2 yn cynnwys y gwariant a ddangosir yn Atodiad 2.

7.2. Yn rhannol, mae'r dyraniad cyllid hwn yn cael ei ddefnyddio i ariannu tîm o dri staff yn gweithio ar gylch gwaith trafnidiaeth strategol y CBC.

7.3. Defnyddiwyd gwariant ariannol o'r cyllid hwnnw ar gyfer cymorth ymgynghori i barhau â chomisiwn Arup sydd wedi darparu cymorth technegol a gwaith i gwblhau'r RTP a'r RTDP, a chydlynu Rhaglen Cynlluniau'r Gronfa Trafnidiaeth Rhanbarthol. Mae'r gwariant hefyd yn cynnwys amser swyddogion ar gyfer swyddogion y Cyd-bwyllgor sydd wedi gweithio ar ddatblygu'r Cynllun Trafnidiaeth Ranbarthol.

7.4. Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn prynu cefnogaeth gan Gyngor Gwynedd. Mae hyn yn darparu amser swyddogion ar gyfer cymorth ar wasanaethau cyfreithiol, gwasanaethau democrataidd a chefnogaeth gyllidol.

8. RHEOLI ADNODDAU

8.1. Mae cyfrifoldebau trafnidiaeth y CBC wedi tyfu wrth i ni symud i gam cyflawni cynlluniau'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol y Flwyddyn Ariannol hon. Ynghyd â chydlynu rhanbarthol, materion trafnidiaeth strategol sy'n effeithio'r rhanbarth, a chyfrannu i waith ehangach Uchelgais Gogledd Cymru; mae'r CBC yn gyfrifol am weithio gydag awdurdodau lleol i gefnogi a monitro cynnydd a gwariant cynllun Cronfa Drafnidiaeth Ranbarthol Blwyddyn 1 parhaus, ac adnabod a blaenoriaethu rhaglen Blwyddyn 2. Mae hyn wedi golygu bod angen recriwtio staff ychwanegol i gefnogi'r Uwch Swyddog Trafnidiaeth. Mae'r tîm o dri erbyn hyn yn cynnwys:

- Uwch Swyddog Trafnidiaeth (secondiad o Drafnidiaeth Cymru)
- Swyddog Trafnidiaeth (cyflogaeth am gyfnod penodol)
- Swyddog Trafnidiaeth (secondiad o Gyngor Bwrdeistref Sirol Wrecsam)

8.2. Fel y nodwyd yn adran 7, daw cyllid ar gyfer yr adnoddau staff hyn o ddyraniad y Gronfa Drafnidiaeth Ranbarthol.

9. GOBLYGIADAU ARIANNOL

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol yn deillio o'r adroddiad hwn, ond cynghorir Aelodau i nodi diweddariad y perfformiad ariannol yn Adran 7.

10. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

10.1. Rhoddir sylw i'r goblygiadau cyfreithiol a llywodraethu yng nghorff yr adroddiad.

ATODIADAU:

Atodiad 1 – Ymateb i ymgynghoriad ar fysiau
Atodiad 2 – Adrodd Ariannol

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae'r adroddiad chwe misol yn cael ei gyflwyno yn unol â Chylch Gorchwyl yr Is-bwyllgor a'r trefniadau llywodraethu ehangach. Nid oes gennyf unrhyw sylwadau cyfreithiol na llywodraethu ychwanegol."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

"Mae'r adroddiad yn amlinellu'r sefyllfa dros y misoedd diwethaf a ni fyddai cymeradwyo'r penderfyniad a geisir yn creu ymrwymiadau ariannol newydd. Nid oes gennyf wrthwynebiad i gynnwys yr adroddiad."

Cyd-Bwyllgor Corfforedig
Gogledd Cymru
North Wales
Corporate Joint Committee

Atodiad 2

Drwy e-bost
I engagement@tfw.wales
Rebecca.Colmer@tfw.wales

Dyddiad: Hydref 2026

Annwyl Dîm Ymgysylltu Trafnidiaeth Cymru

YMATEB CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD I'R YMGYNGHORIAD AR Y CYNIGION I DDIWYGIO'R GWASANAETH BWS

Diolch i chi am y cyfle i ymateb i'r ymgynghoriad ar y cynigion i ddiwygio'r gwasanaeth bws. Gellir gweld ymateb Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd isod. Y bwriad yw ategu at yr ymatebion gan y chwe awdurdod lleol yng ngogledd Cymru, a byddem yn cefnogi unrhyw newidiadau penodol i neu bryderon am y cynigion a godwyd gan awdurdodau unigol o'r rhanbarth yn eu hymatebion.

Cyfle i Ymgysylltu

Mae uwch swyddogion Trafnidiaeth Cymru wedi mynychu nifer o gyfarfodydd o Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol y CBC i ddiweddaru Aelodau am y cynigion sydd wedi eu datblygu ar gyfer y rhwydwaith masnachfraint bysiau. Roedd masnachfreintio yn rhoi cyfle go iawn i wella gwasanaethau bws i gymunedau yn y gogledd ac felly croesawyd yr ymgysylltiad yma gyda'r aelodau a hoffem wahodd Trafnidiaeth Cymru i gyfarfodydd yn y dyfodol fel y daw canfyddiadau'r ymgynghoriad i'r amlwg ynghyd â'r cynigion terfynol i weithredu yn cael eu datblygu.

Yn ogystal, mae'r gweithio agos gyda swyddogion ar lefel yr awdurdod lleol ar y rhwydwaith sylfaen wedi caniatáu i wybodaeth leol siapio'r cynigion, ac fe groesawyd hyn.

Fodd bynnag, fel y corff sy'n gyfrifol am gynllunio trafnidiaeth strategol ar draws y rhanbarth, mae yn siomedig nad yw Uchelgais Gogledd Cymru wedi bod yn ymgysylltu ar lefel swyddogion ar ddatblygiad y cynigion cyn iddynt fynd allan i ymgynghori gyda'r cyhoedd.

Yn olaf, ynglŷn ag ymgysylltu, mae wedi bod yn braf gweld y niferoedd a ddaeth a lledaeniad daearyddol y digwyddiadau galw heibio i'r cyhoedd a gynhaliwyd fel rhan o'r broses, yn ogystal â faint o wybodaeth a ddarparwyd ar-lein. Mae hyn wedi caniatáu i bobl o gymunedau ar draws y gogledd i ymgysylltu â'r ymgynghoriad pwysig hwn.

Dyheadau'r Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol

Cydnabuwyd pwysigrwydd y newid i fasnachfreintio yng Nghynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru, drwy Bolisi PT1, oedd yn ymrwymo i "weithio gyda Thrafnidiaeth Cymru a Llywodraeth Cymru i gefnogi cyflwyniad masnachfreintio bysiau yng ngogledd Cymru, a ddylai gynnwys cyllid aml-flwyddyn fyddai'n rhoi sicrwydd i'r cyhoedd sy'n teithio, yr awdurdodau a gweithredwyr."

Roedd y Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol yn nodi ein dyhead am y rhwydwaith fysiau yr hoffem ei gweld yng ngogledd Cymru a'i chyflawni drwy'r cyfleoedd mae masnachfreintio yn eu cynnig.

- **Polisi PT2:** Dylai pob bws newydd sy'n cael ei gyflwyno yng ngogledd Cymru fod yn ddi-allyriadau. Pan fo bysiau newydd yn welliant hirdymor, dylid chwilio am gyfle i ail-bweru'r fflyd gyfredol.

- **Polisi PT4:** Bydd y Rhwydwaith Trawsnewid Gwasanaeth Bws yn cael ei chyflwyno yng ngogledd Cymru. Bydd hyn yn cynnwys rhwydwaith craidd o wasanaethau rhwng ac o fewn aneddleoedd mawr a safleoedd cyflogaeth gydag amlder o ddau i bedwar bws yr awr, yn ymestyn i gyda'r nos.
- **Polisi PT5:** Bydd gwasanaethau bws y dyfodol yng ngogledd Cymru yn cynnwys yr isod:
    - Amlder uchel ac oriau gweithredu hir
    - Amseroedd ymadael rheolaidd/cyson
    - Amserlenni ar ddydd Sul mor agos at amlder gwasanaeth yn ystod dyddiau'r wythnos â phosib i gefnogi'r galw o gymudo, hamdden a'r economi ymweld
    - Wedi'u cydlynu i ddarparu amserlen synhwyrol
    - Lleihau amseroedd teithio rhwng y mannau gwreiddiol a'r cyrchfannau gyda'r galw uchaf
    - Defnyddio llwybrau uniongyrchol sy'n aros yr un fath drwy'r dydd
    - Bydd y llwybr yn mynd drwy gyfnewidfeydd trafnidiaeth a gorsafoedd rheilffordd
    - Wedi'u hintegreiddio gyda'r gwasanaethau bws lleol a thrafnidiaeth sy'n ymateb i'r galw deinamig
    - Yn gyfforddus ar gyfer teithiau hir

Nid yw'r cynigion a amlinellir yn yr ymgynghoriad presennol yn mynd mor bell â chyflawni'r uchelgeisiau hynny; mae'r cynigion sy'n destun yr ymgynghoriad yn debyg iawn i'r rhwydwaith presennol – os nad yn union yr un fath ag ef – yn y rhan fwyaf o Ogledd Cymru. Er cydnabod bod y rhwydwaith a'r patrymau gwasanaeth arfaethedig yn adlewyrchu'r cyllid sydd ar gael, mae angen rheoli disgwyliadau'r cyhoedd o ran graddau'r gwelliannau sy'n bosibl drwy drefniadau masnachfraint ar hyn o bryd.

Hoffem weld cynigion gan TrC a Llywodraeth Cymru a fydd yn gwella'r rhwydwaith a'r ddarpariaeth gwasanaethau ledled Gogledd Cymru yn y dyfodol. Yn ogystal â hyn, hoffem gael sicrwydd y bydd cyllid gan Lywodraeth Cymru ar gael yn y dyfodol i gefnogi rhwydwaith gwell ar ôl i'r trefniadau masnachfraint fod ar waith.

Ynglŷn ag ariannu, dylid nodi gan fod rhai teithiau ar hyn o bryd yn cael eu gweithredu yn fasnachol, nid ydynt angen unrhyw arian ar y funud. Bydd hyn yn newid pan fo'r llwybrau hynny yn cael eu cynnwys mewn pecynnau masnachfraint, ac mae angen i Lywodraeth Cymru a Thrafnidiaeth Cymru gydnabod na fydd hi'n bosibl cyflawni rhwydwaith bysiau tebyg at ei debyg yn y dyfodol o fewn y drefn ariannu sy'n bodoli ar hyn o bryd. Er mwyn ymdrin â hyn, dylai Llywodraeth Cymru geisio ymrwymo i ariannu pellach ac aml-flwyddyn fel bod trafnidiaeth gyhoeddus yn gallu symud ymlaen.

<u>Y Rhwydwaith Arfaethedig a Phatrymau Gwasanaeth</u>

Bydd rhai o'r newidiadau gwasanaeth arfaethedig yn golygu newid i deithiau sydd ar hyn o bryd yn rhai uniongyrchol. Ble fo'r newidiadau hyn yn achosi anhwylustod, e.e. cost, oedi neu ansicrwydd i'r teithiwr, dylai'r anhwylustod hwn gael ei leihau. Er enghraifft, mae gwasanaethau F19 ac F18 ar hyn o bryd yn cysylltu pentrefi yn Sir y Fflint gyda'r Rhyl. O dan y cynigion newydd, byddai angen newid ym Mhrestatyn i wasanaeth sydd ar hyn o bryd yn cael ei redeg gan weithredwr gwahanol. Ni ddylai fod cosb ariannol i deithwyr sydd angen gwneud y newid hwn. Yn amlwg gellid mynd i'r afael â hyn drwy'r cynigion tocynnau integredig sy'n cael eu datblygu gan Drafnidiaeth Cymru.

Ar Ynys Môn, mae'r Cyngor wedi cynnal cynllun peilot gan ddefnyddio Cronfa Trafnidiaeth Leol sy'n wasanaeth trafnidiaeth ymateb i'r galw yng Nghymru, a weithredir mewn cymunedau bychain ger yr A5. Digwyddodd hyn ar ôl i'r gweithredwr masnachol roi'r gorau i wasanaethu'r cymunedau hyn ar sail fasnachol gan nodi oedi, niferoedd isel o deithwyr a thrafferthion gyda cheir wedi parcio neu ffyrdd cul fel rhesymau. Mae'n siomedig nad yw'r rhwydwaith masnachfraint arfaethedig yn gwasanaethu'r cymunedau hyn.

Mae gwasanaethau ar draws y ffin i Loegr yn rhan hanfodol o'r rhwydwaith trafnidiaeth yng ngogledd Cymru. Mae hyn yn adlewyrchu'r nifer fawr o bobl sydd yn symud ar draws y ffin i weithio, amser handden, gweld teulu a mynediad at wasanaethau. Ni ddylai gwasanaethau bws ar draws y ffin fod o dan unrhyw anfantais pan fyddant yn croesi'r ffin i Gymru oherwydd unrhyw newid anfwriadol i'r rhan o'r siwrnai yn Lloegr.

Mae'n ymddangos fod yna rai gwallau neu anghysondebau yn y cynnyrch a gyhoeddwyd. Er enghraifft:

- Ar y map rhyngweithiol ym Mhrestatyn, mae'r llwybrau ar gyfer gwasanaethau 11 a 35/36 yn adlewyrchu'r llwybrau blaenorol cyn i'r rhain gael eu newid. Os fydd y rhain yn cael eu newid yn ôl wedi masnachfreintio, nid yw hyn yn cael ei ddangos yn y rhan newidiadau arfaethedig.
- Mae hyn hefyd yn gywir ar gyfer y gwasanaeth 11F, mae'r map yn awgrymu amlder gyda 1 funud rhyngddynt.
- Mae yna ardal Fflecsi fechan iawn yn cael ei dangos yn Saltney Ferry ar y map.

Byddem hefyd yn annog adolygiadau o'r ardaloedd fflecsi i ganiatáu symudiadau dros y ffin i rai gwasanaethau lle nad yw cymunedau o angenrheidrwydd yn edrych ar drefi yn ardal eu hawdurdod lleol, ond ar drefi mewn ardal awdurdod cyfagos. Dylai masnachfreintio a gweithio'n rhanbarthol drwy'r CBC ddarparu cyfle i sicrhau bod gwasanaethau yn adlewyrchu'r teithiau mae pobl eisiau eu gwneud ac nad ydynt yn cael eu cyfyngu gan derfynau gwleidyddol.

Unwaith eto, diolch i chi am y cyfle i ymateb i'r cynigion hyn ac am ymgysylltu yn rhanbarthol gyda ni. Os hoffech gael rhagor o wybodaeth am gynnwys yr ymateb hwn, neu am drafodaeth bellach, mae croeso ichi gysylltu ag Adam Graham, Uwch Swyddog Trafnidiaeth Uchelgais Gogledd Cymru yn AdamGraham@uchelgaisgogledd.cymru

Yn gywir,

Y Cynghorydd David A Bithell
Cadeirydd yr Is-bwyllgor Trafnidiaeth Strategol

Atodiad 2									
Enw'r cynllun	**RTF dyraniad 2026/27 (£)**	**Gwir wariant ar y cyfriflyfr yn 2026/27**	**Arian wedi'i ymrwymo yn 2026/27**	**Amcan werth[1] y gwaith / gweithgareddau a gyflawnwyd yn 2026/27 (£)**	**Gweithgareddau allweddol yn y cyfnod sydd dan sylw yn yr adroddiad**	**Gweithgareddau allweddol wedi'u cynllunio ar gyfer y chwarter nesaf (dim mwy na 50 o eiriau)**	**RTF rhagolygon alldro 2026/27 (£)**	**Hawliad RTF Ch1[3] (£)**	**Hawliad RTF Ch2[3] (£)**
Refeniw - Gweinyddol RTP	£100,000.00	£26,206.83	£81,188.49	£100,000.00	Cefnogaeth ymgynghorol barhaus i ddatblygu rhaglen RTF Blwyddyn 2, ac ar gyfer gwaith monitro.	Cefnogaeth barhaus i gwblhau'n derfynol y rhaglen Blwyddyn 2 i'w gyflwyno i Lywodraeth Cymru yn Chwarter 3. Ffocws cynyddol ar fonitro a gwerthuso i gwrdd â gofynion Llywodraeth Cymru a'n prosesau llywodraethu ein hunain.	£100,000.00	£19,694.27	£6,512.56
Cyfalaf - Rheoli a Monitro	£370,000.00	£30,951.58	£152,649.38	£370,000.00	Recriwtio'r Tîm Trafnidiaeth -	Cadw staff, gan ganiatáu mwy o wydnwch a rôl gynyddol ar gyfer y CBC o ran gweithio	£370,000.00	£0.00	£30,951.58

RTP					dau Swyddog Trafnidiaeth newydd wedi'u recriwtio yn Ch2, gan greu tîm o dri. Ymgysylltu â'r Walk Wheel Cycle Trust ar ymglymiad y Walking and Cycling Index.	rhanbarthol a chefnogi awdurdodau lleol gyda'r rhaglen RTF. Cwblhau'r broses gaffael ar gyfer y Walking Wheeling and Cycling Trust cyn i'r Walking and Cycling Index ddechrau. Recriwtio'r tîm llawn - a gwell dealltwriaeth o'r gost am hynny - bydd yn rhoi darlun cliriach o'r gyllideb sydd ar gael i fwrw ymlaen ag unrhyw gynlluniau cofrestr ymrwymiadau RTP.			

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Cynllun Cydraddoldeb Strategol

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr
Dave Hole, Rheolwr Rhaglen Gweithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

Cyflwynir yr adroddiad hwn i'r CBC er mwyn i'r aelodau ystyried y Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft.

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

Bod y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn **cymeradwyo'r** Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft a nodir yn Atodiad A ar gyfer ymgynghoriad, gyda'r drafft terfynol i'w gyflwyno'n ôl i'r CBC am benderfyniad ym mis Mawrth 2027.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

Mae'n ofyniad cyfreithiol i'r CBC i fabwysiadu polisïau penodol, gan gynnwys Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Y CBC ei hun sy'n parhau i fod â'r cyfrifoldeb am wneud penderfyniadau, oni bai ei fod yn dewis dirprwyo penderfyniad mewn perthynas â pholisi.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

Mae Cyd-bwyllgorau Corfforedig a sefydlwyd o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus o dan adran 149 o Ddeddf Cydraddoldeb 2010. Mae swyddogion wedi paratoi Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft, fel y nodir yn Atodiad A, ac maent yn barod i ymgynghori arno gyda'r cynghorau cyfansoddol, pobl sydd â nodweddion gwarchodedig neu eu cynrychiolwyr, a rhanddeiliaid perthnasol eraill. Gofynnir i'r aelodau gymeradwyo'r Cynllun drafft ar gyfer ymgynghoriad. Yn dilyn hynny, bydd y fersiwn derfynol yn cael ei chyflwyno'n ôl i'r CBC i'w chymeradwyo yn ei gyfarfod ym mis Mawrth 2027.

5. GOBLYGIADAU O RAN ADNODDAU

Nid oes goblygiadau sylweddol o ran adnoddau i'r penderfyniad a geisir yn yr adroddiad. Bydd amser swyddogion yn cael ei ddefnyddio i fwrw ymlaen â'r cynllun, ond gellir ymgymryd â'r gwaith hwn fel rhan o weithgarwch busnes arferol.

6. YMGYNGHORIAD

Bydd ymgynghoriad â'r awdurdodau cyfansoddol ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft.

Mae'r dyletswyddau penodol sy'n berthnasol yng Nghymru, fel y'u nodir yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, yn cynnwys 'darpariaethau ymgysylltu'. Mae hyn yn golygu bod yn rhaid cynnwys pobl sydd â nodweddion gwarchodedig,

neu eu cynrychiolwyr sydd â diddordeb yn y ffordd y mae'r sefydliad yn cyflawni ei swyddogaethau, wrth bennu amcanion cydraddoldeb a llunio Cynllun Cydraddoldeb Strategol.

Mae ymgysylltu ag aelodau tîm Uchelgais Gogledd Cymru a phartneriaid wedi bwydo i mewn i'r Cynllun drafft presennol.

Yn ddiweddar, mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi ymuno â Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru (NWPSEN) er mwyn cydweithio â phartneriaid rhanbarthol i hyrwyddo'r agenda cydraddoldeb ac i fynd i'r afael â materion annhegwch sy'n berthnasol ar draws y sector cyhoeddus ledled y Gogledd.

Mae tudalen Cydraddoldeb wedi'i chyhoeddi ar wefan Uchelgais Gogledd Cymru, sy'n cynnwys ffurflen ymgysylltu i gasglu safbwyntiau a thystiolaeth gan unigolion a grwpiau ynghylch y rhwystrau sy'n wynebu pobl sydd â nodweddion gwarchodedig mewn perthynas â swyddogaethau Uchelgais Gogledd Cymru, yn ogystal â chasglu awgrymiadau posibl ynghylch sut i hyrwyddo cydraddoldeb drwy ein gwaith.

Bydd crynodeb o'r ymgynghoriad a'r ymgysylltu a gynhaliwyd wrth bennu amcanion cydraddoldeb a llunio Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cael ei gynnwys yn nrafft terfynol y Cynllun.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

Mae gan y CBC gyfrifoldeb statudol i fabwysiadu Cynllun Cydraddoldeb Strategol. Mae'r penderfyniad a geisir yn yr adroddiad hwn yn cydymffurfio â rhwymedigaethau cyfreithiol y CBC. Bydd y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn nodi sut y bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn rhoi sylw dyledus i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus wrth gyflawni ei swyddogaethau, yn ogystal â'r dyletswyddau penodol sy'n berthnasol yng Nghymru, fel y'u nodir yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.

9. GOBLYGIADAU ARIANNOL

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol penodol yn deillio o'r adroddiad hwn.

10. ATODIADAU

ATODIAD A: Cynllun Cydraddoldeb Strategol Drafft

11. DOGFENNAU CEFNDIROL

Tudalen Cydraddoldeb ar wefan Uchelgais Gogledd Cymru:
https://uchelgaisgogledd.cymru/llywodraethu/polisiau/cydraddoldeb/

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

Mae paratoi Cynllun Cydraddoldeb Strategol ac ymgynghori arno yn rhan o gyfrifoldebau statudol y CBC o dan Ddeddf Cydraddoldeb 2010 a Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011.

Mae'r broses ymgynghori arfaethedig yn cynnig cyfle priodol i gasglu tystiolaeth a safbwyntiau gan yr awdurdodau cyfansoddol, pobl sydd â nodweddion gwarchodedig a rhanddeiliaid perthnasol eraill cyn cwblhau'r Cynllun a'r amcanion cydraddoldeb. Dylai

canlyniadau'r ymgysylltu hwnnw lywio'r Cynllun terfynol a gyflwynir yn ôl i'r CBC i'w fabwysiadu.

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

Rwyf yn fodlon na fydd cymeradwyo'r Cynllun Cydraddoldeb Strategol drafft am ymgynghoriad yn creu ymrwymiadau gwario ychwanegol. Rwyf yn cefnogi'r adroddiad, ac nid oes gennyf sylwadau pellach o safbwynt priodoldeb ariannol.

Uchelgais Gogledd Cymru
Ambition North Wales

Cynllun Cydraddoldeb Strategol

2027 - 2031

Cynnwys

Rhagair	3
Cyflwyniad	4
Y Cyd-destun Rhanbarthol	8
Ymrwymiad Uchelgais Gogledd Cymru i gydraddoldeb	10
Amcanion cydraddoldeb a chynllun gweithredu	11
Fframwaith monitro ac adrodd	22

DRAFT

Rhagair – i ddilyn

DRAFT

2. Cyflwyniad

Cyd-destun a Fframwaith Cyfreithiol

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithredu fel Cyd-bwyllgor Corfforedig Gogledd Cymru (CBC) – corff rhanbarthol statudol a sefydlwyd o dan Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 i gryfhau cydweithredu ledled gogledd Cymru.

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn cydnabod y rôl allweddol y mae'n rhaid i ni ei chwarae wrth hyrwyddo cydraddoldeb a chyflawni Cymru fwy cyfartal.

Mae CBC Gogledd Cymru yn ddarostyngedig i Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus (PSED). Mae adran 149 o'r Ddeddf Cydraddoldeb yn nodi'r PSED sydd, yn gryno, yn gosod dyletswydd ar gyrff cyhoeddus i roi sylw dyledus wrth arfer eu swyddogaethau i'r angen i:

- Ddileu gwahaniaethu, aflonyddu ac erledigaeth
- Hyrwyddo cyfle cyfartal rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu
- Meithrin perthynas dda rhwng personau sy'n rhannu nodwedd warchodedig berthnasol a phersonau nad ydynt yn ei rhannu

Mae Deddf Cydraddoldeb 2010 yn ei gwneud hi'n anghyfreithlon gwahaniaethu yn erbyn y rhai sydd â nodwedd warchodedig. Y naw nodwedd warchodedig yw: oedran; anabledd; ailbennu rhyw; beichiogrwydd a mamolaeth; hil; crefydd neu gred; rhyw; cyfeiriadedd rhywiol; priodas a phartneriaeth sifil.

Yn unol â'r dyletswyddau penodol ychwanegol ar gyfer Cymru, fel y'u rhestrir yn Rheoliadau Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011, mae'n ofynnol i Uchelgais Gogledd Cymru:

- Gynnal asesiadau effaith cydraddoldeb
- Adnabod a chasglu gwybodaeth berthnasol am gydraddoldeb
- Gosod amcanion cydraddoldeb ac amlinellu camau i gyflawni'r amcanion
- Darparu adroddiadau blynyddol
- Cynnal ymgysylltu
- Coladu data cyflogaeth
- Cyhoeddi Cynllun Cydraddoldeb Strategol
- Ystyried y ddyletswydd gyffredinol mewn prosesau caffael

DRAFT

- Gweithredu'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol o fewn asesiadau effaith presennol

Mae Dyletswydd economaidd-gymdeithasol Deddf Cydraddoldeb 2010 yn ei gwneud yn ofynnol i CBC Gogledd Cymru fel 'corff cyhoeddus perthnasol', wrth wneud penderfyniadau strategol fel 'penderfynu ar flaenoriaethau a gosod amcanion', ystyried sut y gallai ei benderfyniadau helpu i leihau'r anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol - gan yrru canlyniadau gwell i fywydau a phrofiadau pobl drwy wneud penderfyniadau gwell a chyfrannu ymhellach tuag at ein nod cyffredin o ddod yn Gymru fwy cyfartal.

Nod y Cynllun Cydraddoldeb Strategol

Mae'r cynllun hwn yn bodloni ein dyletswyddau o dan reoliad 14(2)(c) o Reoliad Deddf Cydraddoldeb 2010 (Dyletswyddau Statudol) (Cymru) 2011 ac mae'n adlewyrchu ymrwymiad Uchelgais Gogledd Cymru i wneud cydraddoldeb yn rhan annatod o sut mae Uchelgais Gogledd Cymru yn gweithio. Bydd yr amcanion cydraddoldeb a nodir yn y cynllun yn darparu fframwaith sy'n dod â'r gwaith cydraddoldeb ar draws ein swyddogaethau at ei gilydd ac yn llywio gweithredu yn y dyfodol lle gall wneud y gwahaniaeth mwyaf. Bydd hefyd yn cefnogi rhaglenni a phrosiectau unigol ac yn sicrhau eu bod yn cyfrannu at ein nodau ehangach, gan ganolbwyntio ymdrech lle bydd yn cael yr effaith fwyaf.

Aliniad â fframweithiau a pholisi cenedlaethol

Mae'r cynllun hwn yn cyd-fynd â *Chynllun Cydraddoldeb Strategol a Hawliau Dynol 2025–2029* Llywodraeth Cymru ac yn cyfrannu at ei *Amcanion Cydraddoldeb Cenedlaethol (NEOs),* gan sicrhau cysondeb â blaenoriaethau cenedlaethol ar gyfer Cymru decach, mwy cynhwysol a sy'n seiliedig ar hawliau.

Mae hefyd yn cyd-fynd â nod Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol o 'Gymru Fwy Cyfartal' a gyflwynwyd drwy Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015, ac mae'n ategu ein Cynlluniau Llesiant a Thwf Economaidd rhanbarthol, gan gydnabod na fyddwn yn cyflawni nodau llesiant eraill heb gael gogledd Cymru fwy cyfartal.

Diffinnir 'Cymru Fwy Cyfartal' fel: 'Cymdeithas sy'n galluogi pobl i gyflawni eu potensial waeth beth fo'u cefndir neu amgylchiadau (gan gynnwys eu cefndir economaidd-gymdeithasol a'u hamgylchiadau)'.

O fewn y 50 **dangosydd cenedlaethol** sy'n mesur cynnydd yn erbyn y saith nod llesiant, mae llawer o'r rhain yn mesur agweddau sy'n ymwneud â Chymru fwy cyfartal.

DRAFT

Y Gymraeg ac Integreiddio Polisïau

Mae aelodau Uchelgais Gogledd Cymru a'r CBC wedi ymrwymo i hyrwyddo a hwyluso'r defnydd o'r Gymraeg yn unol â Mesur y Gymraeg (Cymru) 2011 a Safonau'r Gymraeg sy'n berthnasol.

Bydd amcanion cydraddoldeb Uchelgais Gogledd Cymru yn cael eu cyflawni ochr yn ochr â'n safonau i'r Gymraeg, gan gydnabod bod iaith yn rhan allweddol o hunaniaeth, cynhwysiant a chyfranogiad. Cyhoeddodd y Cyd-bwyllgor Corfforedig Safonau'r Gymraeg ym mis Chwefror 2024 ac mae adroddiad blynyddol ynghylch gweithredu Safonau'r Gymraeg yn cael ei gyhoeddi'n flynyddol.

Datblygu'r Cynllun hwn

Fel endid newydd i Lywodraeth Leol, bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn adeiladu ar hyn i sicrhau bod camau gweithredu ar waith i ymgorffori cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn llawn yn ei ffyrdd o weithio.

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn gwahodd grwpiau, partneriaid a rhanddeiliaid perthnasol i gymryd rhan yn y broses ymgynghori mewn perthynas ag:

- ystyried a dylunio'r amcanion cydraddoldeb;
- asesu sut mae pethau a wneir (neu bethau y gellid eu gwneud) yn cyfrannu at gydymffurfio â'r ddyletswydd gyffredinol;
- asesu effaith polisïau ac arferion ar gydymffurfio â'r ddyletswydd gyffredinol.

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn cydnabod na ddylai ymgysylltu fod yn ddigwyddiad untro ond yn ddeialog barhaus gyda phobl sy'n cael eu hystyried yn gynrychioliadol o'r rhai sydd â nodweddion gwarchodedig gwahanol a'r rhai sydd â diddordeb yn y ffordd y mae'r CBC yn cyflawni ei swyddogaethau.

DRAFT

Amserlen

Medi – Hydref: 2026: Ymgysylltu â rhanddeiliaid allweddol.

Tachwedd: Ceisir penderfyniad gan y CBC i ddechrau ymgynghoriad cyhoeddus.

Tachwedd – Rhagfyr: Ymgysylltu â grwpiau nodweddion gwarchodedig a phartneriaid a rhanddeiliaid Uchelgais Gogledd Cymru.

Mawrth: Diwygiadau a drafft terfynol yn cael eu cyflwyno i'r CBC i'w hystyried.

DRAFT

3. Y Cyd-destun Rhanbarthol

Mae gogledd Cymru yn rhanbarth amrywiol o bron i 700,000 o bobl, sy'n cwmpasu canolfannau trefol, cymunedau arfordirol, trefi marchnad ac ardaloedd gwledig helaeth. Mae'r boblogaeth yn hŷn na chyfartaledd Cymru, gyda chyfran gynyddol o drigolion dros 65 oed a phoblogaeth oedran gweithio yn gostwng mewn rhai ardaloedd. Mae'r rhanbarth yn gartref i bobl o amrywiaeth o gefndiroedd ethnig, diwylliannol, crefyddol ac ieithyddol.[1]

Mae hwn yn gyfnod cyffrous i'r Gogledd. Gyda buddsoddiad sylweddol, cyfleoedd twf a llif prosiectau cryf ar draws ystod o sectorau, mae potensial mawr i fod yn creu swyddi o ansawdd a gyrru twf economaidd cynaliadwy. Ar yr un pryd, mae anghydraddoldeb parhaus fel pobl ifanc nad ydynt mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET), a mynediad anghyfartal i ddilyniant gyrfa yn parhau i gyflwyno heriau i'r rhanbarth. I bobl â nodweddion gwarchodedig, gall y rhwystrau hyn fod yn arbennig o acíwt. Mae mynd i'r afael â'r anghydraddoldebau hyn yn hanfodol os yw pob cymuned am elwa o les economaidd.

Mae'r Gymraeg yn ganolog i hunaniaeth, diwylliant a threftadaeth gogledd Cymru. Mae tua 29% o drigolion yn dweud eu bod yn gallu siarad Cymraeg, gyda lefelau llawer uwch yng Ngwynedd ac Ynys Môn. Mae diogelu a hyrwyddo'r defnydd o'r Gymraeg yn gysylltiedig â chefnogi cymunedau bywiog, gwydn a chynhwysol.

Mae tystiolaeth o Cydraddoldeb yng Ngogledd Cymru: Adroddiad Data a Thystiolaeth 2023 a gyhoeddwyd gan Rwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru yn dangos, er bod profiadau'n wahanol ar draws y rhanbarth, bod anghydraddoldebau sylweddol yn parhau ym maes addysg, cyflogaeth, iechyd, tai, diogelwch personol a mynediad at wasanaethau. Mae anfantais economaidd-gymdeithasol yn ffactor allweddol ac yn aml yn croestorri â nodweddion gwarchodedig i greu rhwystrau ychwanegol.

Mae pobl anabl yn profi rhai o'r gwahaniaethau mwyaf arwyddocaol. Yn 2021/22, roedd y gyfradd gyflogaeth ar gyfer pobl anabl yng ngogledd Cymru yn 47%, o'i gymharu ag 82% i bobl nad ydynt yn anabl. Roedd pobl anabl hefyd yn fwy na dwywaith yn fwy tebygol o fyw mewn cartrefi heb fynediad at gar neu fan, gan greu heriau penodol mewn cymunedau gwledig.

Mae anghydraddoldebau rhwng y rhywiau hefyd yn parhau. Er mai merched yn gyffredinol oedd yn fwy tebygol o fod â chymwysterau lefel gradd, mae merched yn ennill llai na dynion ym mhob un o'r chwe ardal awdurdod lleol yng ngogledd Cymru ac maent yn fwy tebygol o ddarparu gofal di-dâl.

DRAFT

[1] Ystadegau cydraddoldeb ac amrywiaeth (Data cyfrifiad a gynhyrchwyd gan Fwrdd Partneriaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru).

Roedd gan bobl o'r mwyafrif byd-eang gyfradd cyflogaeth gyffredinol is na phobl Wyn, tra bod gwahaniaethau sylweddol yn bodoli mewn perchnogaeth cartrefi a gorlenwi. Roedd hil hefyd yn ffactor ysgogol mwyaf cyffredin ar gyfer troseddau casineb a gofnodwyd yng ngogledd Cymru. Cynyddodd troseddau casineb a gofnodwyd mewn perthynas â chyfeiriadedd rhywiol a hunaniaeth drawsryweddol hefyd yn sylweddol, er bod tanadrodd yn golygu bod y ffigyrau yn annhebygol o adlewyrchu profiadau cymunedau LHDTC+ yn llawn.

Mae Uchelgais Gogledd Cymru yn credu y bydd creu Gogledd Cymru fwy cyfartal yn cyfrannu at ranbarth iachach a mwy llewyrchus. Gall mynediad at waith da a sicr chwarae rhan bwysig wrth fynd i'r afael ag anghydraddoldebau iechyd hirdymor, tra gall ymyriadau cydgysylltiedig ym maes cyflogadwyedd ac iechyd helpu mwy o bobl i gymryd rhan yn y farchnad lafur.

Mae angen cydgysylltu ymyriadau cyflogadwyedd ac iechyd er mwyn cynyddu lefelau cynhyrchiant yng Ngogledd Cymru. Salwch hirdymor yw'r rheswm mwyaf dros anweithgarwch economaidd (30,800 o bobl, sef 32.1% o'r rhai sy'n economaidd anweithgar), ac mae 29.7% o'r boblogaeth oedran gweithio yn anabl o dan y Ddeddf Cydraddoldeb neu â chyflwr sy'n cyfyngu ar eu gallu i weithio. Mae enillion hefyd yn parhau'n is na chyfartaledd y DU, gan amlygu pwysigrwydd nid yn unig cefnogi pobl i gael gwaith, ond hefyd ehangu mynediad at waith teg, cynaliadwy ac o ansawdd da.

Mae pobl ifanc yn wynebu heriau penodol. Yn ystod y tair blynedd hyd at fis Rhagfyr 2025, roedd 15.1% o bobl ifanc 16–24 oed yng Ngogledd Cymru heb fod mewn addysg, cyflogaeth na hyfforddiant (NEET), y gyfradd uchaf o blith rhanbarthau Cymru.[2] Ledled Cymru, cyrhaeddodd y gyfradd 17.0% yn 2025, cynnydd o 5.5 pwynt canran mewn blwyddyn, o gymharu â thua 12.7% yn y DU. Mae hyn yn gysylltiedig â darlun ehangach o gyfranogiad yn y farchnad lafur: cododd anweithgarwch economaidd 2.0 bwynt canran i 22.9%, mae salwch hirdymor yn cyfrif am 32.1% ohono, ac nid oes gan 5.6% o'r rhai sy'n economaidd weithgar unrhyw gymwysterau (8.6% yng Nghonwy a 7.5% yn Sir Ddinbych).

Mae gwella tegwch iechyd, felly, yn nod hirdymor ar draws ein cyfrifoldebau. Byddwn yn ceisio lleihau rhwystrau i gyflogaeth, ehangu mynediad at waith o ansawdd da a sicrhau bod cyfleoedd economaidd yn hygyrch i bobl o bob cefndir, gan helpu i atal anghydraddoldebau iechyd presennol rhag ehangu ymhellach.

Yn gyffredinol, mae'r dystiolaeth yn dangos pwysigrwydd mynd i'r afael ag anghydraddoldeb economaidd-gymdeithasol, hygyrchedd, gwahaniaethu a rhwystrau i gyfranogiad, tra'n cydnabod bod profiadau pobl yn cael eu siapio gan nodweddion lluosog sy'n gorgyffwrdd.

DRAFT

[2] Pobl ifanc heb fod mewn addysg, cyflogaeth neu hyfforddiant (NEET): 2025 [HTML] | LLYW.CYMRU

4. Ymrwymiad Uchelgais Gogledd Cymru i Gydraddoldeb

Gweledigaeth:

Ein gweledigaeth yw gogledd Cymru decach, mwy cyfartal - lle gall pob person ffynnu. Rydym wedi ymrwymo i adeiladu rhanbarth lle mae arloesedd yn gyrru cyfleoedd, lle mae buddsoddiad yn cryfhau cymunedau, a lle mae ffyniant yn cael ei rannu gan bawb, waeth beth fo'u nodwedd warchodedig neu eu hamgylchiadau economaidd-gymdeithasol.

Gwerthoedd:

Rydym yn Uchelgeisiol - rydym yn ymdrechu i ddarparu'r gorau i ogledd Cymru. Rydym yn arweinwyr yn ein meysydd, yn ffurfio barn ac yn ddylanwadwyr, ac rydym yn herio syniadau confensiynol. Rydym yn ymgyrraedd at safonau uchel, yn anelu i fod ar ein gorau, ac yn datblygu ein hunain yn broffesiynol drwy'r amser.

Rydym yn Gweithio ar y Cyd - Rydym yn rhannu gwybodaeth, sgiliau, gwybodaeth a chefnogaeth ac yn sicrhau bod cydweithwyr yn cael eu hysbysu. Rydym bob amser yn helpu ein gilydd, yn hwyluso cyfleoedd i ogledd Cymru ac yn cydnabod bod ein heffaith ar y cyd yn fwy sylweddol na'n heffaith yn unigol.

Rydym ni'n gwneud y peth iawn - Rydym yn gwneud y peth iawn, nid y peth hawsaf. Rydym yn herio ymddygiad anfoesol ac yn codi llais pan nad yw pethau'n teimlo'n iawn. Rydym yn barchus, yn deg ac yn ystyriol a gellir ymddiried ynom i gyflawni'r ymrwymiadau sydd wedi'u cytuno a hynny ar amser.

Rydym yn gwneud gwahaniaeth - Rydym yn mynd ar drywydd cyfleoedd i wneud gwahaniaeth yng ngogledd Cymru. Rydym yn hyrwyddo'r Gymraeg, treftadaeth a diwylliant Cymru ac yn cefnogi elusennau rhanbarthol. Rydym yn gwarchod yr amgylchedd ac yn chwilio am gyfleoedd i leihau ein hôl-troed.

DRAFT

5. Ein Hamcanion Cydraddoldeb Strategol (2027–2031)

Mae'r amcanion cydraddoldeb a nodir yn y cynllun hwn yn cynrychioli ymrwymiadau Uchelgais Gogledd Cymru i gryfhau llywodraethu, gwneud penderfyniadau, arferion y gweithlu a chydymffurfio â deddfwriaeth cydraddoldeb.

1. Mae cydraddoldeb a'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol wedi'u hymgorffori ar draws ein holl ffyrdd o weithio i gefnogi canlyniadau teg ledled y Gogledd.
2. Mae diwylliant sefydliadol cynhwysol yn cael ei gryfhau trwy ddatblygu ein pobl, gwell gwybodaeth am y gweithlu a pholisïau sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth, mynd i'r afael â rhwystrau ac yn galluogi pawb i ffynnu.
3. Defnyddir ein partneriaethau rhanbarthol i hyrwyddo cydraddoldeb a gwella mynediad at ddatblygu sgiliau a chyfleoedd ledled y Gogledd.

Ar gyfer pob amcan bydd set o gamau gweithredu, canlyniadau, mesurau/dangosyddion ac amserlen arfaethedig a fydd yn cael eu monitro a'u hadrodd yn flynyddol.

Bydd awdurdodau lleol ledled gogledd Cymru yn paratoi i adolygu a diwygio eu hamcanion cydraddoldeb wrth i'w Cynlluniau Cydraddoldeb Strategol pedair blynedd presennol ddod i ben. Bydd y data a'r dystiolaeth cydraddoldeb diweddaraf ar gyfer gogledd Cymru yn cael eu casglu a'u dadansoddi fel rhan o'r broses hon yn 2027-28, gan helpu i nodi anghydraddoldebau sy'n dod i'r amlwg a llywio datblygiad amcanion yn y dyfodol. Bydd Byrddau Gwasanaethau Cyhoeddus hefyd yn cyhoeddi eu hasesiadau llesiant, a fydd yn ystyried nod llesiant 'Cymru Fwy Cyfartal' ac yn darparu tystiolaeth bellach o dueddiadau ac anghydraddoldebau sy'n dod i'r amlwg ar draws y rhanbarth.

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn ymwybodol o'r amserlen ranbarthol hon a bydd yn ystyried a ddylid adolygu ei amcanion cydraddoldeb cyhoeddedig a'i amserlenni cysylltiedig i alinio'n well â phartneriaid rhanbarthol. Byddai hyn yn darparu cyfleoedd ar gyfer dull mwy cydgysylltiedig a chydweithredol o nodi a mynd i'r afael â blaenoriaethau cydraddoldeb ar draws y Gogledd.

DRAFT

Amcan 1: Mae cydraddoldeb a'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol wedi'u hymgorffori ar draws ein holl ffyrdd o weithio i gefnogi canlyniadau teg ledled y Gogledd.

Pam?

Fel Cyd-bwyllgor Corfforedig, mae gan Uchelgais Gogledd Cymru gyfrifoldebau statudol ar gyfer trafnidiaeth ranbarthol a chynllunio datblygu strategol, ochr yn ochr â rôl yn hyrwyddo lles economaidd y Gogledd. Mae'r swyddogaethau hyn yn darparu cyfleoedd sylweddol i fynd i'r afael ag anghydraddoldeb, gwella symudedd cymdeithasol ac ehangu mynediad at gyflogaeth, gwasanaethau a chyfleoedd eraill. Mae'r Ddyletswydd Economaidd-gymdeithasol yn cydnabod y dylai penderfyniadau a wneir gan gyrff cyhoeddus ystyried sut i leihau anghydraddoldebau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol a gwella canlyniadau i'r rhai sy'n wynebu'r rhwystrau mwyaf.

Nododd tîm Uchelgais Gogledd Cymru yr angen i adolygu'r broses Asesu Effaith Integredig bresennol a sicrhau dull cyson ar draws strategaethau, polisïau, prosiectau a phenderfyniadau. Bydd hyfforddiant a chanllawiau yn cefnogi ei ddefnydd effeithiol, gan gynnwys paratoi ar gyfer Asesiad Effaith Iechyd gorfodol o fis Ebrill 2027 a chydnabod y cysylltiadau rhwng iechyd, amgylchiadau economaidd-gymdeithasol ac anghydraddoldeb.[3]

Bydd cydraddoldeb yn cael ei ymgorffori yn ein dull o gynllunio datblygu strategol a thrafnidiaeth ranbarthol. Gall trafnidiaeth hygyrch ac effeithiol helpu i gysylltu pobl â chyflogaeth, addysg, gwasanaethau a chymorth fel y dangosir gan yr Arfarniad Llesiant Integredig a baratowyd i gefnogi Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru. Mae'r Cynllun Datblygu Strategol yn rhoi cyfle i ystyried anghenion cymunedau amrywiol a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau ar lefel ranbarthol.

Bydd ymgysylltu ystyrlon â chymunedau amrywiol y Gogledd yn helpu i sicrhau bod profiad byw yn llywio ein gwaith, felly bydd yn archwilio ffyrdd o adeiladu perthnasoedd a rhwydweithiau a fydd yn llywio ein dealltwriaeth o'r rhwystrau a'r heriau sy'n wynebu pobl â nodweddion gwarchodedig. Yn ddiweddar, mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi ymuno â Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru, a byddwn yn gweithio gyda phartneriaid i wella canlyniadau cydraddoldeb, yn enwedig drwy gynyddu cyfranogiad ac amrywiaeth wrth wneud penderfyniadau a mynd i'r afael ag anfantais economaidd-gymdeithasol ac anghydraddoldebau canlyniadau.

[3] Adolygiad Marmot – 10 mlynedd yn ddiweddarach

DRAFT

Bydd ymgorffori cydraddoldeb a'r ddyletswydd economaidd-gymdeithasol drwy gydol ein llywodraethu, casglu tystiolaeth, ymgysylltu, asesu effaith a gwneud penderfyniadau yn ein helpu i nodi effeithiau anghyfartal, deall profiad byw, gwneud y mwyaf o ganlyniadau cadarnhaol a chymryd camau i leihau anfantais.

Gweithred		Canlyniad	Mesurau a Dangosyddion Arfaethedig	Amserlen
1 (i)	Adolygu ac ymgorffori proses Asesu Effaith Integredig gyson ar draws strategaethau, polisïau, prosiectau a phenderfyniadau allweddol, gyda chefnogaeth hyfforddiant a chanllawiau.	Mae cydraddoldeb ac effeithiau ehangach yn cael eu hystyried yn gyson ac yn gynnar wrth wneud penderfyniadau a'u monitro'n systematig, wrth ddal a rhannu arfer gorau i annog gwelliannau pellach.	• Canran y strategaethau, y polisïau a'r prosiectau perthnasol sy'n cwblhau Asesiad Effaith Integredig. • Canran y staff perthnasol sy'n cwblhau hyfforddiant asesu effaith. • Tystiolaeth o adolygiadau cyfnodol bod asesiadau yn dylanwadu ar benderfyniadau.	Asesiad Effaith Integredig Diwygiedig i'w weithredu 2027-28.
1 (ii)	Cyflawni Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru (2025–2030) i wella mynediad at swyddi, gwasanaethau a chyfleoedd ledled y Gogledd, gan sicrhau bod cydraddoldeb yn parhau i fod yn biler creiddiol i gynllunio trafnidiaeth, gyda chefnogaeth yr Arfarniad Llesiant Integredig.	Gwell mynediad at drafnidiaeth i bobl â nodweddion gwarchodedig, cymunedau gwledig a'r rhai sy'n profi anfantais economaidd-gymdeithasol.	Mae'r Monitro a'r Gwerthuso ar gyfer Cynllun Trafnidiaeth Rhanbarthol Gogledd Cymru (2025–2030) yn cynnwys set o fesurau yn seiliedig ar Fframwaith Monitro Strategaeth Drafnidiaeth Genedlaethol Cymru: • Canran y bysiau a ddefnyddir fel cerbydau gwasanaeth cyhoeddus yng Nghymru gyda gwybodaeth glyweledol a threnau a weithredir gan Trafnidiaeth Cymru sydd â system annerch y cyhoedd a sgriniau gwybodaeth weledol. • Fforddiadwyedd trafnidiaeth gyhoeddus – Mesur canran y bobl	Bydd adroddiadau'n cael eu cyflwyno bob tair blynedd yn unol â chanllawiau Llywodraeth Cymru.

DRAFT

			sy'n teimlo na allant fforddio teithio ar drafnidiaeth gyhoeddus, gyda dadansoddiad yn ôl nodweddion gwarchodedig, gan gynnwys oedran, rhywedd a rhai ffactorau economaidd-gymdeithasol. • Cost fesul km – Mesur cost gyfartalog pob cilometr a deithir ar bob dull o drafnidiaeth gyhoeddus, gyda dadansoddiadau'n debygol o fod ar gael yn ôl rhai nodweddion gwarchodedig, gan gynnwys oedran, rhywedd a rhai ffactorau economaidd-gymdeithasol.	
1 (iii)	Bydd ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu hymgorffori trwy gydol y Cynllun Datblygu Strategol, gydag Asesiad Effaith Integredig yn llywio datblygiad a chyflawniad y Cynllun trwy nodi cyfleoedd i wneud y mwyaf o effeithiau cadarnhaol a lliniaru effeithiau negyddol.	Mae cynllunio datblygu strategol yn fecanwaith allweddol ar gyfer hyrwyddo cydraddoldeb drwy ddylanwadu ar ddosbarthiad gofodol tai, cyflogaeth, seilwaith a gwasanaethau. Drwy gasglu tystiolaeth, ymgysylltu, asesu effaith a datblygu polisïau, gall y broses gynllunio helpu i leihau anghydraddoldebau, gwella hygyrchedd a sicrhau bod twf o fudd i bob rhan o gymdeithas.	• Cwblhau ymarfer cwmpasu'r Asesiad Effaith Integredig. • Mae ymarfer cwmpasu'r Asesiad Effaith Integredig yn nodi sut y bydd pobl sydd â nodweddion gwarchodedig, neu eu cynrychiolwyr, yn cael eu cynnwys wrth asesu effeithiau posibl y Cynllun Datblygu Strategol ar gydraddoldeb. • Mae tystiolaeth o'r ymgysylltu â phobl sydd â nodweddion gwarchodedig yn cael ei hadlewyrchu yn yr Asesiad Effaith Integredig ac yn llywio datblygiad y Cynllun Datblygu Strategol.	Ymgynghoriad ar ddogfen gwmpasu'r Asesiad Effaith Integredig erbyn diwedd Ch1 2027.

DRAFT

1 (iv)	Gweithio gyda Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru i wella dealltwriaeth o brofiadau pobl â nodweddion gwarchodedig ledled y Gogledd.	Gwell dealltwriaeth a rennir o'r profiadau a'r anghydraddoldebau sy'n wynebu pobl â nodweddion gwarchodedig ledled y Gogledd, gan lywio polisïau, cynlluniau a phenderfyniadau mwy cynhwysol.	• Cyfranogiad gweithredol yn Rhwydwaith Cydraddoldeb Sector Cyhoeddus Gogledd Cymru. • Tystiolaeth o sut mae dealltwriaeth y Rhwydwaith wedi llywio polisïau, cynlluniau neu benderfyniadau Uchelgais Gogledd Cymru. • Tystiolaeth o gyfraniad Uchelgais Gogledd Cymru at amcanion a chamau gweithredu cydraddoldeb rhanbarthol perthnasol a rennir.	2026-27 ac yn cael ei adolygu'n flynyddol.

DRAFT

Amcan 2: Mae diwylliant sefydliadol cynhwysol yn cael ei gryfhau trwy ddatblygu ein pobl, gwell gwybodaeth am y gweithlu a pholisïau sy'n gwerthfawrogi amrywiaeth, mynd i'r afael â rhwystrau ac yn galluogi pawb i ffynnu.

Pam?

Mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi ymrwymo i dwf cynhwysol a chynaliadwy, ac mae'n rhaid i'n gwerthoedd gael eu hadlewyrchu yn ein gweithlu a'n diwylliant sefydliadol ein hunain. Ein nod yw darparu cyfleoedd cyflogaeth cyfartal ac amgylchedd gwaith cynhwysol lle mae'r holl staff yn cael eu cefnogi i gyrraedd eu potensial.

Mae hyn yn cynnwys gweithio tuag at weithlu sy'n adlewyrchu amrywiaeth y Gogledd a nodi a mynd i'r afael ag anghydraddoldebau yn y gweithle, gan gynnwys unrhyw fwlch cyflog rhwng y rhywiau. Mae ymgorffori cydraddoldeb a chynhwysiant yn ein harferion cyflogaeth yn hanfodol i gyflawni ein huchelgeisiau cydraddoldeb ehangach a chyflawni ein cyfrifoldebau o dan Ddyletswydd Cydraddoldeb y Sector Cyhoeddus.

DRAFT

Gweithred		Canlyniad	Mesurau a Dangosyddion Arfaethedig	Amserlen
2 (i)	Darparu dysgu proffesiynol cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant i dîm Uchelgais Gogledd Cymru, gan sicrhau bod egwyddorion, camau gweithredu a pholisïau a gweithdrefnau cysylltiedig y Strategaeth yn cael eu deall a'u cymhwyso yn ymarferol.	Mwy o wybodaeth a hyder staff i ymgorffori cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn gyson yn eu rolau ac ar draws gwaith Uchelgais Gogledd Cymru.	• Canran y staff sy'n cwblhau dysgu proffesiynol perthnasol ynghylch cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant. • Adborth staff sy'n dangos mwy o wybodaeth a hyder ar ôl dysgu. • Tystiolaeth bod dysgu yn cael ei gymhwyso yn ymarferol, er enghraifft trwy asesiadau effaith, ymgysylltu, datblygu polisïau a gwneud penderfyniadau. • Gofynion dysgu cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant yn cael eu hadolygu o bryd i'w gilydd a'u hymgorffori wrth sefydlu mewn swydd ac mewn datblygiad proffesiynol parhaus.	Fframwaith dysgu proffesiynol i'w ddatblygu yn 2027-28.
2 (ii)	Mabwysiadu a chyfathrebu Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth sy'n hyrwyddo cydraddoldeb, amrywiaeth a lles ac yn atgyfnerthu dull dim goddefgarwch tuag at wahaniaethu, bwlio ac aflonyddu.	Diwylliant gweithle cadarnhaol a chynhwysol lle mae staff yn deall y safonau ymddygiad disgwyliedig ac yn teimlo eu bod yn cael eu parchu, eu gwerthfawrogi a'u cefnogi, a lle mae amrywiaeth yn cael ei gofleidio a'i ddathlu.	• Mabwysiadwyd Polisi Cydraddoldeb ac Amrywiaeth yn ffurfiol a'i gyfathrebu i'r holl staff. • Canran y staff sy'n cadarnhau ymwybyddiaeth a dealltwriaeth o'r polisi a'r safonau ymddygiad disgwyliedig.	Polisi i'w ddatblygu yn 2027-28 gyda gweithrediad i'w ddatblygu a'i adeiladu trwy gydol oes y cynllun hwn.

DRAFT

			• Canlyniadau arolwg staff yn ymwneud â chynhwysiant, parch, lles a hyder wrth godi pryderon.	
2 (iii)	Adolygu polisïau AD wrth iddynt gael eu datblygu i sicrhau eu bod yn gynhwysol ac yn hygyrch ac yn cefnogi recriwtio teg a chynhwysol.	Polisïau AD cynhwysol a hygyrch ac arferion recriwtio sy'n helpu i gael gwared ar rwystrau a chefnogi gweithlu amrywiol.	• Canran y polisïau AD newydd neu ddiwygiedig a adolygwyd ar gyfer cydraddoldeb a hygyrchedd. • Adolygwyd gwybodaeth a phrosesau recriwtio ar gyfer hygyrchedd ac ymarfer cynhwysol. • Monitro data amrywiaeth gweithlu a recriwtio, lle bo hynny'n briodol a lle mae data digonol ar gael, i nodi tueddiadau neu rwystrau posibl.	Polisïau AD allweddol wedi'u hadolygu a'u mabwysiadu yn 2027. Data gwaelodlin a gasglwyd yn 2028-29.
2 (iv)	Casglu ac adolygu gwybodaeth am gydraddoldeb y gweithlu i nodi bylchau a llywio gweithredu sefydliadol, gan gynnwys adroddiad bwlch cyflog.	Gwell dealltwriaeth o gydraddoldeb y gweithlu a gwahaniaethau cyflog, gan alluogi gweithredu seiliedig ar dystiolaeth i fynd i'r afael ag anghydraddoldebau a nodwyd.	• Gwybodaeth cydraddoldeb y gweithlu a gesglir a'i adolygu'n flynyddol, yn amodol ar argaeledd data. • Dadansoddiad/adroddiad bwlch cyflog wedi'i gwblhau a'i adolygu ar gyfnodau y cytunwyd arnynt. • Tystiolaeth o gamau a gymerwyd mewn ymateb i ganfyddiadau neu anghydraddoldebau sylweddol a nodwyd.	Bydd data yn dechrau cael ei gasglu yn 2027-28.

DRAFT

Amcan 3: Defnyddir ein partneriaethau rhanbarthol i hyrwyddo cydraddoldeb a gwella mynediad at ddatblygu sgiliau a chyfleoedd ledled y Gogledd.

Pam?

Mae hwn yn gyfnod cyffrous i'r Gogledd. Gyda buddsoddiad sylweddol, cyfleoedd twf a llif prosiectau cryf ar draws ystod o sectorau, mae potensial mawr i fod yn creu swyddi o ansawdd a gyrru twf economaidd cynaliadwy. Ar yr un pryd, mae'r byd gwaith yn newid yn gyflym. Mae prinder sgiliau, newid mewn demograffeg, datblygiadau mewn technoleg, effaith gynyddol deallusrwydd artiffisial (AI) a'r symud tuag at economi wyrddach i gyd yn ail-siapio'r farchnad lafur. Ffigurau NEET (Heb fod mewn Addysg, Cyflogaeth na Hyfforddiant) yng ngogledd Cymru yw'r uchaf yng Nghymru ar hyn o bryd, gyda 14.8% o bobl ifanc rhwng 16 a 24 oed ddim yn ymwneud ag addysg na hyfforddiant ar hyn o bryd. Dywedir mai iechyd a lles yw'r rhwystrau mwyaf i bobl ifanc.

Bydd sylfaen dystiolaeth gadarn yn helpu i nodi lle gall ymyrraeth gael yr effaith fwyaf, tra bod ymgorffori ystyriaethau cydraddoldeb o fewn caffael yn rhoi cyfle i ymestyn y dylanwad hwn trwy gadwyni cyflenwi a gweithgarwch buddsoddi Uchelgais Gogledd Cymru. Ar yr un pryd, bydd monitro canlyniadau cydraddoldeb cryfach a mwy cyson ar draws prosiectau yn helpu i ddangos pwy sy'n elwa o fuddsoddiad, nodi ble mae anghydraddoldebau neu fylchau yn parhau, a darparu tystiolaeth o gynnydd yn erbyn dyletswyddau cydraddoldeb ac uchelgeisiau strategol ehangach Uchelgais Gogledd Cymru.

Mae'r Bartneriaeth Sgiliau Rhanbarthol wedi cynhyrchu cynllun sy'n tynnu sylw at yr angen am system sgiliau sy'n ymatebol i anghenion y gweithlu presennol a'r dyfodol. Mae'r cynllun yn cefnogi cyflogwyr i fabwysiadu arferion recriwtio cynhwysol sy'n helpu i ehangu mynediad at gyfleoedd swyddi, mynd i'r afael â phrinder sgiliau, ac i sicrhau nad yw'r rhai sydd bellaf o'r farchnad lafur yn cael eu gadael ar ôl. Nod y cynllun hefyd yw helpu pobl sy'n wynebu rhwystrau i gael mynediad at gyfleoedd, hyfforddiant a datblygu sgiliau drwy raglenni fel Cysylltu â Gwaith a rhaglenni cyflogadwyedd ehangach Llywodraeth Cymru sy'n darparu llwybrau hyblyg, sy'n canolbwyntio ar y person, at hyfforddiant a chyflogaeth.

Mae'r tueddiadau'n dangos bod prentisiaethau yn parhau i apelio yn fwy at fechgyn na merched. Mae gwaith ymchwil wedi tynnu sylw y bydd yr anghydraddoldebau presennol hynny i ferched, lleiafrifoedd ethnig yn debygol o gael eu hailadrodd yn y newid i economi ddigidol ac ehangu swyddi gwyrdd heb ymyrraeth.[4] Bydd y Cynllun Sgiliau Partneriaeth Sgiliau Rhanbarthol yn ceisio hyrwyddo llwybrau gyrfa cynhwysol sy'n herio stereoteipiau.

[4]Dr Sara MacBride-Stewart a Dr Alison Parken, 'Anghydraddoldeb yng Nghymru yn y Dyfodol: Meysydd gweithredu mewn gwaith, hinsawdd a newid demograffig' (Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru, Prifysgol Caerdydd, Iechyd Cyhoeddus Cymru: 2021), t. 9.

DRAFT

Gweithred		Canlyniad	Mesurau a Dangosyddion Arfaethedig	Amserlen
3 (i)	Datblygu a chynnal sylfaen dystiolaeth ar gyfer y Gogledd i nodi anghydraddoldebau allweddol ac sy'n dod i'r amlwg a llywio lle gall Uchelgais Gogledd Cymru ddefnyddio ei ddylanwad a'i fuddsoddiad i gyflawni'r effaith fwyaf.	Gwell dealltwriaeth o anghydraddoldebau ledled y Gogledd, gan alluogi blaenoriaethau, buddsoddiad a gweithredu sy'n seiliedig ar dystiolaeth i gefnogi canlyniadau cydraddoldeb gwell.	• Anghydraddoldebau allweddol a datblygol, tueddiadau a bylchau tystiolaeth wedi'u nodi a'u monitro. • Tystiolaeth a data a ystyrir ar draws nodweddion gwarchodedig ac anfantais economaidd-gymdeithasol, lle mae data cadarn ar gael. • Tystiolaeth a rennir a ddatblygwyd gyda phartneriaid rhanbarthol a rhwydweithiau cynrychioladol, lle bo hynny'n briodol.	Trwy gydol oes y cynllun.
3(ii)	Hyrwyddo ac ymgorffori'r ddyletswydd gyffredinol yn y prosesau caffael dan arweiniad Uchelgais Gogledd Cymru.	Mae cydraddoldeb wedi'i gynnwys fel elfen allweddol o Amcanion Caffael Gogledd Cymru a ddatblygwyd yn unol â Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru).	• Mae ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu hadlewyrchu'n benodol yn Amcanion Caffael Gogledd Cymru. • Canllawiau caffael perthnasol, templedi a phrosesau wedi'u hadolygu i sicrhau bod ystyriaethau cydraddoldeb yn cael eu hymgorffori.	Amcanion Caffael i'w cyhoeddi 2027-28.
3 (iii)	Adolygu fframwaith buddion y Cynllun Twf a'r Parth Buddsoddi i gryfhau adrodd ar ddangosyddion DEI, canlyniadau cydraddoldeb ac effaith prosiectau, gan sicrhau bod y dangosyddion a nodwyd drwy Asesiadau Effaith Integredig prosiect yn cael eu diffinio, eu monitro a'u tystiolaethu yn	Gwell dealltwriaeth a thystiolaeth o effaith cydraddoldeb prosiectau y Cynllun Twf a Pharth Buddsoddi, gan alluogi cynnydd yn erbyn canlyniadau DEI i gael ei fonitro a'i adrodd yn gyson.	• Adolygwyd y fframwaith buddion i gynnwys dangosyddion cydraddoldeb priodol. • Canran y prosiectau perthnasol sy'n adrodd yn erbyn dangosyddion cydraddoldeb y cytunwyd arnynt ar	2027-2030

DRAFT

	gyson drwy gydol cylch bywyd y prosiect ac yn adlewyrchu dyletswyddau statudol a nodau strategol Uchelgais Gogledd Cymru.		gamau priodol o gylch bywyd y prosiect. • Tystiolaeth bod data a chanlyniadau cydraddoldeb ar lefel prosiect yn cael eu monitro yn gyson a'u defnyddio i nodi cynnydd, bylchau a meysydd sydd angen gweithredu ymhellach.	
3 (iv)	Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn cefnogi Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth y Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol 2026-2028 i sicrhau bod manteision buddsoddiad yn cael eu gwireddu ledled y Gogledd, gan gynnwys: • Cefnogi cyflogwyr i fabwysiadu arferion gweithle cynhwysol ac addasadwy sy'n galluogi pontio llwyddiannus i gyflogaeth a chadw mewn cyflogaeth; • Gwella cydbwysedd rhwng y rhywiau ar draws y sector trwy allgymorth wedi'i dargedu a hyrwyddo llwybrau gyrfa cynhwysol sy'n herio stereoteipiau ac yn annog mwy o gyfranogiad menywod mewn rolau adeiladu.	Cynnydd yn nifer y cyflogwyr sy'n ymwneud â mentrau recriwtio, cadw a chyfranogiad gweithlu cynhwysol	• Bydd monitro yn cael ei alinio â'r adroddiadau ar Gynllun Sgiliau a Chyflogaeth y Bartneriaeth Sgiliau Ranbarthol 2026-2028.	2026-2028.

DRAFT

6. Fframwaith Monitro ac Adrodd

Bydd cynnydd ar y Cynllun Cydraddoldeb Strategol yn cael ei oruchwylio gan Dîm Arweinyddiaeth Uchelgais Gogledd Cymru, gyda chefnogaeth yr Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol.

Bydd yr adroddiadau'n cynnwys:

- Cyhoeddi Adroddiad Blynyddol – asesu cynnydd yn erbyn amcanion ac ymateb i ddatblygiadau sy'n dod i'r amlwg fel amcanion cydraddoldeb diwygiedig Awdurdodau Lleol.
- Adolygiad pedair blynedd (2031) – adolygu amcanion a chyhoeddi cynllun newydd. Bydd hyn yn destun adolygiad er mwyn cyd-fynd ag amserlen awdurdodau cyfansoddol y CBC pan fyddant yn adolygu eu hamcanion cydraddoldeb eu hunain yn 2028.
- Integreiddio gyda dogfennau strategol Uchelgais Gogledd Cymru i sicrhau bod canlyniadau cydraddoldeb yn cael eu hymgorffori ar draws pob swyddogaeth.
- Fframwaith monitro i ddangos sut mae newid wedi digwydd. Byddwn yn defnyddio'r dystiolaeth hon i nodi meysydd i'w gwella, dathlu arfer da a monitro cynnydd o ran cyflawni amcanion.

Llywodraethu ac Atebolrwydd

Bydd y CBC yn cynnal trefniadau llywodraethu clir ar gyfer cydraddoldeb drwy:

- Goruchwyliaeth ar lefel CBC, dan arweiniad y Cadeirydd a'r Is-gadeirydd;
- Atebolrwydd y Prif Swyddog Gweithredol dros Uchelgais Gogledd Cymru gyda chefnogaeth Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol.
- Adroddiadau blynyddol a chyfnodol i'r CBC a'r Tîm Arweinyddiaeth.

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru hefyd yn sicrhau bod pob aelod o'r tîm yn cael cyfleoedd datblygu proffesiynol ynghylch cydraddoldeb a bod dysgu yn llywio datblygiad sefydliadol.

DRAFT

Wrth wneud penderfyniadau strategol, megis penderfynu blaenoriaethau a gosod amcanion, ystyriwch sut y gall penderfyniadau leihau anghydraddoldebau canlyniadau sy'n gysylltiedig ag anfantais economaidd-gymdeithasol. Anogir cyrff cyhoeddus perthnasol i allu tystio llwybr archwilio clir ar gyfer pob penderfyniad a wneir o dan y ddyletswydd.

Adnoddau ac Adolygiad

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn sicrhau bod adnoddau priodol ar waith i gyflawni'r camau gweithredu a nodir yn y Cynllun hwn, gan gynnwys:

- Monitro cynnydd a chamau gweithredu ac adroddiadau blynyddol dan arweiniad Uwch Swyddog Polisi Corfforaethol, gyda chefnogaeth Rheolwr Gweithrediadau ac Adnoddau;
- Rhaglenni hyfforddi ac ymwybyddiaeth barhaus;
- Integreiddio amcanion cydraddoldeb i brosesau cynllunio prosiectau a chyllideb.

Bydd y Cynllun yn cael ei adolygu'n flynyddol i adlewyrchu dysgu, datblygiadau polisi, ac adborth rhanddeiliaid.

Deunydd Cyfeiriol

- Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015
- Canllawiau y Comisiwn Cydraddoldeb a Hawliau Dynol
- Cynllun Cydraddoldeb Strategol a Hawliau Dynol Llywodraeth Cymru 2025-2029
- Deddf Partneriaeth Gymdeithasol a Chaffael Cyhoeddus (Cymru) 2023
- Cynllun gweithredu Hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau: Hyrwyddo cydraddoldeb rhwng y rhywiau: cynllun gweithredu | LLYW. CYMRU
- Cynllun gweithredu Gwrth-hiliol Cymru: Cynllun Gweithredu Cymru Wrth-hiliol [HTML] | LLYW. CYMRU
- Cynllun Gweithredu LHDTC+ i Gymru: Cynllun Gweithredu LHDTC+ Cymru | LLYW. CYMRU
- Llywodraeth Cymru Strategaeth cydraddoldeb, amrywiaeth a chynhwysiant y gweithlu: 2021 i 2026 | LLYW. CYMRU
- Cynllun Sgiliau a Chyflogaeth Gogledd Cymru 2026-2028
- Dr Sara MacBride-Stewart a Dr Alison Parken, 'Anghydraddoldeb yng Nghymru'r Dyfodol: Meysydd gweithredu mewn gwaith, hinsawdd a newid demograffig' (Comisiynydd Cenedlaethau'r Dyfodol Cymru, Prifysgol Caerdydd, Iechyd Cyhoeddus Cymru: 2021)

DRAFT

- Adroddiad Cenedlaethau'r Dyfodol 2025

Polisi Canmoliaeth, Sylwadau a Chwynion

Rydym yn credu mewn dull rhagweithiol o hyrwyddo cydraddoldeb ac rydym wedi amlinellu ein hymrwymiad i gyflawni'r nod hwn trwy gyhoeddi'r cynllun hwn. Bydd unrhyw ganmoliaethau, sylwadau a chwynion a dderbynnir mewn perthynas â'r cynllun hwn yn cael eu trin yn unol â'n Polisi Canmoliaeth, Sylwadau a Chwynion sydd i'w gweld ar wefan Uchelgais Gogledd Cymru. Fel arall, cysylltwch â ni'n uniongyrchol: feedback@ambitionnorth.wales

Sut i gysylltu â ni

Rydym yn croesawu sylwadau ac awgrymiadau i'n helpu i wella fel corff sydd wedi ymrwymo i hyrwyddo cydraddoldeb a gellir eu cyflwyno ar unrhyw adeg i Dîm Uchelgais Gogledd Cymru: Uchelgais Gogledd Cymru | Cysylltwch â ni

Fformatau hygyrch

Os hoffech gael y cyhoeddiad hwn mewn fformat a/neu iaith arall, cysylltwch â ni: Uchelgais Gogledd Cymru | Cysylltwch â ni

DRAFT

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG GOGLEDD CYMRU

20 Tachwedd 2026

TEITL: Porthladd Rhydd Ynys Môn – enwebiad i fwrdd y cwmni

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Ceisio cymeradwyaeth mewn egwyddor i enwebu Hedd Vaughan-Evans, Cyfarwyddwr Portffolio, yn gyfarwyddwr anweithredol ar Porthladd Rhydd Ynys Môn Cyfyngedig (rhif cwmni 16100612), y cwmni a nodwyd gan ei gynghorwyr cyfreithiol fel cwmni Porthladd Rhydd Ynys Môn.

1.2. Mae'r adroddiad yn egluro'r manteision rhanbarthol arfaethedig, cyfrifoldebau'r rôl a'r mesurau diogelu sydd eu hangen cyn i'r enwebiad gael ei gyflwyno'n ffurfiol ar gyfer penodiad. Mae'n seiliedig ar yr ohebiaeth a'r dogfennau a ddarparwyd hyd yma; nodir isod unrhyw sicrwydd sy'n weddill.

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Cymeradwyo mewn egwyddor enwebiad Hedd Vaughan-Evans, Cyfarwyddwr Portffolio, yn gyfarwyddwr anweithredol ar Porthladd Rhydd Ynys Môn Cyfyngedig (rhif cwmni 16100612), yn ddarostyngedig i'r amodau a'r trefniadau gweithredu a nodir isod.

2.2. Awdurdodi'r Prif Weithredwr i gyflwyno'r enwebiad ffurfiol dim ond ar ôl i'r Swyddog Monitro gadarnhau'n ysgrifenedig, mewn ymgynghoriad â'r Swyddog Adran 151, fod y mesurau diogelu cyfreithiol, llywodraethu ac ariannol hanfodol a ddisgrifir ym mharagraffau 4.8–4.11 wedi cael sylw boddhaol. Mae'r awdurdod hwn at ddiben gweithredu penderfyniad y CBC ac nid yw'n awdurdodi swyddogion i ddewis enwebai arall nac i hepgor y mesurau diogelu hynny.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Mae cymryd rhan yn cynnig cyfle i gryfhau'r aliniad rhwng gweithgarwch y Porthladd Rhydd a chyfrifoldebau'r CBC o ran llesiant economaidd rhanbarthol, yn ogystal â'i waith ym meysydd buddsoddi, trafnidiaeth a chynllunio strategol. Mae cyfrifoldebau portffolio Hedd yn darparu cyswllt perthnasol â'r gwaith hwn. Y budd a fwriedir yw sicrhau gwell cydlynu ar draws Gogledd Cymru, ymgysylltu gwybodus ac adrodd priodol, yn hytrach nag ymrwymiad i gefnogi unrhyw brosiect unigol y Porthladd Rhydd.

3.2. Mae penderfyniad mewn egwyddor yn caniatáu i'r dewis strategol hwnnw gael ei wneud yn awr, gan gynnal craffu priodol ar y trefniadau penodi. Nid yw'r ymholiadau sy'n weddill, ynddynt eu hunain, yn atal penderfyniad o'r fath, ar yr amod bod yr aelodau'n deall y risgiau sy'n weddill ac na chaiff yr enwebiad ei gyflwyno nes bod y mesurau diogelu penodedig wedi'u bodloni.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Mae Porthladd Rhydd Ynys Môn yn fenter datblygu economaidd sy'n seiliedig ar le. Mae'r cynnig gerbron y CBC yn ymwneud â chymryd rhan yn nhrefniadau llywodraethu ei gwmni, ac nid â rhoi statws Porthladd Rhydd na chymeradwyo trefniadau treth, tollau, cynllunio na chyllido. Rôl y CBC o ran llesiant economaidd yw'r prif sail resymegol dros ymgysylltu; rhaid parhau i arfer ei gyfrifoldebau rhanbarthol yn annibynnol.

4.2. Mae Burges Salmon, sy'n gweithredu ar ran Cyngor Sir Ynys Môn, wedi cadarnhau'n benodol mai'r cwmni dan sylw yw Porthladd Rhydd Ynys Môn Cyfyngedig, rhif cwmni 16100612. Mae'n gwmni cyfyngedig drwy warant. Rhaid i'r penderfyniad ymwneud â'r endid hwn ac ni ddylid ei gymysgu ag unrhyw gwmni neu sefydliad arall sy'n defnyddio enw Porthladd Rhydd Ynys Môn.

4.3. Ar 22 Medi 2026, gofynnodd Quod, ar ran Porthladd Rhydd Ynys Môn, am gadarnhad ynghylch cynrychiolydd Uchelgais Gogledd Cymru ar y bwrdd cyn cyfarfod cyntaf arfaethedig y bwrdd ar 16 Hydref. Ar 23 Medi, nododd y Prif Weithredwr Hedd fel y cynrychiolydd arfaethedig. Eglurodd gohebiaeth ddilynol ar 7 ac 8 Hydref mai cyfarwyddiaeth ffurfiol mewn cwmni oedd dan sylw, gan gynnwys cydsynio i weithredu fel cyfarwyddwr a chwblhau proses dilysu hunaniaeth Tŷ'r Cwmnïau.

4.4. Mae'r rôl arfaethedig yn un anweithredol, sy'n ymwneud â chraffu, strategaeth, goruchwylio a chyfrifoldeb ar y cyd fel bwrdd, yn hytrach na rheolaeth weithredol o ddydd i ddydd. Serch hynny, mae'n gyfarwyddiaeth ffurfiol. Byddai angen i Hedd ddeall gweithgareddau'r cwmni, paratoi ar gyfer cyfarfodydd, craffu ar gynigion a gwybodaeth ariannol, a gweithredu'n annibynnol er budd y cwmni ac yn unol â'i ddibenion. Ni fyddai ei safle fel enwebai'r CBC yn caniatáu iddo ddilyn cyfarwyddiadau'r CBC yn unig wrth arfer pwerau'r cwmni.

4.5. Mae'r manteision rhanbarthol a ragwelir yn cynnwys gwell cydlynu mewn perthynas â chyfleoedd buddsoddi, seilwaith, sgiliau a chadwyni cyflenwi, ynghyd â nodi unrhyw orgyffwrdd neu flaenoriaethau sy'n cystadlu â'i gilydd yn gynharach. Mae'r rhain yn rhesymau dros gymryd rhan, ac nid yn ganlyniadau gwarantedig. Rhaid i'r penodiad sicrhau bod y CBC yn parhau'n rhydd i asesu cynigion cyllido, buddsoddi a chyflawni yn ôl eu rhinweddau ac er budd y rhanbarth cyfan.

4.6. Mewn ymateb i'r ymholiadau ynghylch gwrthdaro buddiannau, darparodd Quod (ar ran y Cwmni) God Ymddygiad a Chofrestr Buddiannau'r Porthladd Rhydd, y ddau yn fersiwn 1.0. Mae'r rhain yn darparu fframwaith defnyddiol ar gyfer cofrestru a datgan buddiannau ac ar gyfer ymneilltuo o faterion lle ceir gwrthdaro buddiannau. Maent yn mynd i'r afael â rhan o'r pryder, ond nid yw bodolaeth cofrestr ynddo'i hun yn datrys unrhyw wrthdaro rhwng cyfrifoldebau Hedd i'r CBC a'i ddyletswyddau i'r cwmni.

4.7. Gall gwrthdaro buddiannau godi pan fydd y CBC yn ystyried cyllid, monitro prosiectau, gorfodi amodau grant neu flaenoriaethau buddsoddi sy'n cystadlu â'i gilydd ac sy'n ymwneud â'r Porthladd Rhydd. Dylid cymhwyso'r gweithdrefnau presennol i rôl benodol Hedd, gan sicrhau bod unrhyw awdurdodiad o dan gyfraith cwmnïau yn cael ei gofnodi'n briodol, bod rheolau clir ar gyfer ymdrin â phapurau a chymryd rhan mewn trafodaethau, a bod swyddog arall yn ymdrin â materion y CBC lle ceir gwrthdaro buddiannau. Mae angen trefniant cymesur sydd wedi'i gofnodi'n briodol; nid oes angen polisi cwbl newydd ar wrthdaro buddiannau o reidrwydd.

4.8. Cyn cyflwyno'r enwebiad ffurfiol, rhaid i'r Swyddog Monitro fod yn fodlon â'r erthyglau a fabwysiadwyd, darpariaethau perthnasol y Cytundeb Aelodau a thelerau'r penodiad, gan gynnwys y broses benodi, hyd y tymor, ymddiswyddo a'r sefyllfa pe bai Hedd yn gadael y CBC. Rhaid i'r dogfennau fod yn gyson â'r ffaith bod y CBC yn parhau'n gorff nad yw'n aelod o'r

cwmni, ac ni ddylent osod unrhyw ymrwymiad ar y CBC nad yw wedi'i gymeradwyo. Rhaid i Hedd gael digon o wybodaeth am weithgareddau'r cwmni, ei sefyllfa ariannol a'r ymrwymiad amser disgwyliedig er mwyn iddo allu rhoi cydsyniad gwybodus.

4.9. Rhaid cadarnhau bod y trefniadau ar gyfer gwrthdaro buddiannau yn berthnasol i Hedd, gan gynnwys unrhyw awdurdodiad angenrheidiol, ymneilltuo o benderfyniadau a mynediad at wybodaeth. Rhaid hefyd cael trefniant cytunedig ar gyfer adrodd i'r Prif Weithredwr a swyddogion perthnasol y CBC. Mae hyn yn angenrheidiol gan na ellir rhannu gwybodaeth gyfrinachol y Cwmni yn awtomatig oherwydd bod Hedd yn swyddog y CBC; rhaid i'r hyn y caniateir adrodd arno, unrhyw gyfyngiadau ac unrhyw gydsyniadau angenrheidiol fod yn ddigon clir i sicrhau'r budd cydlynu arfaethedig mewn modd cyfreithlon.

4.10. Dylid darparu tystiolaeth bod yswiriant priodol ar gyfer cyfarwyddwyr a swyddogion yn cwmpasu Hedd o adeg ei benodi, a dylid sicrhau bod cwmpas a therfynau'r yswiriant, ynghyd ag unrhyw eithriadau perthnasol, yn cael eu deall yn glir.

4.11. Rhaid i'r Prif Weithredwr a'r Swyddog Adran 151 fod yn fodlon y gellir darparu ar gyfer yr amser y bydd angen i swyddogion ei neilltuo, unrhyw dreuliau ac unrhyw oblygiadau eraill o ran adnoddau o fewn y trefniadau awdurdodedig.

4.12. Y dewis arall yn lle cyfarwyddiaeth fyddai ceisio rôl fel sylwedydd neu gynghorydd. Gallai rôl o'r fath gefnogi ymgysylltu heb yr un lefel o gyfrifoldeb â rôl cyfarwyddwr cwmni, ond ni fyddai fel arfer yn cynnwys hawl cyfarwyddwr i bleidleisio na'r un lefel o fynediad a dylanwad. Byddai rôl o'r fath yn amodol ar gytundeb y cwmni. Byddai gohirio neu wrthod cymryd rhan yn osgoi'r angen am gyfarwyddiaeth, ond byddai hefyd yn lleihau'r cyfle i ymgysylltu. Argymhellir enwebiad amodol fel dull cymesur, ar yr amod y gellir rhoi'r mesurau diogelu angenrheidiol ar waith.

5. GOBLYGIADAU ARIANNOL

5.1. Ni cheisir drwy'r adroddiad hwn unrhyw gyfraniad i'r cwmni, cyfranddaliad, gwarant aelodaeth nac ymrwymiad cyllido. Nid yw enwebu unigolyn yn gyfarwyddwr, ynddo'i hun, yn golygu bod y CBC yn gyfrifol am ddyledion y cwmni nac unrhyw rwymedigaethau sy'n gysylltiedig â grantiau.

5.2. Bydd angen neilltuo amser swyddog ar gyfer paratoi, mynychu cyfarfodydd, hyfforddi ac adrodd. Mae union faint yr ymrwymiad amser, ynghyd ag unrhyw drefniadau ar gyfer tâl a threuliau, eto i'w cadarnhau. Mae'r cynnig yn rhagdybio y gellir darparu ar gyfer cymryd rhan o fewn yr adnoddau presennol sydd wedi'u hawdurdodi; rhaid cadarnhau hyn cyn gweithredu'r penodiad, yn hytrach na chymryd yn ganiataol na fydd unrhyw gost yn gysylltiedig â'r penodiad.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

6.1. Prif sail yr ymgysylltiad arfaethedig yw swyddogaeth statudol y CBC mewn perthynas â llesiant economaidd. Mae'r argymhelliad yn ceisio penderfyniad penodol gan y CBC ynghylch yr enwebiad hwn, ynghyd ag awdurdod cyfyngedig i'w weithredu.

6.2. Mae bod yn gyfarwyddwr cwmni yn golygu ymgymryd â dyletswyddau o dan Ddeddf Cwmnïau 2006, gan gynnwys gweithredu o fewn y pwerau a roddwyd, hyrwyddo llwyddiant y cwmni yn unol â'i ddibenion, arfer barn annibynnol a gofal, sgil a diwydrwydd rhesymol, osgoi neu reoli gwrthdaro buddiannau yn briodol, a datgan buddiannau perthnasol. Nid yw statws

anweithredol yn dileu'r dyletswyddau hynny. Fel arfer, ni fyddai Hedd yn bersonol gyfrifol am ddyledion y cwmni dim ond oherwydd ei fod yn gyfarwyddwr, ond gall torri dyletswyddau neu gyflawni unrhyw gamwedd statudol arall olygu bod cyfarwyddwr yn agored i atebolrwydd personol neu sancsiynau.

6.3. Mae'r enwebiad a'r penodiad gan y cwmni yn ddau gam ar wahân. Ar ôl bodloni'r amodau, cael cydsyniad Hedd a chwblhau'r broses dilysu hunaniaeth ofynnol, rhaid cwblhau cymeradwyaeth y Cyngor a phenderfyniad y cwmni i benodi yn unol â'r erthyglau a fabwysiadwyd.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

Mae'r adroddiad yn gwahaniaethu rhwng enwebiad y CBC a'r penodiad gan y cwmni, ac yn nodi'r mesurau diogelu hanfodol y mae'n rhaid eu rhoi ar waith cyn gweithredu'r penderfyniad. Gellir gwneud penderfyniad amodol ar y sail honno. Mae'r awdurdod dirprwyedig arfaethedig wedi'i gyfyngu i gadarnhau cydymffurfiaeth a gweithredu'r penderfyniad; nid yw'n caniatáu enwebu unigolyn arall nac ymrwymo i unrhyw wariant ariannol nad yw wedi'i gymeradwyo.

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

Mae'r adroddiad yn nodi'n glir y rhwymedigaethau i'r unigolyn ac i'r CBC o'r penderfyniad a geisir. Er nad wyf yn disgwyl i'r costau ariannol uniongyrchol fod yn sylweddol, bydd asesiad yn parhau fel y nodwyd. Nid oes gennyf wrthwynebiadau i'r penderfyniad a geisiwyd gan fy mod yn fodlon bod y Cyd-bwyllgor Corfforedig yn ymwybodol, trwy'r adroddiad hwn, o'r mesurau diogelu y mae angen eu rhoi ar waith cyn y penderfyniad terfynol, ond bydd penderfyniad amodol yn caniatáu i'r mater fynd rhagddo.

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Newidiadau i aelodaeth Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y CBC

AWDUR: Mark Watkins, Swyddog Monitro

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Mae'r adroddiad hwn yn cofnodi newidiadau i gynrychiolaeth gan gynghorau cyfansoddol ar Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio y CJC

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Bod gofyn i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig benodi'r aelodau a ganlyn fel dirprwy aelodau o'i Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio:

2.1 Y Cynghorydd Austin Roberts fel y dirprwy aelod ar gyfer Cyngor Conwy

2.2 Y Cynghorydd Gwyneth Elis fel y dirprwy aelod ar gyfer Cyngor Sir Ddinbych

2.3 Y Cynghorydd Carolyn Preece fel y dirprwy aelod ar gyfer Cyngor Sir y Fflint

3. Y RHESWM AM Y PENDERFYNIAD

3.1 Mae angen cymeradwyaeth y CBC ar gyfer newidiadau i enwebiadau dirprwy aelodau gan gynghorau cyfansoddol, ac er mwyn diweddaru ei gofnodion aelodaeth.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1 Mae dirprwy aelodau yn cael eu henwebu gan y cynghorau cyfansoddol i fynychu is-bwyllgorau pan nad yw'r aelod enwebedig yn gallu mynychu, er mwyn sicrhau bod cworwm y cyfarfod yn parhau, lle bynnag y bo'n bosibl. Mae'r enwebiadau yn ddarostyngedig i gymeradwyaeth gan y CBC.

5. GOBLYGIADAU O RAN ADNODDAU

5.1 Dim, mae hyn yn fusnes arferol.

6. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

6.1 Mae adran 5.11.3 o'r Cyfansoddiad a chylch gorchwyl y Pwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn darparu ar gyfer chwe aelod etholedig a thri aelod lleyg, gyda phenodiadau yn cael eu gwneud gan y CBC. Dirprwy aelodau sy'n cael eu penodi yma, i fynychu os nad yw'r aelod enwebedig yn gallu.

6.2 Bydd y Gwasanaethau Democratiaeth yn cadw'r gofrestr aelodaeth lawn ar wahân; nid oes angen ei atodi i'r adroddiad hwn.

7. GOBLYGIADAU ARIANNOL

Dim

8. DOGFENNAU CEFNDIR

Dim

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

Rwy'n fodlon bod yr argymhellion yn gyson â Chyfansoddiad y CBC a'r fframwaith statudol perthnasol.

ii. Swyddog Adran 151:

“Dim sylwadau o safbwynt priodoldeb ariannol.”

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Fframwaith Polisi

AWDUR: Alwen Williams, Prif Weithredwr
David Hole, Rheolwr Rhaglen Gweithredu'r Cyd-bwyllgor Corfforedig

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1 Cyflwynir yr adroddiad hwn i'r CBC er mwyn hysbysu'r aelodau am y cynigion a'r amserlen ar gyfer mabwysiadu'r gwahanol bolisïau y mae'n ofynnol iddo eu mabwysiadu.

2. Y PENDERFYNIAD A GEISIR

Gofynnir i'r Cyd-bwyllgor Corfforedig
i gymeradwyo:

2.1 i bolisïau cyflogaeth adnoddau dynol gweithredol gael eu trin o dan y trefniant dirprwyo presennol i'r Prif Weithredwr, yn ddarostyngedig i'r mesurau diogelu ym mharagraff 4.3;

2.2 dirprwyaeth holl bolisïau gweithredol sy'n ymwneud â'r Gymraeg a gwybodaeth, sy'n gweithredu rhwymedigaethau statudol presennol a pholisi a gymeradwywyd gan y CBC, i'r Prif Weithredwr yn ddarostyngedig i'r gofynion ymgynghori yn adran 6. Nid yw hyn yn cynnwys penderfyniadau a gedwir yn ôl gan ddeddfwriaeth neu'r Cyfansoddiad, na pholisïau sy'n ymwneud â dewisiadau strategol neu gorfforaethol sylweddol, y mae'n rhaid eu cyfeirio at y CBC.

i nodi:

2.3 y caiff y polisïau sy'n weddill ac wedi eu rhestru yn Atodiad 1 eu cyflwyno i gyfarfodydd CBC yn y dyfodol i'w cymeradwyo, fel a nodir yn yr atodiad.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

Mae'n ofynnol i'r CBC, o dan ddeddfwriaeth, fabwysiadu polisïau penodol. Y CBC ei hun sy'n parhau i fod â'r cyfrifoldeb am wneud penderfyniadau, oni bai ei fod yn dewis dirprwyo penderfyniad mewn perthynas â pholisi. Mae Rheoliadau Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd 2021 yn atal y CBC rhag dirprwyo'r cyfrifoldeb am wneud penderfyniadau mewn perthynas â'r canlynol:

- Cymeradwyo polisi trafnidiaeth, neu ddiwygiad i bolisi o'r fath;
- Camau rhagnodedig mewn cysylltiad â datblygu neu ddiwygio cynllun datblygu strategol;
- Cytuno ar gyfrifiadau, neu gyfrifiadau diwygiedig, o ofynion y gyllideb.

Nid yw'r enghreifftiau hyn yn holl gynhwysfawr. Dim ond pan fo deddfwriaeth a'r Cyfansoddiad yn caniatáu hynny y gellir dirprwyo penderfyniadau eraill, yn ddarostyngedig i gwmpas ac amodau'r dirprwyo perthnasol.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1 Ystyrir bod penderfyniadau polisi arferol yn addas i gael eu gwneud gan y Prif Weithredwr, ond dim ond o fewn y terfynau a nodir ym mharagraff 2.2 a'r Cynllun Dirprwyo presennol.

4.2 Mae'r polisïau a restrir yn Atodiad 1 naill ai wedi'u cadw i'r CBC wneud penderfyniad arnynt, neu ystyrir eu bod yn briodol i'r CBC wneud penderfyniad arnynt. Mae'r polisïau hyn yn dal i gael eu datblygu gan swyddogion, a gofynnir i'r aelodau nodi y byddant yn cael eu cyflwyno i gyfarfodydd dilynol y CBC. Nodir yn yr atodiad y cyfarfod y bwriedir cyflwyno pob polisi iddo i'w gymeradwyo, ond gall yr amserlen hon amrywio yn dibynnu ar nifer o ffactorau, gan gynnwys yr etholiadau ym mis Mai.

4.3 Mae'r Cynllun Dirprwyo presennol (adran 8(1), paragraff 7) yn awdurdodi'r Prif Weithredwr i gymeradwyo polisïau cyflogaeth AD gweithredol newydd a newidiadau i bolisïau presennol yn ôl yr angen. Ni chynigir dirprwyo cyffredinol newydd mewn perthynas â'r holl bolisïau AD. Mae'r awdurdod hwnnw'n parhau i fod yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth, y Cyfansoddiad, a chyllidebau a pholisïau cymeradwy. Rhaid cyfeirio materion a gedwir yn ôl i'r aelodau, neu sydd angen penderfyniad gan yr aelodau oherwydd eu harwyddocâd strategol, at y corff aelodau priodol. Bydd y polisïau AD sy'n cael eu mabwysiadu yn seiliedig yn fras ar y rhai a fabwysiadwyd gan Gyngor Gwynedd, os nad yn union yr un fath â hwy.

5. GOBLYGIADAU O RAN ADNODDAU

Nid oes unrhyw oblygiadau sylweddol o ran adnoddau yn deillio o'r penderfyniadau a geisir yn yr adroddiad hwn. Bydd angen amser swyddogion i fwrw ymlaen â'r polisïau, ond gellir gwneud hyn fel rhan o waith arferol.

6. YMGYNGHORIAD

Bydd y gofynion ymgynghori ar gyfer pob polisi yn cael eu hasesu cyn ei fabwysiadu, gan roi sylw i ddeddfwriaeth, safonau perthnasol, ymrwymiadau presennol a'r unigolion yr effeithir arnynt. Lle bo cynnwys polisi yn ymwneud yn sylweddol â chyfrifoldebau'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio mewn perthynas â rheoli risg, rheolaeth fewnol neu lywodraethu corfforaethol, ymgynghorir â'r Is-bwyllgor cyn mabwysiadu'r Polisi Diogelu Data a'r Polisi Rhyddid Gwybodaeth (FOI), ac unrhyw bolisïau eraill sy'n dod o fewn y cylch gwaith hwnnw. Bydd ei gyngor yn llywio penderfyniad y CBC neu'r swyddog sydd â'r awdurdod dirprwyedig perthnasol. O ran polisïau AD, ymgynghorir â staff ac undebau llafur cydnabyddedig fel sy'n ofynnol yn ôl y gyfraith ac yn unol â'r trefniadau cyflogaeth ac ymgynghori perthnasol.

7. ASESIAD EFFAITH INTEGREDIG

Bydd pob polisi yn cael ei asesu wrth iddo gael ei ddatblygu a chyn ei fabwysiadu o ran ei effeithiau ar gydraddoldeb, y Gymraeg, llesiant, bioamrywiaeth ac unrhyw effeithiau perthnasol eraill, mewn modd sy'n gymesur â'i gynnwys ac fel sy'n ofynnol o dan y dyletswyddau a'r safonau perthnasol. Bydd yr asesiad, canfyddiadau'r ymgynghoriad ac unrhyw fesurau lliniaru yn cael eu cyflwyno i'r sawl sy'n gwneud y penderfyniad a byddant yn llywio'r polisi. Nid yw cymeradwyo'r fframwaith hwn yn pennu effeithiau polisïau sy'n dal i gael eu datblygu.

8. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

Mae gan y CBC gyfrifoldeb statudol i fabwysiadu amrywiol bolisïau. Yn ddarostyngedig i'r cyfyngiadau a grynhoir yn adran 3 o'r adroddiad hwn, caiff y CBC ddirprwyo'r penderfyniad i fabwysiadu polisïau naill ai i is-bwyllgor neu i swyddogion. Mae unrhyw ddirprwyo yn parhau i fod yn ddarostyngedig i'r holl gyfyngiadau statudol, y Cyfansoddiad, a chyllidebau a pholisïau cymeradwy'r CBC. Rhaid i bob polisi gael ei fabwysiadu gan y corff neu'r swyddog sydd â'r awdurdod cyfreithiol i wneud hynny, yn dilyn yr ymgynghoriad a'r asesiad effaith sy'n ofynnol ar gyfer y polisi hwnnw.

9. GOBLYGIADAU ARIANNOL

Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol penodol yn deillio o'r adroddiad hwn.

10. ATODIADAU

Atodiad 1 Rhestr o bolisïau i'w cyflwyno i gyfarfodydd dilynol y CBC.

11. DOGFENNAU CEFNDIROL

Dim.

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:
"Mae'r adroddiad yn gwahaniaethu'n briodol rhwng polisïau gweithredol y gall swyddogion wneud penderfyniadau yn eu cylch a materion y mae angen cymeradwyaeth yr aelodau arnynt. Mae'r trefniadau arfaethedig yn ddarostyngedig i ddeddfwriaeth, y Cyfansoddiad a'r gofynion perthnasol o ran ymgynghori ac asesu effaith. Ar y sail honno, rwy'n fodlon â'r argymhellion."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:
"Rwyf yn fodlon nad oes ymrwymiadau ariannol yn deillio o'r penderfyniad a geisir, a fod y trefniadau yn cynnig trefniadau effeithlon o weithredu tra'n cynnal lefel briodol o ddirprwyo."

ATODIAD 1: Rhestr o bolisïau i'w cyflwyno i gyfarfodydd dilynol y CBC.

ENW	MATH O BOLISI	LLWYBR CYMERADWYAETH

Datganiad Caethwasiaeth Fodern a Chod Ymarfer: Cyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi.	Mae Llywodraeth Cymru yn disgwyl i sefydliadau sector cyhoeddus i ymrwymo i'w Chod Ymarfer ar Gyflogaeth Foesegol mewn Cadwyni Cyflenwi. Mae'r rhai sy'n llofnodi'r Cod yn ymrwymo i lunio a chyhoeddi datganiad blynyddol sy'n egluro'r camau a gymerwyd i fynd i'r afael â chaethwasiaeth fodern o fewn eu sefydliad a'u cadwyni cyflenwi.	Cyfarfod CBC Ionawr neu Fawrth 2027.
Datganiad ac Amcanion Llesiant	Mae Cyd-bwyllgorau Corfforedig (CBCau) a sefydlwyd o dan Ran 5 o Ddeddf Llywodraeth Leol ac Etholiadau (Cymru) 2021 yn gyrff sy'n ddarostyngedig i Ran 2 a Rhan 3 o Ddeddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015.	Cyfarfod CBC March 2027.
Cynllun Cydymffurfio â'r Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Gwytnwch Ecosystemau	Mae Rheoliadau Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016 (Awdurdodau Cyhoeddus sy'n ddarostyngedig i'r Ddyletswydd Bioamrywiaeth a Chydnerthedd Ecosystemau) 2021 yn diwygio adran 6 o Ddeddf 2016 i gynnwys CBCau o fewn y diffiniad o 'awdurdod cyhoeddus' yn adran 6(9), ac felly maent yn ddarostyngedig i'r ddyletswydd bioamrywiaeth.	Cyfarfod CBC Ionawr neu Fawrth 2027.
Strategaeth Tlodi Plant	Mae Rheoliadau Strategaeth Tlodi Plant (Cyd-bwyllgorau Corfforedig) (Cymru) 2021 yn nodi'r gofynion o ran paratoi, adolygu, adnewyddu, cyhoeddi ac archwilio strategaeth tlodi plant a baratoir gan Gyd-bwyllgorau Corfforedig o dan adran 2 o Fesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010.	Cyfarfod CBC – i'w benderfynu.

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG Y GOGLEDD

20 Tachwedd 2026

TEITL: Strategaeth Rheoli Risg

AWDUR: Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol y CBC)

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas yr adroddiad yw cyflwyno Strategaeth Rheoli Risg ddrafft, sydd wedi gynnwys yn Atodiad 1, i'r Cydbwyllgor Corfforedig er mwyn i'r aelodau ystyried ei gynnwys a'i gymeradwyo.

2. PENDERFYNIAD A GEISIR

2.1. Bod y Cydbwyllgor Corfforedig yn cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft atodol a chynnig sylwadau arno.

3. RHESWM DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Mae datblygu a mabwysiadu Strategaeth Rheoli Risg yn flaenoriaeth uchel yn Rhaglen Trawsnewid y Cyd-bwyllgor Corfforedig. Mae hyn oherwydd y ffaith bod:

- Rheoli Risg yn gwella cynllunio strategol a blaenoriaethu
- Rheoli Risg yn cynorthwyo i gyflawni amcanion
- Rheoli Risg yn cryfhau'r gallu i fod yn ystwyth

('Llyfr Oren' Llywodraeth y DU)

3.2 Mae'r 'Llyfr Oren', *Rheoli Risg – Egwyddorion a Chysyniadau*, wedi'i ddatblygu gan Drysorlys EF i ddarparu canllawiau ar reoli risg, ac yn arbennig ar ddatblygu methodoleg strwythuredig ar gyfer nodi, asesu, rheoli a lliniaru risgiau strategol a gweithredol. Er eu bod wedi'u datblygu'n bennaf ar gyfer Llywodraeth Ganolog, mae'r egwyddorion yr un mor berthnasol i sefydliadau llywodraeth leol, gan gynnwys Cyd-bwyllgorau Corfforedig.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Bydd datblygu trefniadau rheoli risg cynhwysfawr yn caniatáu i Gyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd fabwysiadu dull strwythuredig o ymdrin â'r cyfleoedd a'r risgiau y mae'r sefydliad yn eu hwynebu. Mae angen i reoli risg fod yn rhan hanfodol o lywodraethu ac arweinyddiaeth, ac yn sylfaenol i'r ffordd y mae Cyd-bwyllgor Corfforedig y Gogledd yn cael ei gyfarwyddo, ei reoli a'i reoli ar bob lefel.

4.2. Mae'n werth nodi'r dyfyniad allweddol canlynol gan y CIPFA a Thrysorlys EM:

> Nid yw Rheoli Risg yn ymwneud â bod yn 'gwrthwynebu risg' ond mae'n ymwneud â bod yn 'ymwybodol o risg'
>
> *(CIPFA: Rheoli Risg mewn Gwasanaethau Cyhoeddus)*

Ni all sefydliadau'r sector cyhoeddus fod yn gwrthwynebu risg a bod yn llwyddiannus.

('Llyfr Oren' Trysorlys EM)

4.3 Mae trefniadau llywodraethu corfforaethol y CBC yn parhau i gael eu datblygu, gyda Rhaglen Trawsnewid gynhwysfawr ar waith gydag adolygiadau rheolaidd, a chyfarfodydd pythefnos o swyddogion allweddol i sicrhau cynnydd. Mae'r strategaeth rheoli risg arfaethedig ddrafft a gynhwysir yn Atodiad 1 yn rhan sylweddol o'r rhaglen hon ac mae disgwyl iddi gael ei gweithredu yn ystod blwyddyn ariannol 2026/27.

4.4 Cyflwynwyd y Strategaeth ddrafft i'r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio yn ei gyfarfod ar 4 Mehefin:

Adroddiad blaen

Strategaeth ddrafft

Tra fod trafodaeth yn yr Is-Bwyllgor ynglŷn â rhai o'r risgiau mae Uchelgais Gogledd Cymru yn eu wynebu, ni awgrymwyd addasiadau i'r Strategaeth.

4.5 Yn dilyn hyn, ac yn unol â'r trywydd a gymeradwywyd gan yr Is-Bwyllgor, cyflwynwyd yr adroddiad i Dîm Arweinyddiaeth Uchelgais Gogledd Cymru lle bu trafodaeth ar fireinio rhai agweddau o'r papur. Mae'r addasiadau hyn wedi eu hymgorffori yn y Strategaeth.

4.6 Ceir rhagor o wybodaeth am rolau a chyfrifoldebau yn Rhan 5 isod. Yma, amlinellir cyfrifoldebau'r Cyd-bwyllgor Corfforedig fel:

- Yn darparu her a mewnbwn i'r Strategaeth Rheoli Risg a'r Gofrestr Risg
- Cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a'r gofrestr gan gynnwys ac unrhyw newidiadau sylweddol yn ôl yr angen
- Monitro cynnydd wrth reoli Risgiau Corfforaethol
- Yn dal y Tîm Arweinyddiaeth i gyfrif am reoli risg yn effeithiol.

4.7 Mae cofrestr risg gynhwysfawr eisoes ar waith ar gyfer cytundeb Twf Gogledd Cymru sydd wedi'i chadw dan adolygiad ers cychwyn y cytundeb twf. Ystyriwyd hyn ddiwethaf gan yr Is-bwyllgor Llesiant Economaidd yn ei gyfarfod ar 15 Mai 2026: Cofrestr Risg Bargen Twf Mai 2026.

5. ROLAU A CHYFRIFOLDEBAU

5.1. Ymhellach i rôl y Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio fel y disgrifir yn Rhan 4 uchod, mae'r Strategaeth Rheoli Risg ddrafft yn amlinellu rolau gwahanol unigolion a grwpiau o fewn y broses rheoli risg:

Rôl	Cyfrifoldeb
Cyd-bwyllgor Corfforedig	➢ Yn darparu her a mewnbwn i'r Strategaeth Rheoli Risg a'r Gofrestr Risg ➢ Cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a'r gofrestr gan gynnwys ac unrhyw newidiadau sylweddol yn ôl yr angen ➢ Monitro cynnydd wrth reoli Risgiau Corfforaethol ➢ Yn dal y Tîm Arweinyddiaeth i gyfrif am reoli risg yn effeithiol
Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio	➢ Adolygu ac asesu'r strategaeth rheoli risg a chofrestru ➢ Darparu argymhellion i'r CJC ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol. ➢ Monitro ymlyniad
Tîm Arweinyddiaeth	➢ Cyfrannu a chymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a chofrestr i'w hystyried gan y Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio ➢ Cyflawni Strategaeth Rheoli Risg CJC ➢ Camau rheoli effeithiol y Gofrestr Risg Gorfforaethol ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.
Prif Swyddog Cyllid (Swyddog Adran 151)	➢ Paratoi a hyrwyddo Strategaeth Rheoli Risg CJC ➢ Datblygu rheolaethau rheoli risg ar y cyd â'r arweinyddiaeth ➢ Cyfranogiad gweithredol ym mhob penderfyniad busnes perthnasol i sicrhau bod goblygiadau, cyfleoedd a risgiau tymor byr, canolig a hirdymor yn cael eu hystyried yn llawn ➢ Meithrin ac ymgorffori diwylliant o reoli risg ar draws y sefydliad.
Archwiliad Mewnol	➢ Asesu effeithiolrwydd y Strategaeth Rheoli Risg a'r system rheoli mewnol. ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol. ➢ Yn darparu sicrwydd annibynnol
Perchnogion Risg	➢ Atebol am weithredu rheoli a rheoli'r holl risgiau a neilltuwyd ➢ Cefnogi adnabod a rheoli risgiau. ➢ Sicrhau bod trefniadau rheoli risg effeithiol ar waith ar gyfer eu maes. ➢ Hyrwyddo gwneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar risg ar draws yr adran.
Pob aelod o staff	➢ Cefnogi'r gwaith o nodi risgiau a chyfrannu at eu rheoli, fel y bo'n briodol.

6. GOBLYGIADAU ARIANNOL

6.1. Nid oes unrhyw oblygiadau ariannol uniongyrchol sy'n deillio o gymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg ei hun.

6.2. Fodd bynnag, bydd y Strategaeth yn darparu canllawiau clir i'r sefydliad ar y gweithdrefnau i'w dilyn wrth flaenoriaethu ei weithgareddau yng ngoleuni'r risgiau a'r cyfleoedd a fydd yn codi, gan ganiatáu i Uchelgais Gogledd Cymru wneud penderfyniadau gwybodus ar y defnydd o'i adnoddau.

7. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

7.1. Ymdrinnir â'r gofynion cyfreithiol ar y Cyd-bwyllgor Corfforedig mewn perthynas â risg yng nghorff yr adroddiad. Yn benodol, mae'n nodi cyfrifoldeb yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio dan Adran 81 o Fesur Llywodraeth Leol (Cymru) 2011 sy'n amlinellu'r gofynion statudol o ran rheoli risg.

7.2. Mewn cyd-destun ehangach, mae mabwysiadu dull systematig, fel y'i manylir yn y Strategaeth Rheoli Risg ddrafft ac wedi'i lywio gan y 'Llyfr Oren' (Trysorlys EF), yn bodloni'r gofyniad i wneud y defnydd gorau o'r adnoddau sydd ar gael, yn caniatáu i'r sefydliad flaenoriaethu gweithgareddau a lliniaru'r risgiau sy'n gysylltiedig â'i weithgareddau mewn modd gwybodus.

8. GOBLYGIADAU LLESIANT CENEDLAETHAU'R DYFODOL

8.1. Mae'r adroddiad yn cefnogi'r egwyddor datblygu cynaliadwy trwy gryfhau trefniadau ar gyfer llywodraethu hirdymor, atal, integreiddio, cydweithredu a chyfranogiad. Yn benodol, mae gweithdrefnau rheoli risg strwythuredig yn cynorthwyo'r CBC i gynnal trefniadau cadarn ar gyfer risg, cyllid, perfformiad a llywodraethu corfforaethol.

9. GOBLYGIADAU CYDRADDOLDEB, AMRYWIAETH A'R GYMRAEG

9.1. Nid oes unrhyw oblygiadau uniongyrchol i gydraddoldeb, amrywiaeth neu iaith Gymraeg yn deillio o gymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg.

10. ATODIADAU

10.1. Atodiad 1 – Strategaeth Rheoli Risg Ddrafft.

SYLWADAU SWYDDOGION STATUDOL:

i. Swyddog Monitro:

"Mae mabwysiadu Strategaeth Rheoli Risg ffurfiol yn cefnogi fframwaith llywodraethu, sicrwydd a gwneud penderfyniadau ehangach y CJC. Mae'r trefniadau arfaethedig yn cydnabod yn briodol rolau priodol y Cyd-bwyllgor Corfforaethol, yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio, y Tîm Arwain a swyddogion statudol o ran nodi, adolygu a rheoli risg gorfforaethol.

Ar yr amod bod y Strategaeth yn cael ei gweithredu a'i chadw o dan adolygiad rheolaidd, nid oes unrhyw faterion cyfreithiol penodol yn codi o'r argymhelliad, ar wahân i'r rhai a grybwyllwyd."

ii. Swyddog Cyllid Statudol:

Awdur yr adroddiad.

Uchelgais Gogledd Cymru
Ambition North Wales

Strategaeth Rheoli Risg Corfforaethol (Drafft)

Strategaeth Rheoli Risg Gorfforaethol

Cynnwys

Cyflwyniad 1

Rheoli Risg Effeithiol 1

Diffinio Rheoli Risg 2

Awydd Risg 3

Dull Rheoli Risg 5

Cyfrifoldebau Rheoli Risg 9

Cyflwyniad

Mae rheoli risg yn broses hanfodol ar gyfer nodi, asesu a lliniaru risgiau posibl a allai effeithio ar weithrediadau, amcanion ac enw da sefydliad. Mae'r strategaeth hon yn amlinellu dull cynhwysfawr o reoli risgiau yn effeithiol a sicrhau gwytnwch sefydliadol.

Mae'r Cyd-bwyllgor Corfforedig (CBC) o dan frand tîm arweinyddiaeth Uchelgais Gogledd Cymru yn cydnabod bod rheoli risg effeithiol yn rhan annatod o lywodraethu corfforaethol da ac felly dylai fod yn rhan o brosesau rheoli bob dydd ar draws y sefydliad. Mae Uchelgais Gogledd Cymru wedi ymrwymo i sicrhau bod trefniadau rheoli risg cadarn ar waith ac yn gweithredu'n effeithiol bob amser.

Bydd y Tîm Arweinyddiaeth yn hyrwyddo rheoli risg trwy sicrhau bod trefniadau priodol yn cael eu cynnal, eu monitro a'u rheoli.

Mae'r strategaeth hon yn nodi'n glir rolau a chyfrifoldebau rheoli'r risgiau sy'n effeithio ar Uchelgais Gogledd Cymru o ddydd i ddydd.

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn sicrhau bod rheoli risg:

- Yn strwythuredig a chyson i ganolbwyntio penderfyniadau, blaenoriaethu adnoddau a galluogi cymryd risg cyfiawn.
- Wedi'i ddefnyddio mewn ffordd gymesur.
- Yn defnyddio'r wybodaeth reoli gywir i greu darlun cyflawn o'r risgiau a'r materion allweddol i alluogi rheoli perfformiad effeithiol.
- Adolygu'n rheolaidd yn dilyn adborth i sicrhau bod ein prosesau rheoli risg yn parhau i fod yn addas i'r diben.
- Wedi'i reoli ar y lefel reolaethol fwyaf effeithiol a phragmataidd.

Rheoli Risg Effeithiol

Bydd hyn yn cael ei gyflawni trwy fabwysiadu systemau effeithiol o reolaeth fewnol trwy:

- Ymgorffori rolau a chyfrifoldebau rheoli risg clir a llinellau adrodd risg ffurfiol.
- Integreiddio proses ar gyfer adolygiad parhaus o risgiau, gan gynnwys rheoli rhagweithiol a monitro camau lliniaru.
- Ymgorffori rheoli risg yn y trefniadau gwneud penderfyniadau.
- Ddefnyddio egwyddorion rheoli risg mewn prosesau cynllunio cyllideb a phrosiectau.
- Cynnwys aelodau etholedig yn y broses rheoli risg.
- Monitro ac adolygu ein trefniadau rheoli risg yn rheolaidd i sicrhau eu bod yn parhau i fod yn effeithiol ac yn cydymffurfio â safonau, deddfwriaeth ac arfer da rheoli risg.
- Sefydlu arfer gorau ar draws y sefydliad i hyrwyddo'r Strategaeth Risg Gorfforaethol.

- Ymgorffori rheoli risg yn y broses cynllunio busnes ac ymgorffori camau gweithredu risg mewn adolygiadau perfformiad unigol.
- Darparu canllawiau a gwybodaeth rheoli risg perthnasol a hawdd eu defnyddio, yn seiliedig ar arferion gorau y diwydiant.
- Cynhyrchu'r Datganiad Llywodraethu Blynyddol ac mewn ymgynghoriad â'r Tîm Archwilio Mewnol.

Diffinio Rheoli Risg

Beth yw risg?

Risg yw'r posibilrwydd y bydd digwyddiad neu gyflwr yn digwydd a allai gael effaith negyddol (neu weithiau gadarnhaol) ar amcanion, gweithrediadau neu ganlyniadau.

Mae Llyfr Oren Trysorlys EF yn disgrifio risg fel:

"Mae risg yn fwyaf cyffredin yn golygu "perygl" a rhywbeth i'w osgoi. Ond mae ganddo wyneb arall - sef cyfle. Mae gwella gwasanaethau cyhoeddus yn gofyn am arloesedd - manteisio ar gyfleoedd newydd a rheoli'r risgiau cysylltiedig." - Trysorlys EF

"Mae rheoli risg yn cwmpasu'r holl brosesau sy'n gysylltiedig â nodi, asesu a barnu risgiau, aseinio perchnogaeth, cymryd camau i'w lliniaru neu eu rhagweld a 3 monitro ac adolygu cynnydd. Mae rheoli risg da yn helpu i leihau peryglon ac yn meithrin hyder i arloesi." – Trysorlys EF

Elfennau Allweddol Risg:

- Ansicrwydd: Mae risg yn cynnwys anhysbys - gall rhywbeth ddigwydd neu beidio.
- Effaith: Os bydd y digwyddiad yn digwydd, gallai effeithio ar nodau, perfformiad, cyllid, enw da, neu ddiogelwch.
- Tebygolrwydd: Y tebygolrwydd y bydd y digwyddiad risg yn digwydd.

Beth yw'r gwahaniaeth rhwng risg a mater?

Mae'r gwahaniaeth rhwng risg a mater yn gorwedd yn bennaf mewn amseru a sicrwydd:

Agwedd	Risg	Mater
Diffiniad	Digwyddiad posibl a *allai* ddigwydd ac a allai effeithio ar amcanion.	Digwyddiad neu broblem gyfredol sydd *eisoes wedi digwydd* ac sy'n effeithio ar amcanion.
Amseru	Wynebu'r dyfodol (ansicr).	Presennol neu orffennol (penodol).
Sicrwydd	Ansicr – gall ddigwydd neu gall beidio.	Yn sicr – mae wedi digwydd.
Rheolaeth	Wedi'i reoli trwy gynlluniau adnabod risg, asesu a lliniaru.	Wedi'i reoli trwy ddatrys problemau a chamau cywiro.
Enghraifft	"Mae siawns y gall y cyflenwr oedi cyflenwi."	"Mae'r cyflenwr wedi oedi dosbarthu."

Archwaeth Risg

Mae archwaeth risg yn cyfeirio at faint a math o risg y mae sefydliad yn fodlon ei dderbyn wrth fynd ar drywydd ei amcanion.

Mae'n adlewyrchu nodau, gwerthoedd a gallu strategol y sefydliad i reoli risg, ac mae'n helpu i lywio gwneud penderfyniadau trwy osod ffiniau ar gyfer cymryd risg derbyniol.

Fframwaith Archwaeth Risg

Mae gan Uchelgais Ogledd Cymru **archwaeth** isel am risgiau a allai gyfaddawdu cydymffurfiaeth gyfreithiol statudol, parhad enw da, ariannol neu wasanaethau. Fodd bynnag, bydd yr archwaeth yn amrywio ar gyfer ystod o gategorïau risg fel amlinellir isod; lle'n briodol bydd rhain yn risgiau a reolir sy'n galluogi strategol (arloesi), trawsnewid, technoleg ac effeithlonrwydd o fewn ffiniau cyfreithiol/moesegol.

Categori Risg	Archwaeth	Rhesymeg
Strategol	Cymedrol	Rydym yn cefnogi arloesedd rheoledig i wella darparu gwasanaeth ac effeithlonrwydd.
Gweithredol (Parhad Gwasanaeth)	Isel	Mae gwasanaethau dibynadwy a gwytnwch yn cael eu blaenoriaethu; Derbyn risg cyfyngedig gyda rheolaethau cryf.
Rheolaeth Ariannol	Isel	Mae diogelu cynaliadwyedd ariannol a stiwardiaeth arian cyhoeddus yn gorbwyso cynnydd posibl
Buddsoddiadau ariannol	Cymedrol-Uchel	Weithiau bydd cyfleoedd buddsoddi i'r CJC. Er y bydd angen lliniaru'n glir, bydd y CJC yn archwilio ac yn gwerthuso'r cyfle fel y bo'n briodol.
Cyfreithiol	Isel Iawn	Dim goddefgarwch ar gyfer gweithgarwch anghyfreithlon; ymagwedd ofalus at ardaloedd sydd ag amlygiad rheoleiddio.
Enw da	Isel Iawn	Cynnal ymddiriedaeth a thryloywder y cyhoedd; osgoi gweithredoedd sy'n debygol o erydu hyder.
Prosiectau/Rhaglenni (Newid / Trawsnewid)	Uchel	Derbyn risg uwch i ddarparu buddion trawsnewidiol, gyda sicrwydd adolygiadau porth
Llywodraethu	Isel Iawn	Atebolrwydd clir, goruchwyliaeth gref, a chydymffurfiaeth â chodau / rheoliadau.
Masnachol (partneriaethau)	Cymedrol-Uchel	Ceisio gwerth o drefniadau masnachol a phartneriaethau lle mae buddion yn cyfiawnhau risg
Pobl (Diwylliant)	Uchel	Cefnogi newid a meithrin gallu wrth ddiogelu lles a chydymffurfiaeth.
Pobl (Gweithlu)	Isel	Byddd risgiau i lesiant staff yn cael eu monitro'n ofalus gyda mesurau lliniaru clir yn eu lle ble'n angenrheidiol
Technoleg a Gwybodaeth (gan gynnwys Seiberddiogelwch)	Cymedrol	Cofleidio gwelliannau digidol gyda diogelwch cadarn a diogelu data.

Dull Rheoli Risg

Cofrestrau Risg

Mae cwblhau'r holl gofrestrau risg yn gofyn am reolaeth effeithiol. Dylai trafodaethau risg rheolaidd ddigwydd fel ffurfioldeb i sicrhau camau cywiro cyn i faterion byw ddigwydd. Bydd hyn yn lleihau amser, costau a defnydd o adnoddau. Nid yw codi risgiau yn golygu perchnogaeth. Bydd hyn yn eiddo i'r rheolwr priodol a all ddarparu'r camau lliniaru angenrheidiol. Mae gan yr holl staff sy'n ymwneud â rheoli risg gyfrifoldeb i godi risgiau.

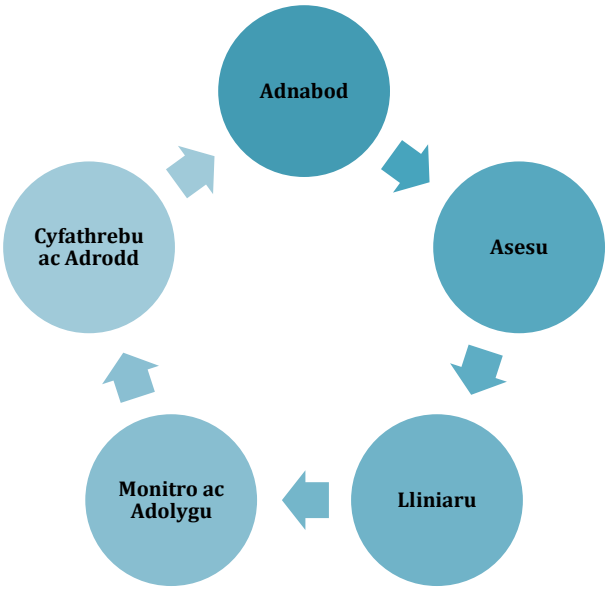
Cofrestr	Swyddog Arweiniol	Pwrpas
Corfforaethol	Prif Swyddog Cyllid (Adran 151)	Defnyddir y Gofrestr Risg Gorfforaethol i gofnodi, monitro a rheoli risgiau a allai effeithio ar ei amcanion strategol, gweithrediadau, neu enw da ar lefel 'menter'. Mae'n darparu golwg ganolog o'r holl risgiau 'sylweddol' ac yn galluogi gwneud penderfyniadau 'sy'n seiliedig ar risg' yn gyrff arweinyddiaeth a llywodraethu. Mae'r risgiau hyn yn eiddo i'r Tîm Arweinyddiaeth ac yn cael eu rheoli ganddo. Mae'r gofrestr Risg Gorfforaethol yn cael ei hadolygu ym mhob cyfarfod o'r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio
Portffolio Bargen Twf	Cyfarwyddwr Portffolio	Defnyddir y Gofrestr Risg Rheoli Portffolio i gofnodi, olrhain a rheoli risgiau ar draws portffolio'r Fargen Twf o raglenni a phrosiectau. Mae'n helpu'r Swyddfa Rheoli Portffolio a rhanddeiliaid i gynnal gweledded dros fygythiadau posibl a allai effeithio ar gyflawni amcanion Portffolio. Mae'r risgiau hyn yn eiddo i'r Is-bwyllgor Lles Economaidd (Aelodau) ac yn cael eu rheoli gan Fwrdd Portffolio (Swyddogion). Mae'r gofrestr yn cael ei diweddaru ac yn cael ei adrodd gan y Swyddfa Rheoli Portffolio. Gall risgiau o fewn y Gofrestr Risg Portffolio gael eu cyfeirio at yr Is-bwyllgor Lles Economaidd gan y Bwrdd Portffolio.
Parth Buddsoddi	Swyddog Arweiniol PB	Yn debyg i'r Portffolio Bargen Twf, defnyddir y Gofrestr Risg Parth Buddsoddi i gofnodi, olrhain a rheoli risgiau ar draws portffolio'r Parth Buddsoddi o raglenni a phrosiectau. Bydd hyn y golygu gweithio agos gyda dau awdurdod lleol – CBS Wrecsam a CS y Fflint.
Pob Rhaglen(ion)/ Prosiectau	Uwch Berchnogion Cyfrifol/ Rheolwyr Rhaglenni	Defnyddir Cofrestr Risg Rheoli Rhaglenni i nodi, asesu a rheoli risgiau ar draws pob rhaglen, sy'n grŵp cydgysylltiedig o brosiectau cysylltiedig sy'n

		cael eu rheoli mewn ffordd sy'n cyflawni manteision na ellir eu cyrraedd os ydynt yn cael eu rheoli'n unigol. Mae'n darparu golwg ganolog o'r holl risgiau a allai effeithio ar allu'r rhaglen i gyflawni ei chanlyniadau arfaethedig, gan sicrhau rheoli risg rhagweithiol. Mae Rheolwyr Rhaglenni yn gyfrifol am reoli eu cofrestrau risg o ddydd i ddydd. Gellir cyfeirio risgiau o fewn y cofrestrau hyn i'r byrddau / pwyllgorau perthnasol.

Rhaid storio'r holl gofrestrau risg yn unol â'n polisïau llywodraethu gwybodaeth a'u rhoi ar gael i Gyfreithlondeb, Llywodraethu a Chydymffurfiaeth neu Archwilio Mewnol ar gais.

Camau Rheoli Risg

Bydd Uchelgais Gogledd Cymru yn mabwysiadu dull safonol o reoli camau cylch bywyd risg:

- Adnabod Risg - Y cam cyntaf mewn rheoli risg yw nodi risgiau posibl a allai effeithio ar y sefydliad. Mae hyn yn cynnwys risgiau mewnol ac allanol megis ansicrwydd ariannol, rhwymedigaethau cyfreithiol, gwallau rheoli strategol, damweiniau a thrychinebau naturiol. Mae adnabod risg yn cynnwys casglu gwybodaeth o wahanol ffynonellau gan gynnwys mewnbwn rhanddeiliaid, data hanesyddol, a dadansoddiad diwydiant.
- Asesu Risg - Unwaith y bydd risgiau wedi'u nodi, rhaid eu hasesu i benderfynu ar eu heffaith bosibl a'u tebygolrwydd o ddigwydd. Mae hyn yn cynnwys dadansoddiad ansoddol a meintiol i flaenoriaethu risgiau yn seiliedig ar ddifrifoldeb a thebygolrwydd. Defnyddir offer fel matricsau risg ac asesiadau effaith i werthuso a graddio risgiau.
- Lliniaru Risg - Mae strategaethau lliniaru risg yn cael eu datblygu i leihau neu ddileu effaith risgiau a nodwyd. Mae hyn yn cynnwys gweithredu rheolaethau, datblygu cynlluniau wrth gefn, trosglwyddo risg trwy yswiriant, ac osgoi risg trwy benderfyniadau strategol. Mae lliniaru effeithiol yn gofyn am gydweithredu ar draws adrannau a gwella rheolaethau risg yn barhaus.
- Monitro ac Adolygu - Mae rheoli risg yn broses barhaus sy'n gofyn am fonitro ac adolygu'n rheolaidd. Mae hyn yn sicrhau bod mesurau lliniaru risg yn effeithiol a bod risgiau newydd yn cael eu nodi'n brydlon. Mae archwiliadau cyfnodol, adolygiadau perfformiad, a mecanweithiau adborth yn hanfodol ar gyfer cynnal strategaeth rheoli risg gyfredol.

- Cyfathrebu ac Adrodd - Mae cyfathrebu ac adrodd yn gofyn am ymgysylltu rhanddeiliaid effeithiol am risgiau ac ymatebion. Dylai hyrwyddo diwylliant sy'n ymwybodol o risg ar draws y sefydliad.

Asesiad Risg

Unwaith y bydd risg wedi'i nodi, mae angen ei asesu. Mae'r broses asesu yn ystyried y tebygolrwydd y gall y risg ddigwydd a'i effaith bosibl. Mae hyn yn caniatáu i risgiau gael eu graddio a'u blaenoriaethu gan nad yw pob risg o'r un arwyddocâd.

Bydd defnyddio matrics sgorio risg i weithio allan y sgôr risg gynhenid (tebygolrwydd wedi'i luosi â'r 'effaith') yn rhoi sgôr risg cynhenid. Bydd hyn yn helpu i wneud penderfyniadau am arwyddocâd y risg, sut y bydd yn cael ei reoli, y rheolaethau sydd eu hangen a thrin y risg

	Impact				
	1 Insignificant	2 Minor	3 Moderate	4 Major	5 Catastrophic
5 Highly likley	**5**	**10**	**15**	**20**	**25**
4 Likely	**4**	**8**	**12**	**16**	**20**
3 Possible	**3**	**6**	**9**	**12**	**15**
2 Unlikely	**2**	**4**	**6**	**8**	**10**
1 Highly unlikely	**1**	**2**	**3**	**4**	**5**

Sgôr	Sut y dylid rheoli'r risg
16-25	Mae risg yn gofyn am reolaeth weithredol i reoli i lawr a chynnal yr amlygiad ar lefel dderbyniol. Cynyddu i fyny
10-15	Gall cynllun wrth gefn cadarn fod yn ddigonol ynghyd â mecanweithiau rhybuddio cynnar i ganfod unrhyw wyriad o'r proffil
1-9	Efallai y bydd angen rhywfaint o liniaru risg i achub y tebygolrwydd os gellir gwneud hyn yn gost-effeithiol, ond dylai cymhennu da i sicrhau bod yr effaith yn parhau i fod yn isel fod yn ddigonol. Ailasesu'n aml i sicrhau bod amodau'n aros yr un fath.

Trefniadau Monitro

Mae gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio gyfrifoldeb sy'n cynnwys goruchwylio'r trefniadau rheoli risg. Mae hyn wedi'i nodi yng Nghylch Gorchwyl yr is-bwyllgor, sydd wrth gyfeirio at swyddogaethau yn nodi bod rhaid i reoli risg:

"Adolygu ac asesu trefniadau rheoli risg, rheolaeth fewnol, asesiad rheoli perfformiad a threfniadau llywodraethu corfforaethol y CJC"

"Gwneud adroddiadau ac argymhellion i'r CJC ynghylch digonolrwydd ac effeithiolrwydd y trefniadau hynny"

Er mwyn cefnogi'r is-bwyllgor i gyflawni ei ddyletswyddau, bydd y Gofrestr Risg Gorfforaethol yn cael ei chymryd i bob cyfarfod o'r Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio i'w hadolygu a'i sylwadau. Mae'r Tîm Arweinyddiaeth yn adolygu'r Gofrestr Risg Gorfforaethol o leiaf bob chwarter.

Bydd y Strategaeth Rheoli Risg ac unrhyw ddiwygiadau yn cael eu hadolygu gan yr Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio cyn iddynt gael eu cymryd i'r CJC i'w cymeradwyo.

Cyfrifoldebau Rheoli Risg

Mae rheoli risg yn gyfrifoldeb pawb, ond mae rolau a chyfrifoldebau penodol wedi'u diffinio'n glir ar gyfer gwahanol unigolion a grwpiau. Mae'r rhain wedi'u nodi isod:

Rôl	Cyfrifoldeb
Cyd-bwyllgor Corfforedig	➢ Yn darparu her a mewnbwn i'r Strategaeth Rheoli Risg a'r Gofrestr Risg Corfforaethol ➢ Cymeradwyo'r Strategaeth Rheoli Risg a'r gofrestr gan gynnwys unrhyw newidiadau sylweddol yn ôl yr angen ➢ Monitro cynnydd wrth reoli Risgiau Corfforaethol ➢ Yn dal y Tîm Arweinyddiaeth i gyfrif am reoli risg yn effeithiol
Is-bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio	➢ Adolygu ac asesu'r strategaeth rheoli risg a chofrestru ➢ Darparu argymhellion i'r CJC ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.
Is-bwyllgorau eraill (Lles Economaidd, Trafnidiaeth Rhanbarthol, Cynllunio Strategol)	➢ Cymryd cyfrifoldeb am liniaru risgiau yn eu meysydd gwaith penodol yn unol â'r grymoedd sydd wedi eu dirprwyo gan y CBC ➢ Herio swyddogion fel sy'n briodol am liniaru risgiau yn eu meysydd gwaith
Tîm Arweinyddiaeth	➢ Cyfrannu at y Strategaeth Rheoli Risg ➢ Adolygu'r Gofrestr Risg Gorfforaethol ar gyfer eu hystyried gan y Cyd-bwyllgor Corfforedig (blynyddol) a'r Is-Bwyllgor Llywodraethu ac Archwilio (chwarterol) ➢ Cyflawni Strategaeth Rheoli Risg CJC ➢ Camau rheoli effeithiol y Gofrestr Risg Gorfforaethol ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol.

Prif Swyddog Cyllid (Swyddog Adran 151)*	➢ Paratoi a hyrwyddo Strategaeth Rheoli Risg CJC ➢ Datblygu rheolaethau rheoli risg ar y cyd â'r arweinyddiaeth ➢ Cyfranogiad gweithredol ym mhob penderfyniad busnes perthnasol i sicrhau bod goblygiadau, cyfleoedd a risgiau tymor byr, canolig a hirdymor yn cael eu hystyried yn llawn ➢ Meithrin ac ymgorffori diwylliant o reoli risg ar draws y sefydliad.
Tîm Gweithrediadau	➢ Datblygu a defnyddio systemau a phrosesau sy'n caniatáu ar gyfer cipio a monitro pob risg ar draws y sefydliad yn barhaus.
Archwiliad Mewnol*	➢ Asesu effeithiolrwydd y Strategaeth Rheoli Risg a'r system rheoli mewnol. ➢ Cefnogi a hyrwyddo rheoli risg effeithiol. ➢ Yn darparu sicrwydd annibynnol
Perchnogion Risg	➢ Atebol am weithredu rheoli a rheoli'r holl risgiau a neilltuwyd ➢ Cefnogi adnabod a rheoli risgiau. ➢ Sicrhau bod trefniadau rheoli risg effeithiol ar waith ar gyfer eu maes. ➢ Hyrwyddo gwneud penderfyniadau sy'n seiliedig ar risg ar draws yr adran.
Pob aelod o staff	➢ Cefnogi'r gwaith o nodi risgiau a chyfrannu at eu rheoli, fel y bo'n briodol.

* trwy Gytundeb Lefel Gwasanaeth

Caiff risgiau eu rheoli ar eu lefel briodol, gyda llwybr cynyddu ar waith, i lefel uwch yn y tabl a ddangosir uchod.

CYD-BWYLLGOR CORFFOREDIG GOGLEDD CYMRU

20 Tachwedd 2026

TEITL: Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2026/27: Adolygiad Hanner Blwyddyn

AWDUR: Dewi A. Morgan, Pennaeth Cyllid (Swyddog Cyllid Statudol CBC)
Delyth Jones-Thomas, Rheolwr Buddsoddi

1. PWRPAS YR ADRODDIAD

1.1. Pwrpas yr adroddiad hwn yw darparu trosolwg o weithgareddau Rheolaeth Trysorlys y Cyd-Bwyllgor Corfforedig (CBC) ar gyfer y cyfnod i 30 Medi 2026.

2. Y PENDERFYNIADAU A GEISIR

2.1. Derbyn yr adroddiad.

3. Y RHESYMAU DROS Y PENDERFYNIAD

3.1. Gwneir penderfyniadau rheolaeth trysorlys yn ddyddiol ac fe dirprwyir i Bennaeth a staff yr Adran Cyllid yng Nghyngor Gwynedd ac mae'n ofynnol iddynt weithredu yn unol â'r Strategaeth Rheolaeth Trysorlys sydd wedi ei gymeradwyo.

4. CEFNDIR AC YSTYRIAETHAU PERTHNASOL

4.1. Mae rheolaeth trysorlys yn ymwneud â chadw digonedd ond nid gormodedd o arian parod i ddiwallu anghenion gwariant y CBC, gan reoli'r risgiau cysylltiedig.

4.2 Cymeradwywyd y strategaeth ar gyfer 2026/27 gan y CBC ar 20 Mawrth 2026. Mae'r adroddiad hwn yn cymharu'r gwir berfformiad yn erbyn y strategaeth ar gyfer y cyfnod i 30 Medi 2026.

5. GOBLYGIADAU CYFREITHIOL

5.1. Mae'r Datganiad Strategaeth Rheolaeth Trysorlys 2026/27 wedi ei seilio ar Côd CIPFA a'r Canllaw ar Fuddsoddiadau Awdurdodau Lleol gan Llywodraeth Cymru ac felly yn cyflawni cyfrifoldeb cyfreithiol y CBC o dan Ddeddf Llywodraeth Leol 2003.

ATODIADAU:

Atodiad 1 Gweithgaredd Rheolaeth Trysorlys 2026/27: Adolygiad Hanner Blwyddyn

YMATEB Y SWYDDOGION STATUDOL:

i. **Swyddog Monitro:**

Nodaf yr adroddiad a'r cadarnhad bod gweithgaredd rheolaeth trysorlys wedi'i wneud yn unol â'r Strategaeth Rheolaeth Trysorlys gymeradwy. Nid oes gennyf unrhyw sylwadau cyfreithiol na llywodraethu ychwanegol.

ii. **Swyddog Cyllid Statudol:**

Awdur yr adroddiad.

1. CYFLWYNIAD

Mae'r Cyd- Bwyllgor wedi mabwysiadu Cod Ymarfer y Sefydliad Siartredig Cyllid Cyhoeddus a Chyfrifyddiaeth ar gyfer Rheoli Trysorlys (Cod CIPFA) sy'n ei gwneud yn ofynnol i 'r Cyd- Bwyllgor adrodd ar berfformiad rheolaeth trysorlys o leiaf ddwywaith y flwyddyn sef canol y flwyddyn a diwedd y flwyddyn.

Cymeradwywyd strategaeth rheolaeth trysorlys y Cyd- Bwyllgor am 2026/27 yn ei gyfarfod ar 20 Mawrth 2026. Mae'r Cyd- Bwyllgor wedi buddsoddi symiau sylweddol o arian ac mae felly'n agored i risgiau ariannol, gan gynnwys colli arian a fuddsoddwyd ac effaith refeniw cyfraddau llog sy'n newid. Mae adnabyddiaeth lwyddiannus, monitro a rheolaeth risg yn ganolog i strategaeth rheolaeth trysorlys y Cyd- Bwyllgor.

2. CYD-DESTUN ALLANOL

Y cefndir economaidd: Y stori allweddol oedd y gwrthdaro yn y Dwyrain Canol a'i effaith ar brisiau ynni byd-eang a chwyddiant, tra ar ochr gwleidyddiaeth y DU, daeth Andy Burham yn Brif Weinidog newydd. Er bod prisiau ynni wedi dangos arwyddion o gymedroli tua diwedd (calendr) Ch2, gwthiodd y gwrthdaro parhaus olew a nwy i fyny yn sydyn unwaith eto yn Ch3. Tua chanol mis Medi, roedd prisiau olew Brent a nwy y DU dros 30% a 70% yn uwch yn y drefn honno o'i gymharu â'r cyfnod cyn Adroddiad Polisi Ariannol (MPR) Gorffennaf Banc Lloegr (BoE).

O ystyried effaith chwyddiant y sioc ynni flaenorol o'r rhyfel Rwsia/Wcráin, roedd llunwyr polisi banc canolog yn parhau i fod yn effro i brisiau ynni uwch sy'n bwydo i ymddygiad ehangach o brisiau a gosod cyflogau ('effeithiau ail rownd'). Yn y DU, roedd prisiau tanwydd ac ynni uwch yn amlwg mewn chwyddiant pennawd, ond roedd tystiolaeth gyfyngedig o effeithiau ail rownd materol. Ar yr un pryd, parhaodd pwysau cyflog sylfaenol i gymedroli, ac roedd y farchnad lafur yn parhau i fod yn gymharol rhydd.

Cynhaliodd Pwyllgor Polisi Ariannol y BoE (MPC) y Gyfradd Banc ar 3.75% trwy gydol y cyfnod. Ym mis Ebrill pleidleisiodd yr MPC o 8-1 i adael cyfraddau heb newid, gydag un aelod eisiau cynnydd o 0.25%. Newidiodd y bleidlais i 7-2 ym mis Mehefin a 6-3 ym mis Gorffennaf a Medi, gyda'r holl anghytuno yn ffafrio cynyddu Cyfradd Banc i 4.00%. Mae'r newid mewn patrymau pleidleisio yn adlewyrchu pryder cynyddol y llunwyr polisi am barhad y sioc ynni a'r risg y gallai chwyddiant pennawd uwch gael ei ymgorffori mewn prisiau a chyflogau domestig.

Yng nghyfarfod MPC mis Medi, barnodd y Pwyllgor fod y risgiau chwyddiant ymhellach i fyny o'i gymharu â'i MPR ym mis Gorffennaf. Roedd prisiau ynni wedi codi eto ac roedd costau benthyca yn sylweddol uwch nag cyn y gwrthdaro rhwng yr Unol Daleithiau ac Iran. Er gwaethaf disgwyl y byddai chwyddiant yn codi ymhellach yn y tymor byr, roedd y rhan fwyaf o'r aelodau yn credu y byddai marchnad lafur meddal, capasiti sbâr ac amodau ariannol cyfyngol yn lleihau chwyddiant dros amser. Ar ben hynny, dangosodd y data nad oedd llawer o dystiolaeth o effeithiau ail rownd

sylweddol o hyd, er bod yr MPC yn pwysleisio y byddai'r risg o'r effeithiau hyn yn cynyddu y byddai prisiau ynni uchel ac anwadal yn parhau.

Gostyngodd chwyddiant prisiau defnyddwyr (CPI) y DU i ddechrau, gan awgrymu nad oedd y sioc ynni cychwynnol yn lledaenu i ystod ehangach o nwyddau a gwasanaethau. Fodd bynnag, yn ddiweddarach yn y cyfnod cododd chwyddiant eto, gyda CPI yn codi o 2.6% ym mis Mehefin i 3.1% ym mis Awst yn bennaf oherwydd costau trafnidiaeth uwch. CPI craidd oedd 2.6% ym mis Gorffennaf ac Awst, sy'n awgrymu bod y gwahaniaeth rhwng hynny a chwyddiant pennawd oherwydd ynni yn hytrach na chynnydd eang mewn chwyddiant sylfaenol.

Roedd gweithgarwch economaidd y DU ychydig yn gryfach na'r disgwyl i ddechrau dros y cyfnod. Ehangodd CMC 0.6% yn chwarter cyntaf y flwyddyn galendr a 0.5% yn yr ail chwarter, ychydig yn gryfach na'r amcangyfrif cychwynnol o 0.4%. Roedd gweithgarwch misol yn fwy cyfnewidiol, gyda chrebachu o -0.1% ym mis Ebrill, ac yna enillion o 0%, 0.3% a 0.4% ym mis Mai, Mehefin a Gorffennaf yn y drefn honno.

Parhaodd data'r farchnad lafur i ddangos amodau cyflogaeth sy'n meddalu. Gostyngodd y gyfradd ddiweithdra i 4.9% ym mis Ebrill ac arhosodd ar y lefel honno hyd at fis Gorffennaf, yn erbyn disgwyliadau y byddai'n ticio i fyny. Parhaodd swyddi gwag hefyd i ostwng, i 702,000 yn y tri mis hyd at fis Gorffennaf. Roedd twf enillion yn cymedroli, gydag enillion rheolaidd yn 3.5% yn y tri mis hyd at fis Gorffennaf a chyfanswm enillion yn 3.9%, sy'n awgrymu bod y galw am lafur gwannach yn parhau i atal pwysau cyflog domestig.

Mae Arlingclose, cynghorydd trysorlys y CBC, yn disgwyl y bydd Cyfradd Banc yn aros ar 3.75%. Fodd bynnag, mae prisiau ynni uwch oherwydd y gwrthdaro parhaus a'r ansicrwydd ynghylch Cyllideb y llywodraeth sydd ar ddod wedi cynyddu'r risgiau i fyny yn y tymor byr. Ar ben hynny, mae rhagamcanion chwyddiant cryfach, a oedd yn cyd-fynd â phenderfyniad MPC mis Medi, wedi symud disgwyliadau'r farchnad ar gyfer Cyfradd Banc yn uwch. Yn ogystal, er gwaethaf ychydig o dystiolaeth o effeithiau ail rownd hyd yn hyn, mae tôn newidiol cofnodion MPC yn awgrymu efallai na fydd angen rhywbeth seismig i roi'r Pwyllgor i gynyddu Cyfradd y Banc.

Adolygiad credyd: Cadwodd Arlingclose ei therfyn hyd heb ei warantu uchaf a argymhellir ar y mwyafrif o'r banciau ar ei restr wrthbarti ar 6 mis. Mae'r banciau eraill yn aros ar 100 diwrnod.

3. CYD-DESTUN LLEOL

Ar 30 Medi 2026 roedd gan y Cyd- Bwyllgor fuddsoddiadau o £73.6m yn bennaf oherwydd arian grant y Cynllun Twf a Parth Buddsoddi sydd heb ei wario eto.

Crynodeb Rheolaeth Trysorlys

	31.3.26 Balans £m	**Symudiad 6 Mis £m**	**30.9.26 Balans £m**
Buddsoddiadau tymor byr	34.1	14.4	48.5
Arian a Chywerthydd arian	22.3	2.8	25.1
Cyfanswm Buddsoddiadau	**56.4**	**17.2**	**73.6**

4. GWEITHGAREDD BUDDSODDI TRYSORLYS

Mae Cod Rheolaeth Trysorlys diwygiedig CIPFA yn diffinio buddsoddiadau rheolaeth trysorlys fel y rhai sy'n codi o lif arian y Cyd- Bwyllgor neu weithgaredd rheoli risg trysorlys sydd yn y pen draw yn cynrychioli balansau y mae angen eu buddsoddi nes bod angen yr arian parod i'w ddefnyddio yn ystod busnes.

Mae gan y Cyd Bwyllgor gronfeydd wedi'u buddsoddi, sy'n cynrychioli incwm a dderbynnir cyn gwariant ynghyd â balansau a chronfeydd wrth gefn. Yn ystod y 6 mis, roedd balans buddsoddiadau'r Cyd- Bwyllgor yn amrywio rhwng £52.9 a £76.0 miliwn. Dangosir sefyllfa'r buddsoddiadau yn ystod y cyfnod yn y tabl isod.

Sefyllfa Buddsoddi Trysorlys

	31.3.26 Balans £m	**Symudiad 6 mis £m**	**30.9.26 Balans £m**	**30.9.26 Incwm %**
Banciau a chymdeithasau adeiladu (ansicredig)	2.3	-2.2	0.1	3.15
Awdurdodau Lleol	31.1	13.9	45.0	4.11
Cronfeydd Marchnad Arian	20.0	5.0	25.0	3.92
Swyddfa Rheoli Dyledion	3.0	0.5	3.5	3.74
Cyfanswm Buddsoddiadau	**56.4**	**17.2**	**73.6**	

Mae Cod CIPFA a chanllaw'r llywodraeth yn ei gwneud yn ofynnol i'r Cyd- Bwyllgor i fuddsoddi ei arian yn ddarbodus, gan roi ystyriaeth i ddiogelwch a hylifedd ei fuddsoddiadau cyn ceisio am y gyfradd enillion uchaf, neu'r cynnyrch uchaf. Amcan y Cyd-Bwyllgor wrth fuddsoddi arian yw taro'r cydbwysedd cywir rhwng risg ac enillion, gan leihau'r risg o beri colledion o fuddsoddiadau'n diffygdalu a'r risg o dderbyn incwm sy'n anaddas o isel ar fuddsoddiadau.

Arhosodd Cyfradd y Banc ar 3.75% yn ystod y cyfnod. Roedd y cyfraddau ar adneuon DMADF yn amrywio rhwng 3.70% a 3.76% a Chyfraddau'r Cronfeydd Marchnad Arian rhwng 3.74% a 3.97%.

5. CYDYMFFURFIO

Gall y Pennaeth Cyllid gadarnhau bod gweithgareddau rheolaeth trysorlys a gynhaliwyd yn ystod y cyfnod yn cydymffurfio gyda Chod Ymarfer CIPFA a Strategaeth Rheolaeth Trysorlys cymeradwy'r Cyd-Bwyllgor. Dangosir cydymffurfiad â therfynau buddsoddi penodol yn y tabl isod.

Cyfyngiadau Buddsoddi

	Uchafswm Gwrthbarti yn y cyfnod	**Gwir Gwrthbarti 30.9.26**	**2026/27 Terfyn Gwrthbarti**	**Cydym-ffurfio**
Llywodraeth y DU	£19m	£3.5m	Diderfyn	✓
Awdurdodau lleol ac endidau llywodraeth eraill	£5m	£5m	£5m	✓
Buddsoddiadau â sicrwydd	£0m	£0m	£5m	✓
Banciau (ansicredig)	£2.5m	£0.1m	£3m	✓
Cymdeithasau adeiladu (ansicredig)	£0m	£0m	£3m	✓
Darparwyr cofrestredig (ansicredig)	£0m	£0m	£3m	✓
Cronfeydd marchnad arian	£5m	£5m	£5m	✓

6. HYFFORDDIANT BUDDSODDI

Yn ystod y cyfnod, mae swyddogion wedi mynychu hyfforddiant buddsoddi gydag Arlingclose sy'n berthnasol i'w swyddi.

7. ARGYMHELLIAD

Derbyn yr adroddiad er gwybodaeth.